

„NIECODZIENNA GAZETA POLSKA”
Jak pod Hyrlatą prawdziwą przyjaźń doceniono
Jaką moc mają świąteczne pierniki? Kim są rusałki i jaki mają wpływ na skrzaty? I wreszcie jak to się stało, że dopiero teraz doceniły one prawdziwą przyjaźń? Na wszystkie te pytania znaleźliśmy odpowiedź, jak co roku zaglądając do skrzaciej wioski pod Hyrlatą. Przez cały rok sporo się działo, wiele było chwil szczęśliwych i smutnych, ale przecież nie ma tego złego, co by na dobre nie wyszło! Oto opowieść...



codziennie

Piątek-Niedziela 20-22/12/2024 CENA 6,00 zł (w tym 8% VAT) #247 (3837) / INDEKS 100625 / WYDANIE 1



**WYWIAD Z BOGDANEM
ŚWIĘCZKOWSKIM**

PREZES TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO O UCHWALE RZĄDU: PRL BIS

Jestem zbulwersowany treścią i formą podjęcia tej uchwały. I śmieszno, i straszno. PRL bis. Wyrażam nadzieję, że nie jest to odpowiedź premiera Donalda Tuska na skierowane przeze mnie pismo z zaproszeniem do rozmów – powiedział prezes TK Bogdan Święczkowski w wywiadzie dla „Gazety Polskiej Codziennie”. Zdradził nam również, że będzie chciał nawiązać współpracę z prezesami trybunałów konstytucyjnych z innych krajów UE.

Piątek-Niedziela
na weekend

s.4

fot. Tomasz Jędrzejowski/Gazeta Polska

POLSKA

Karol Nawrocki kontra esbecy. Straszą po staremu

Nie tylko formacje rządzące walczą z obywatelskim kandydatem na prezydenta RP – teraz do gry weszło także stowarzyszenie emerytów mundurowych. Byli funkcjonariusze PRL-owskich służb chcą uchylenia immunitetu Karolowi Nawrockiemu.

s.3

POLSKA

Sakiewicz: Dla dobra państwa niech pan wycofa ten pozew!

Już sam fakt, że sąd musi rozstrzygać taką sprawę, uderza w powagę rządu. Dlatego nie chodzi o to, co się stanie ze mną, ale dla dobra państwa niech pan wycofa ten pozew – mówił Tomasz Sakiewicz podczas kolejnej odsłony procesu, jaki za satyrę prasową wytoczył mu Donald Tusk.

s.3

POLSKA

Najciężej chorzy już przesuwani w kolejkach

Po trzech kwartałach NFZ zalega placówkom ochrony zdrowia ponad miliard złotych. – Obecnie szpitale, prowadząc programy lekowe, kredytują NFZ. Jeśli nie otrzymają należności, będą zmuszone rezygnować z prowadzenia terapii. Już teraz pacjenci są przesuwani w kolejkach – mówi ekspert Federacji Przedsiębiorców Polskich.

s.6

POLSKA

Dymisja ministra nauki

Dariusz Wiecek złożył dymisję ze stanowiska ministra nauki. Polityk Lewicy swoją decyzję ogłosił na konferencji prasowej, na której towarzyszyli mu Włodzimierz Czarzasty i Krzysztof Gawkowski. Sam minister stwierdził, że zbyt mało informował o swoich sukcesach. Na stanowisku ma go zastąpić Karolina Ziolo-Pużuk.

s.3





Margaret Thatcher

(1925–2013) brytyjska premier, prawnik, liderka Partii Konserwatywnej

\\ Unia Europejska jest skazana na niepowodzenie, gdyż jest czymś szalonym, utopijnym projektem, pomnikiem pychy lewicowych intelektualistów. \\

Gazeta
Polska
codziennie

POGODA

Piątek 20.12 Zachmurzenie, opady deszczu

WSCHÓD słońca 07:39 ZACHÓD słońca 15:27 Imieniny obchodzą: Dominik, Makary oraz Amon, Bogumil, Bogumila, Dagmara, Dagna, Eugeniusz, Krystian, Liberat, Ptolemeusz, Teofil, Ursycyn, Wincenty, Zefiryn, Zenon

Gdańsk	6°C	3°C
Lublin	6°C	1°C
Katowice	5°C	1°C
Kraków	5°C	1°C
Łódź	5°C	1°C
Poznań	5°C	3°C
Warszawa	6°C	1°C
Wrocław	5°C	2°C

Sobota 21.12 Zachmurzenie. Opady deszczu na północnym zachodzie

WSCHÓD słońca 07:40 ZACHÓD słońca 15:28 Imieniny obchodzą: Piotr, Tomasz oraz Anasztazy, Balbin, Festus, Gliceriusz, Glicery, Honorat, Temistokles, Tomisław, Tomisława

Gdańsk	5°C	5°C
Lublin	2°C	1°C
Katowice	3°C	4°C
Kraków	2°C	2°C
Łódź	4°C	4°C
Poznań	3°C	4°C
Warszawa	4°C	4°C
Wrocław	4°C	5°C

Niedziela 22.12 Opady deszczu. Na wschodzie deszczu ze śniegiem

WSCHÓD słońca 07:40 ZACHÓD słońca 15:28 Imieniny obchodzą: Honorata, Judyta, Zenon oraz Beata, Dobrosława, Drogomir, Działawa, Dziwisław, Flawian, Franciszka, Franciszka Ksawera, Gryzelda, Ischyrion, Ksawera, Luboradz, Zenona

Gdańsk	7°C	4°C
Lublin	2°C	2°C
Katowice	4°C	3°C
Kraków	5°C	5°C
Łódź	4°C	4°C
Poznań	4°C	7°C
Warszawa	4°C	4°C
Wrocław	4°C	6°C

TOMASZ SAKIEWICZ

Nigdy nie traćmy nadziei

To, co spotkało Polskę po 13 grudnia 2023 r., można uznać za istne plagi egipskie. Załamanie finansów publicznych, niczym obiektywnym nieuzasadniony powrót drożyzny, zablokowanie kluczowych inwestycji, dewastacja spółek skarbu państwa, ale przede wszystkim niszczenie podstaw demokracji, radykalne ograniczanie wolności słowa – to wszystko może nas doprowadzić do wniosku, że opatrność zagniewała się na Polskę. Przede wszystkim takich wyborów dokonali nasi rodacy, a myśmy temu nie zapobiegli, nie potrafili zapobiec. Wielu z nich już żałuje, reszta z nas może mieć gorzkie przekonanie, że stało się to, przed czym ostrzegali. Niezależnie jednak od wydarzeń najbliższych tygodni jestem przekonany, że następuje przesilenie i siły zła muszą się cofnąć. Wybory w USA pokazały, że cywilizacja zachodnia nie chce dążyć do samozagłady. Moim zdaniem punkt zwrotny już przekroczyliśmy i zobaczymy restaurację tradycyjnej cywilizacji. Ale jak każde dobro na początku zobaczy je niewielu. Wkrótce jednak pójdzie w świat.

Rafał Zawistowski

Wiktor
ŚwiątlikDla Tuska
powódź się
nie skończyła

Przecież wydawało się, że tak dobrze zarządzono sytuacją kryzysową. Premier Donald Tusk pojechał, zrobił sobie zdjęcia w zalanym domu, postraszył, że ukarze winnych. Ludzie zostali z tym sami, ale to tylko piętnaście powiatów. By podtopić Marcina Kierwińskiego, zrobiono go pełnomocnikiem ds. walki z powodzią, a żeby wspomóc „Jurasa” Owsiaka, to i jemu puszczono kilkadziesiąt milionów na „usuwanie skutków powodzi”. Każda okazja jest dobra. Kasę można będzie wykorzystać przy kampanii prezydenckiej na billboardową walkę z „dumą Karola Nawrockiego”. Na koniec wisienka na torcie – odpowiedzialnością za brak odbudowy Kłodzka, Łądko-Zdrój i innych miast obarczono... PiS. Wszystko więc szło dobrze, w stylu Tuska, ale sondaż firmy Opinia24 dla RMF FM pokazuje, że rząd chwali za walkę z powodzią tylko 38 proc. ankietowanych, a gani – 49 proc. W tej sprawie połowa Polaków nie dała się zindoktrynować, pomimo wyłożonej pracy nad domykaniem systemu medialnego. Zły to prognostyk dla Donalda Tuska, bo wkrótce i w innych sprawach będzie z tym coraz trudniej. A sondaże niezadowolonych zawsze idą trochę przed spadkiem sondażowym.

Publicysta jest współautorem kanału „Dobitnie”

Jan
GalarowiczOstateczne
słowo Boga

Doświadczamy ludzi, rzeczy i wydarzeń przede wszystkim za pomocą zmysłów. Jedną z naszych udręk polega na tym, że nie jest nam dana w ten sam sposób obecność Boga. W tym sensie Stwórca jest daleki, o czym pisze Karl Rahner: „Dalekość Boga jest faktem, który dotyka zarówno ludzi pobożnych, jak i niepobożnych, który w umysł wprowadza zamęt, a serce przyprawia o niewypowiedzianą trwogę”. Święta Bożego Narodzenia przypominają nam, że podczas pewnej betlemskiej nocy sytuacja ta zmieniła się radykalnie: Maria z Nazaretu powiła bowiem Jezusa. Kim się okazał? Najpiękniejszym człowiekiem? Największym w dziejach ludzkości nauczycielem, mędrcem? Geniuszem religijnym? Prorokiem? Rewolucjonistą? Odpowiada Hans Urs von Balthasar: „Chrystus jest i pozostaje ukazaniem się nieukazującego się Boga”. I Rahner: „Jezus wraz ze swym życiem i nauką w osobie jest nieodwołalnym, ostatecznym Słowem Bożym zwróconym do świata”. Dlatego ks. Józef Tischner wyznaje: „Na co dzień Bóg jest dla mnie przede wszystkim Chrystusem”. I radzi: „Jeżeli chcesz wiedzieć, jaki jest Bóg, to patrz w Jezusa. Czytaj w tym, co mówi, czytaj w tym, co robi, czytaj Jego kroki”. Zbliży się magiczna „cicha noc, święta noc”.



BADANIE \ Prezydent Andrzej Duda jest liderem najnowszego rankingu zaufania. Według badania CBOS głowie państwa ufa 50 proc. badanych. Drugie miejsce zajął marszałek Sejmu Szymon Hołownia (48 proc.), który wyprzedził prezydenta Warszawy Rafała Trzaskowskiego (46 proc.).

Karol Nawrocki kontra esbecy. Straszą po staremu

PREKAMPANIA \ Nie tylko formacje rządzące walczą z obywatelskim kandydatem, ale do gry weszło stowarzyszenie emerytów mundurowych. Byli funkcjonariusze PRL-owskich służb chcą uchylenia immunitetu Karolowi Nawrockiemu.

Ustawa o Instytucie Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu mówi, że prezes IPN jest chroniony immunitetem. Ten może uchylić jedynie Sejm. Jak się okazuje, wraz z rozpoczęciem prekampanii wyborczej o tej możliwości przypomnieli sobie przedstawiciele PRL-owskich służb, którzy złożyli wniosek do Sejmu. Wczoraj do wniosku odniósł się IPN. „Z przykrością przyjmujemy informację o skierowaniu do Marszałka Sejmu RP wniosku o uchylenie immunitetu dr. Karolowi Nawrockiemu, prezesowi Instytutu Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu, w sprawie dotyczącej publicznej wypowiedzi odnoszącej się do procesu przywracania przywilejów emerytalnych byłym funkcjonariuszom totalitarnego aparatu bezpieczeństwa PRL. Od-

bieramy ten wniosek jako próbę zastraszenia Prezesa niezależnej i apolitycznej instytucji państwa polskiego – Instytutu Pamięci Narodowej, do którego ustawowych obowiązków należy ściganie zbrodni popełnionych przez funkcjonariuszy komunistycznego aparatu bezpieczeństwa” – napisał dr Rafał Leśkiewicz, rzecznik prasowy Instytutu Pamięci Narodowej. Przypomniął, że obowiązkiem instytutu jest upominanie się o zadośćuczynienie ofiarom komunistycznych represji. „Przywracanie przywilejów emerytalnych byłym funkcjonariuszom komunistycznego aparatu bezpieczeństwa stoi w sprzeczności z elementarnymi zasadami sprawiedliwości i odpowiedzialności. Jest policzkiem wymierzonym Ofiarom komunistycznych represji, a także ich Bliskim” – napisał IPN.

Jacek Liziniewicz

Dymisja ministra nauki

RZĄD \ Dariusz Wieczorek złożył dymisję ze stanowiska ministra nauki. Polityk Lewicy swoją decyzję ogłosił na konferencji prasowej, na której towarzyszyli mu Włodzimierz Czarzasty i Krzysztof Gawkowski. Sam minister stwierdził, że zbyt mało informował o swoich sukcesach. Na stanowisku ma go zastąpić Karolina Ziolo-Pużuk.

Na dymisję Dariusza Wieczorka zanosilo się od dłuższego czasu. Seria afer w resorcie zaczęła się od publikacji portalu Niezależna.pl, który opisał zastraszanie rektora wyższej uczelni z Grudziądza prof. Bogdana Kopki. Później doszły do tego skandale w IDEAS i Sieci Łukasiewicz. Wirtualna Polska opisała też historię żony ministra Wieczorka, która awansowała na Uniwersytecie Szczecińskim (co wymagało zmiany regulaminu), i sprawę ujawnienia jednej z sygnalistek, która opisywała nieprawidłowości na tej samej uczelni. Wczoraj Dariusz Wieczorek przedstawiał jednak swoje rządy jako pasmo sukcesów. – Nie chciałbym, aby tego typu rzeczy, które działy się w ostatnich tygodniach, wpływały również na ocenę polskiej nauki. Mogę zapew-

nić, że będę dalej wspierał rozwój polskiej nauki. Będę dalej w tych obszarach działał, funkcjonował, bo bardzo bym chciał wykorzystać to roczne doświadczenie (...). Patrząc przez pryzmat tego ostatniego roku, myślę, że popełniłem trochę błędów, bo za mało o tym wszystkim mówiliśmy. Za to niewątpliwie chciałem przeprosić, bo rzeczywiście może być wrażenie, że o polskiej nauce możemy mówić tylko źle albo w ogóle. A tak nie było – przekonywał Wieczorek. W podobnym duchu wypowiedział się też Włodzimierz Czarzasty. Wśród wniosków o wotum nieufności złożyło Prawo i Sprawiedliwość. Wieczorek zapowiedział, że będzie wyjaśniał zarzuty. Jego następcą najprawdopodobniej zostanie Karolina Ziolo-Pużuk.

Jacek Liziniewicz



Zdaniem Sakiewicza jedyną szansą wybrnięcia z tej sprawy tak, by nie osłabiać autorytetu państwa, jest po prostu wycofanie pozwu przez Tuska | fot. Zbyszek Kaczmarek/Gazeta Polska

PROCES \ Naczelny „Gazety Polskiej” kontra Donald Tusk

Sakiewicz: Dla dobra państwa niech pan wycofa ten pozew!

Już sam fakt, że sąd musi rozstrzygać taką sprawę, uderza w powagę rządu. Polska jest wspólnym dobrem. Dlatego nie chodzi o to, co się stanie ze mną, ale dla dobra państwa niech pan wycofa ten pozew – mówił Tomasz Sakiewicz podczas kolejnej odsłony procesu, jaki szefowi „Gazety Polskiej” za satyrę prasową wytoczył Donald Tusk.

Tusk poczuł się urażony okładką „Gazety Polskiej” z 20 lipca 2022 r. Naczelny „GP” wskazał, że satyra jest potężną bronią, której boją się autokraci i wszelcy ludzie, którzy przypisują sobie więcej niż tylko cechy zwykłego obywatela. „Oni się jej panicznie boją, dlatego na nią reagują w sposób alergiczny”. Jak wskazał, Tusk to „człowiek, który alergicznie reaguje na każdą satyrę, każdy dowcip, każdą krytykę. (...) Mówi się, że śmiech jest cechą ludzi inteligentnych. Nie chciałbym wnikać, jakiego typu władza rządzi, skoro tak źle się czuje z satyrą”.

Sakiewicz podkreślał, że alergia na krytykę prowadzi do tego, że reporterzy Republiki nie są wpuszczani na konferencje premiera. Tak było np. w czasie powodzi. Jak

powiedział, w tej sprawie „nie chodzi o taką czy inną okładkę, tylko o to, żeby Donald Tusk został wyjęty spod krytyki”. „Czy wolno śmiać się z premiera, czy wolno uprawiać satyrę, czy nie wolno?”. Szef „GP” zwracał także uwagę, że po ostatnich uchwałach rządu pod dużym znakiem zapytania stoi to, czy rozstrzygnięcia sądu będą szanowane, bo Donald Tusk dzień przed tym procesem przypisał sobie prawo oceniania wyroków sądów”. Dlatego Sakiewicz złożył wniosek o zbadanie, czy przypisanie sobie przez Tuska prawa do oceniania sądów nie narusza równowagi stron w toczącym się procesie.

Zdaniem Sakiewicza jedyną szansą wybrnięcia z tej sprawy tak, by nie osłabiać autorytetu państwa, jest po prostu wycofanie pozwu przez Tu-

ska, o co zaapelował do premiera. – Jeszcze raz apeluję: jeśli ma pan kontakt ze swoim klientem, niech mu to pan wytłumaczy, bo to strasznie kompromituje polskie państwo – mówił Tomasz Sakiewicz do pełnomocnika Tuska. Jego zdaniem żądania zawarte w pozwie mówiące o przekazaniu 100 tys. zł na jedną z organizacji to „chęć wywołania efektu mrożącego” wśród sądów, dziennikarzy, satyryków, którzy nie zgadzają się z rządem. – Jak ktoś się zgadza z rządem, to nie ma się czego obawiać, bo ostateczną władzą nad sądem ogłosił się wczoraj Tusk i on będzie oceniał, które wyroki są dobre, a które nie. Tak nawet w komunie nie było – mówił Sakiewicz. Wyrok ma zapaść 13 stycznia.

(jm, źródło: Niezależna.pl)

OGŁOSZENIE REDAKCYJNE



Jedno słowo to tylko 4 zł, a zasięg ogólnopolski!

Publikacja ogłoszeń drobnych w „Gazecie Polskiej Codziennie”
jest prosta i tania. Wystarczy wysłać treść ogłoszenia
i proponowane terminy emisji na maila:

reklama@gpcodziennie.pl

a skontaktujemy się z Państwem w ciągu godziny i ustalimy szczegóły.

Proponujemy efektywny sposób na ogłaszanie się w ogólnopolskim wydaniu
naszego dziennika za jedyne 4 zł netto od słowa.



PREKAMPANIA \ Apeluję do rządu, aby nie zapominać w tej wielkiej geopolityce i regulacjach europejskich o losie polskich przedsiębiorców, którzy każdego dnia walczą o to, aby utrzymać się na rynku i aby ich gospodarstwa domowe rozwijały się szczególnie w okresie świątecznym – mówił podczas dzisiejszej wizyty na Podkarpaciu Karol Nawrocki, obywatelski kandydat na prezydenta RP.



Podstawą demokratycznego państwa prawa są normy prawne zapisane w konstytucji i ustawach, a nie zdanie funkcjonariuszy państwa wygłaszane na różnego rodzaju zgromadzeniach, konferencjach czy spotkaniach – podkreśla prezes TK Bogdan Świączkowski | fot. Tomasz Jędrzejowski/Gazeta Polska

WYWIAD \ Z BOGDANEM ŚWIECZKOWSKIM, nowym prezesem Trybunału Konstytucyjnego, rozmawia JAN PRZEMYŚLSKI

Prezes Trybunału Konstytucyjnego o uchwale rządu: PRL bis

Jestem zbulwersowany treścią i formą podjęcia tej uchwały. I śmieszno, i straszno. PRL bis. Wyrażam nadzieję, że nie jest to odpowiedź premiera Donalda Tuska na skierowane przeze mnie pismo z zaproszeniem do rozmów – powiedział prezes TK Bogdan Świączkowski w wywiadzie dla „Gazety Polskiej Codziennie”. Zdradził nam również, że będzie chciał nawiązać współpracę z prezesami trybunałów konstytucyjnych z innych krajów UE.

Zacznijmy od pytania ogólnego: w jakiej kondycji jest Pana zdaniem obecnie polska praworządność?

Uważam, że obecnie w naszym kraju pogłębia się kryzys prawny i kryzys ustrojowy. Niestety nie widzę dobrych perspektyw. Jeżeli chodzi o praworządność, to mogę wypowiadać się wyłącznie jako prezes Trybunału Konstytucyjnego, czyli zgodnie z orzeczeniami tegoż organu konstytucyjnego. Trybunał jasno wskazał, że podważanie statusu sędziów Sądu Najwyższego, sędziów sądów powszechnych, a także Naczelnego Sądu Administracyjnego jest bezpodstawne. Z uzasadnienia orzeczenia Trybuna-

łu Konstytucyjnego wskutek rozpoznania skargi konstytucyjnej Dariusza Barskiego wynika pośrednio, że dalej pełni on funkcję prokuratora krajowego. Wyroki są opublikowane na stronie internetowej i każdy może się z ich treścią zapoznać. Reasumując, kwestie respektowania zasad ustrojowych, funkcjonujących w naszym państwie od dekad, wyglądają obecnie bardzo źle.

Na briefingu prasowym w ubiegłym tygodniu powiedział Pan, że TK będzie kontynuował swoją pracę bez względu na trwający spór polityczny. Jak Pan zamierza poukładać prace Trybunału w najbliższym czasie? Czy nastąpią jakieś zmiany?

Trybunał nie wymaga żadnych istotnych zmian, poza uzupełnieniem składu sędziowskiego o trzech sędziów. Zachęcam polski parlament, aby dokonał tego wyboru. Nowi sędziowie oznaczają nowy pogląd na normy prawne, inną wrażliwość, co jest bardzo pożądaną sytuacją w tego typu organie konstytucyjnym. W TK powinny być reprezentowane różnego rodzaju wizje i filozofie prawa po to, aby wszystkie orzeczenia były jak najbardziej rozsądne. Ponadto chciałbym, aby prace zostały przyspieszone, i będę namawiał kolegów sędziów do sprawniejszego orzekania. Natomiast już wcześniej pod-

kreślałem, że Trybunał to nie jest piekarnia, gdzie rozlicza się za liczbę sprzedanych bułek. Będziemy działać sprawnie, ale jednocześnie rozważnie, bo to jest w interesie całego społeczeństwa. Przypominam, że wyroki TK są powszechnie obowiązujące, czyli dotyczą każdego obywatela. Jeszcze raz zachęcam polski parlament, aby wykonał swój obowiązek i wskazał kandydatów na sędziów, aby możliwe było uzupełnienie składu Trybunału i, co za tym idzie, przyspieszenie jego pracy.

Mówił Pan również o chęci szukania kompromisu z przedstawicielami władzy ustawodawczej i wykonawczej.

Chodzi o próbę znalezienia porozumienia między przedstawicielami trzech władz – sądowniczej, ustawodawczej i wykonawczej. W Polsce obowiązuje konstytucyjna zasada autonomii władz, ale również zasada współpracy tych władz. Mam nadzieję, że współpraca rzeczywiście będzie następowała. Natomiast strategię negocjacyjną pozostawię w zakresie dyskrejonalnym. Najważniejsze teraz jest, aby do takiego spotkania doszło i aby każda ze stron mogła przedstawić swoje stanowisko, a inne strony mogły go wysłuchać. Rozmawiamy na argumenty. Jeżeli przedstawiciele władzy ustawodawczej i wykonawczej zapomną, że są politykami, i będą rozmawiać jako ci, którzy dzierżą władzę publiczną, to myślę, że pole do kompromisu jest bardzo duże. Jeżeli jednak polityka będzie stawiana ponad dobro Rzeczypospolitej, to już nie prezes TK będzie oceniał takie działanie, ale wszyscy Polacy.

Czy uzyskał Pan już odpowiedzi na zaproszenia do rozmów wystosowane m.in. do przedstawicieli rządu, Sejmu, Senatu, sądów i partii politycznych?

Zaproszenia zostały wysłane w poniedziałek. Dotychczas mam jedną odpowiedź. Pochodzi ona od przedstawiciela władzy sądowniczej i jest pozytywna. Jestem przekon-



fot. YouTube/d

KOŁODZIEJCZAK NA WYLOCIE?

KOALICJA \ Pan Kołodziejczak zgodził się być wiceministrem – nikt go na siłę nie ulokował – i równocześnie wychodzi i sam siebie krytykuje. To niezrozumiałe – oceniła Katarzyna Pełczyńska-Nałęcz, minister funduszy i polityki regionalnej.



fot. Konrad Falecki/Gazeta Polska

ROCZNICA PRZEJĘCIA TVP

MEDIA \ Rok temu 20 grudnia zniknęło z anteny TVP Info, a zarówno transmisja naziemna, jak i streaming online zamiast tego pokazywały różne programy TVP1, TVP Polonia i powtórki serialu „Ranczo”.

nany, że do spotkania dojdzie w okresie poświątecznym.

W środę rząd przyjął uchwałę w sprawie „przeciwdziałania negatywnym skutkom kryzysu konstytucyjnego w obszarze sądownictwa”. Zapisano w niej m.in., że istnieje „konieczność wykluczenia możliwości wprowadzenia do systemu prawa kolejnych rozstrzygnięć Trybunału Konstytucyjnego”. Jak Pan skomentuje tę decyzję rządu?

Jestem zbulwersowany treścią i formą podjęcia tej uchwały. I śmieszno, i straszno. PRL bis. Wyrażam nadzieję, że nie jest to odpowiedź premiera Donalda Tuska na skierowane przeze mnie pismo z zaproszeniem do rozmów.

Jak Pan reaguje na słowa polityków obozu władzy, którzy mówią wprost, że Trybunał Konstytucyjny trzeba remontować lub zresetować?

Niestety żywioł polityczny wygrywa w narracji części funkcjonariuszy publicznych, którzy powinni działać wyłącznie na rzecz Polski i Polaków. Jest to zasmucające, że interes partyjny jest dla nich ważniejszy od dobra ogółu społeczeństwa. Natomiast chcę też podkreślić, że niezwykle tezy wygłaszane przez parlamentarzystów przy pomocy mediów później nie mają odzwierciedlenia w rzeczywistości i decyzjach przez nich podejmowanych. Jednak przerażające jest, że tego typu narracja, element wojny politycznej, przybiera bardzo niebezpieczną dla kraju postać. Może ona w przyszłości doprowadzić do dużo bardziej niekorzystnych wydarzeń.

Czy Polska potrzebuje nowej konstytucji, skoro przepisy starej są nagminnie łamane?

Ja nigdy nie byłem admira-torem konstytucji uchwalonej w 1997 r. Ona była skutkiem dużego kompromisu. Na pewno warto rozważyć, przy szerokim konsensusie parlamentarnym, uchwalenie przez Zgromadzenie Narodowe nowej ustawy zasadniczej. Natomiast nie wydaje mi się, aby było to możliwe przy obecnym natężeniu wojny politycznej.

Członkowie nielegalnej komisji śledczej ds. Pegasusa zdecydowali w poniedziałek, że chcą Pana przesłuchać. Zjawia się Pan na ich wezwanie?

Trybunał Konstytucyjny jasno stwierdził, że w chwili obecnej osoby, które twierdzą, że są członkami komisji ds. Pegasusa, nie mają żadnych podstaw formalnoprawnych do zasiadania w tej komisji ani podejmowania decyzji. Z uwagi na to, że ten organ nie istnieje w polskim systemie prawnym, ja, jako prezes

Trybunału Konstytucyjnego, nie mogę uczestniczyć w łamaniu prawa i stawiać się na tego typu wezwania. W wyroku TK wskazano, że nie tylko sama uchwała powołująca komisję była podjęta z naruszeniem prawa, ale także kompetencje przypisane temu organowi są sprzeczne z obowiązującymi przepisami. Proszę pamiętać, że członkowie tego gremium zajmują się decyzjami Sądu Okręgowego w Warszawie, który to zawsze podejmował i podejmuje decyzje o zarządzaniu i prowadzeniu kontroli operacyjnej, także na tzw. urządzenie końcowe. Ci państwo nie mają żadnego prawa zajmować się ocenianiem działań legalnego sądu polskiego, bo to jest oddzielna władza. Zachęcam Sejm, aby powołał komisję śledczą zgodnie z wytycznymi wskazanymi w wyroku Trybunału Konstytucyjnego, i wówczas ja bardzo chętnie stawię się na każde jej wezwanie. Nie mam nic do ukrycia, a mam bardzo dużo do powiedzenia w sprawie legalności, prawidłowości i zasadności stosowania kontroli operacyjnej przez sąd.

Czy ma Pan przygotowany scenariusz na wypadek, gdyby członkowie nielegalnej komisji ds. Pegasusa zechcieli wykorzystać służby, aby Pana siłowo doprowadzić na swoje posiedzenie?

Oczywiście, że tak. Jednak nie chcę wierzyć w to, że polscy parlamentarzyści będą uczestniczyli w działaniach bezprawnych, a polskie sądy będą dokonywały tzw. „zbrodni sądowych”, czyli bezprawnie pozbawiały wolności potencjalnych świadków.

Przejdźmy do tematu ostatniej decyzji Państwowej Komisji Wyborczej, która postanowiła bezprawnie zignorować orzeczenie Izby Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych SN, mimo że w ciągu ostatnich dwóch miesięcy wykonała inne postanowienia tejże izby. Jak Pan ocenia to działanie?

W składzie Państwowej Komisji Wyborczej znajduje się sędzia Trybunału Konstytucyjnego, który już wypowiedział się na temat legalności i zasadności decyzji PKW. Jego oświadczenie jest dostępne na stronie komisji, warto się z nim zapoznać. Ja popieram stanowisko pana sędziego. Nie ma żadnych podstaw, aby ktokolwiek kwestionował status i decyzje wydawane przez sędziów powołanych przez prezydenta RP na wniosek legalnie działającej Krajowej Rady Sądownictwa. Nie ma prawa tego kwestionować ani przypadkowy obywatel na ulicy, ani pan Ryszard Kalisz przed budynkiem PKW. Od oceny tego, co jest zgodne z Konstytucją, jest Trybunał Konstytu-

cyjny. Mamy wolność słowa, każdy może mieć swoją opinię na dany temat, ale ona nie jest źródłem prawa. Podstawą demokratycznego państwa prawa są normy prawne zapisane w konstytucji i ustawach, a nie zdanie funkcjonariuszy państwa wygłaszane na różnego rodzaju zgromadzeniach, konferencjach czy spotkaniach.

Czy w Pana opinii działania członków PKW mogą zagrażać procesowi przeprowadzenia przyszłorocznych wyborów prezydenckich?

Nie wiem, jak ta sytuacja się rozwinie. Po raz kolejny mogę zaapelować, aby funkcjonariusze publiczni spróbowali zapomnieć o swoich poglądach i podejmowali decyzje w interesie całego społeczeństwa. Decyzja PKW nie jest ostateczna i w każdej chwili może być zmieniona. Liczę na to, że niektóre z osób będących w składzie komisji postawią dobro kraju ponad spór polityczny.

Kwestionując legalność Izby Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych SN, przedstawiciele obozu władzy często powołują się na opinie unijnych instytucji. Czy to jest właściwa hierarchia prawna?

Trybunał Konstytucyjny już w kilku orzeczeniach jednoznacznie stwierdzał, że najwyższym prawem Rzeczypospolitej Polskiej jest konstytucja. Wszystkie akty prawne implementowane w naszym kraju, także te tworzone w unijnych instytucjach, muszą być zgodne z naszą ustawą zasadniczą.

Jeżeli Sejm zignoruje swój obowiązek i konsekwentnie nie będzie uzupełniał składu sędziowskiego, to w grudniu 2025 r. obsadzonych będzie jedynie dziesięć z piętnastu miejsc w Trybunale. Jak Pan sobie wówczas wyobraża prace TK?

Trybunał z pewnością będzie funkcjonował. Do grudnia przyszłego roku może się wydarzyć wiele rzeczy. Ponadto Trybunał orzeka w składach trzyosobowych, pięcioosobowych lub w pełnym składzie. W związku z tym, gdyby Sejm nie wskazał nowych sędziów, to jedyne wątpliwości można by mieć co do orzeczeń, które powinny zapadać w pełnym składzie. Jednak przypomnę, że pan prezes Andrzej Rzepliński dokonywał pewnych eksperymentów za czasów swojej kadencji, jeżeli chodzi o tego typu sprawy, więc tutaj wyobraźnia może kreować różne rozwiązania.

W budżecie na przyszły rok nie przewidziano środków na wynagrodzenia dla sędziów TK. Jak wpłynie to na funkcjonowanie Trybunału?

**\ Nie ma żadnych podstaw, aby ktokolwiek kwestionował status i decyzje wydawane przez sędziów powołanych przez prezydenta RP na wniosek legalnie działającej Krajowej Rady Sądownictwa. Nie ma prawa tego kwestionować ani przypadkowy obywatel na ulicy, ani pan Ryszard Kalisz przed budynkiem PKW. **

Trudno jest mi w tej chwili mówić o wynagrodzeniach sędziów TK, bo to jest kwestia drażliwa. Nie jest tajemnicą, że sędziowie są jednymi z lepiej zarabiających urzędników w Polsce, ale to nie my o tym decydowaliśmy, tylko ustawodawca. Obowiązują konkretne przepisy w konstytucji, a także w ustawach regulujących status członków Trybunału, których obecna koalicja rządząca nie zmieniła, uchwalając zaskarżoną do TK ustawę o sędzie konstytucyjnym. Zatem decyzja większości sejmowej jest dla mnie całkowicie niezrozumiała i liczę, że zostanie zmieniona w Senacie. Jeżeli nie, to będziemy prowadzili rozmowy z ministrem finansów i szefem rządu.

27 listopada TK orzekł, że MEN złamało konstytucję, wydając rozporządzenie w sprawie warunków organizowania lekcji religii w szkołach. Jednak ten wyrok nie został przez rząd opublikowany w Dzienniku Ustaw ani nie jest respektowany.

Podkreślam, że wyroki TK od momentu ich ogłoszenia na sali są powszechnie obowiązujące i ostateczne. Nawet Komisja Wenecka, na której opinii w przeszłości część polityków dzisiejszego obozu władzy chętnie się powoły-

wała, stwierdziła, że wskazane jest, aby nie było pośrednika w procesie publikowania orzeczeń Trybunału Konstytucyjnego w dziennikach urzędowych. Warto, aby rządzący pochylili się nad tym stanowiskiem.

Czy w obecnej sytuacji politycznej widzi Pan możliwość zacieśnienia współpracy z innymi organami lub instytucjami, które chcą nadal respektować literę prawa? Chodzi mi m.in. o Sąd Najwyższy i Krajową Radę Sądownictwa.

Oczywiście, o ile nie będziemy wkraczali nawzajem w swoje kompetencje. Rozważam również zainicjowanie szerszej współpracy międzynarodowej. Chodzi o nawiązanie relacji z prezesami sądów konstytucyjnych w innych krajach Europy. Myślę również o spotkaniach z przedstawicielami Komisji Europejskiej, Parlamentu Europejskiego, OBWE. Będę chciał im zobrazować obecny stan prawny w Polsce i kondycję naszej demokracji.

Wizerunek TK był systematycznie niszczone w ostatnich latach. Czy widzi Pan potrzebę odbudowy zaufania społecznego do tego organu?

Niestety taki wizerunek Trybunału został wykreowany przez niektóre media. Natomiast TK nie ma możliwości, aby sam z siebie prowadził jakąś szczególną operację odbudowy wizerunku. Głównym zadaniem sędziów TK jest rzetelna praca i służba na rzecz obywateli. Nie powinni reagować na powtarzające się systematycznie ataki, fake newsy, hejt. Uważam, że taka postawa zostanie doceniona przez obywateli i w końcu doprowadzi do zmiany nastawienia do tego organu, ale z pewnością musi to być poprzedzone zaprzestaniem wykorzystywania TK do bieżącej walki politycznej. Niestety z powodów niemerytorycznych Trybunał stał się polem tej bitwy.

Czy w razie potrzeby TK jako sąd konstytucyjny byłby gotowy wziąć na siebie rolę arbitra w sporze kompetencyjnym między organami władzy, takimi jak Sejm, PKW, SN?

W mojej opinii to nie jest rola Trybunału, lecz urzędu prezydenta. Uważam, że pan prezydent Andrzej Duda stara się odgrywać rolę arbitra w poszczególnych sporach, ale bardzo ważne jest, aby ta polityka była kontynuowana również przez jego następcę. W mojej opinii przyszły prezydent musi być człowiekiem kompromisu, który będzie szukał porozumienia pomiędzy różnymi siłami politycznymi, a nie pogłębiał polaryzację społeczeństwa.



ZAGROŻONE PROGRAMY LEKOWE \ Dziura na ponad miliard złotych

Najciężej chorzy już przesuwani w kolejkach

Po trzech kwartałach NFZ zalega placówkom ochrony zdrowia ponad miliard złotych. – Obecnie szpitale, prowadząc programy lekowe, kredytuja NFZ. Jeśli nie otrzymają należności, będą zmuszone rezygnować z prowadzenia terapii. Już teraz pacjenci są przesuwani w kolejkach, a są to najciężej chorzy onkologicznie, neurologicznie, okulistycznie – mówi Wojciech Wiśniewski, ekspert ds. rynku zdrowia Federacji Przedsiębiorców Polskich. Zaległości uderzą nie tylko w pacjentów, lecz także w całą branżę. Zagrożone są hurtownie farmaceutyczne, które w zdecydowanej większości są polskimi firmami.

Jarosław Molga

O wysokość zaległości w programach lekowych resort zdrowia zapytała Federacja Przedsiębiorców Polskich. Z odpowiedzi, jakiej udzielił wiceminister zdrowia Jerzy Szafranowicz, wynika, że za trzy kwartały tego roku NFZ był winien placówkom prowadzącym programy lekowe 1,1 mld zł.

Z programów lekowych korzystają najciężej chorzy onkologicznie, neurologicznie, reumatologicznie, okulistycznie itp. W obecnej sytuacji braku płatności ze strony NFZ za programy lekowe szpitale na razie nie rezygnują z prowadzenia programów, ale zaczynają przesuwac terminy terapii na przyszły rok.

– Rzeczywiście mamy sygnały od lekarzy, że pacjenci w niektórych ośrodkach są przesuwani do terapii na przyszły rok, są kolejkowani. To jest bardzo trudna sytuacja dla nich, ale i dla lekarzy, bo to oni muszą podejmować i komunikować pacjentom takie decyzje. A należy podkreślić, że pacjenci korzystający z terapii lekowych to najciężej chorzy. Leków, które otrzymują, nie są w stanie wykupić sami, bo ich koszt to 20–40 tys. zł czy więcej. Brak środków za terapie dla szpitali oznacza, że de facto kredytuja



Ze względu na brak płatności za programy lekowe ze strony NFZ szpitale zaczynają przesuwac terminy terapii na przyszły rok
| fot. Jan Środa/Gazeta Polska

one NFZ. Robią to, ponieważ ich naczelnym zadaniem jest leczenie pacjentów. To także trudne decyzje dla dyrektorów placówek, ponieważ chcą leczyć, ale podejmują i odpowiadają za decyzje finansowe – mówi „Codziennej” Jakub Kosikowski, rzecznik Naczelnej Izby Lekarskiej.

– Dopiero w lutym dowiemy się, jak wielka jest ta dziura za cały obecny rok. Już teraz mamy do czynienia z sytuacją, w której prowadzące programy lekowe placówki kredytuja NFZ, ponieważ muszą płać za leki. Specyfiką tych świadczeń jest to, że 90 proc. kosztów prowadzenia terapii to koszt leków. Jeśli szpitale

nie płać za nie, powstają tzw. wymagalne zobowiązania finansowe. Te przechodzą na dostawców, a więc hurtownie farmaceutyczne. Są to w odróżnieniu od producentów leków w zdecydowanej większości polskie firmy, które poniosą konsekwencje tej sytuacji, bo to one zostaną na końcu ukarane przez Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów za zatory płatnicze – mówi Wojciech Wiśniewski, ekspert ds. rynku zdrowia Federacji Przedsiębiorców Polskich. Z danych federacji wynika, że dostawcom systemu ochrony zdrowia (to właśnie m.in. hurtownie) placówki medyczne są winne już ponad 20 mld zł.

– Jako człowiek, który trzy lata działał w fundacji wspierającej leczenie chorych onkologicznie, mogę powiedzieć, że sytuacja jest bardzo trudna. Są już sygnały o kolejkowaniu chorych. Jeśli w dalszym ciągu nie będzie płatności, część placówek w przyszłym roku będzie zmuszona rezygnować z prowadzenia terapii. Do pewnego poziomu będą bowiem w stanie kontynuować leczenie mimo zaległości w płatnościach, ale w końcu skończą się im pieniądze i nie będą w stanie tego dalej robić. W przypadku onkologii zasada jest taka, że leczenie powinno być blisko miejsca zamieszkania pacjenta. Może się okazać,

że programy lekowe będą prowadzone nie, jak dotychczas, w placówkach powiatowych, ale np. wojewódzkich, a to będzie poważne utrudnienie dla chorych – mówi Wiśniewski.

– Kolejny przykład na to, że minister Leszczyna sobie nie radzi, a wniosek o wotum nieufności był uzasadniony. To jest rok bezczynności. Czytamy kolejne wypowiedzi obecnie rządzących o zamiarach np. zwiększenia efektywności systemu. Widzimy po paru miesiącach te same wypowiedzi – zero realizacji. Ten rok i MZ, i NFZ niestety przespały. A cenę niestety płać pacjenci – komentuje Katarzyna Sójka, poseł PiS, minister zdrowia w drugim rządzie Morawieckiego.

Z informacji „Codziennej” wynika, że problemy z płatnościami są także w przypadku należności za specjalistyczne badania. Chodzi m.in. o diagnostykę obrazową, tomografię i rezonans magnetyczny. Są to badania niezbędne do diagnozowania onkologicznego czy np. leczenia stwardnienia rozsianego. W najbliższy poniedziałek szpitale mają otrzymać przelew w razie za trzeci kwartał za świadczenia limitowane. Co z innymi płatnościami – nie wiadomo. Przypomnijmy, że w przypadku programów lekowych w latach 2022–2023 zostały one rozliczone w całości.

O łamaniu wolności słowa w Sejmie

MEDIA \ W dniu, w którym walczący przez 17 lat z reżimem Alaksandra Łukaszenki i przejęty przez byłego pracownika rosyjskiego Interfaxu Bielsat przeprowadził pełną relację z konferencji Władimira Putina, w Sejmie odbyła się komisja poświęcona wolności słowa. – Niewpuszczanie dziennikarzy Republiki i w Polsce na konferencje to jeden z drobnych przejawów kulturowej bolszewizacji Polski, jaka następuje. Czas bić na alarm – mówił poseł Jacek Świat z PiS.

Zanim rozpoczęło się posiedzenie komisji, swój show rozpoczął Krzysztof Mieszkowski z Koalicji Obywatelskiej. Chciał on przerwać posiedzenie z uwagi na to, że koalicja rządząca została nazwana mianem „13 grudnia”. Rzeczywiście tematyka była jasno określona: „Sprawa łamania przez koalicję rządzącą (koalicję 13 grudnia) konstytucyjnej zasady wolności słowa, która wskazuje w art. 54 Konstytucji RP, że każdemu zapewnia się wolność wyrażania swoich poglądów oraz pozyskiwania i roz-

powszechniania informacji oraz że cenzura prewencyjna środków społecznego przekazu oraz koncesjonowanie prasy są zakazane”. Ostatecznie posiedzenie mogło się odbyć, bo biuro legislacyjne nie poparło zrywu Mieszkowskiego.

Skończyło się na tym, że skrócono możliwość wypowiedzenia się do 4 minut. Jako pierwszy przemówił jedyny przedstawiciel rządu Sławomir Rogowski, wiceminister kultury i dziedzictwa narodowego, który stwierdził, że media są wpuszczane na konferencje. Tyle że jego re-

sort zrobił to dopiero po prze-granej w sądzie. Nadal jednak niewpuszczane są osoby na konferencje Donalda Tuska. O działaniach KPRM mówili dziennikarze Adrian Borecki i Janusz Życzkowski z Telewizji Republika, którzy byli wielokrotnie blokowani przez służby Tuska, a także Cezary Krysztopa z „Tygodnika Solidarność”. Piotr Czyżowski z telewizji w Polsce opowiedział z kolei o swoich trudnościach z KPRM. W jego wypadku nie może się akredytować na konferencję, bo... urzędnicy nie umieją obsłużyć

systemu i udają, że nie mogą zmienić jego przynależności redakcyjnej.

Na te wątpliwości nie odpowiedzieli jednak przedstawiciele KPRM, bo po prostu nikt z kancelarii się nie pofatygował. Musieliby usłyszeć o telewizji Bielsat, o którą upomniała się Jolanta Hajdasz ze Stowarzyszenia Dziennikarzy Polskich, a także krytyczne stanowiska szefa KRRiT Macieja Świrskiego. Dzisiejszego stanu rzeczy nie bronili nawet posłowie KO. Mieszkowski zrezygnował z głosu. Inni obrażali dziennikarzy TVP Info.

Do tego odniosła się Joanna Lichocka. – Dyskusja pokazała, jak wygląda sposób traktowania niezależnych dziennikarzy. (...) Będziemy chcieli takie komisje powtarzać i takie przypadki nagłaśniać – mówiła Joanna Lichocka. – Ludzie odmawiają tej topornej propagandy, jaką w tej chwili media publiczne robią. 83 proc. czasu antenowego w tej chwili zajmują materiały dotyczące Platformy Obywatelskiej i pozostałych ugrupowań rządzących. To jest skala porównywalna z telewizją Jerzego Urbana – mówiła posłanka. Odniosła się też do ochrony mediów przed wpływami rosyjskimi, o których ostatnio mówił Donald Tusk, i przypomniała, że wczoraj TV Bielsat zrobił pełną relację z... konferencji Władimira Putina.

.....
(jal)



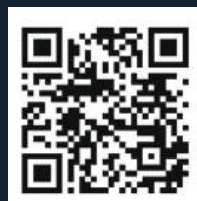
Adrian Klarenbach zaprasza do **Republiki** na obiektywną i subiektywną ocenę najważniejszych wydarzeń mijającego tygodnia z udziałem przedstawicieli polskiej sceny politycznej.

AGORA KLARENBACHA

W KAŻDY PIĄTEK
20:40

 **RepublikaTV**
 **@RepublikaTV**
 **Telewizja Republika**
 **@RepublikaTV**

Republikę obejrzysz na multiplexie naziemnej telewizji cyfrowej tzw. MUX-8 na pozycji 51 listy kanałów. Niezbędna do tego jest antena kierunkowa typu YAGI ustawiona, w zależności od miejsca zamieszkania, poziomo lub pionowo. Ósmy multiplex dociera prawie do 95% Polaków i jest nadawany w zakresie VHF. Nadal można nas oglądać przez satelitę, w sieciach kablowych oraz w lokalnych multiplexach w Katowicach, Częstochowie, Tomaszowie Mazowieckim, Jeleniej Górze, Legnicy, Głogowie, na Śląsku oraz w części woj. opolskiego i małopolskiego. Republikę obejrzysz na żywo także na serwisie www.tvrepublika.pl, a wszystkie programy znajdziesz na oficjalnym kanale YouTube: @Telewizja_Republika



SKANUJ KOD QR
**WSPIERAJ
DOM WOLNEGO
SŁOWA**



POTĘŻNY CIOS W ZASOBY AGRESORA

WOJNA PUTINA \ W wyniku operacji ukraińskich dronów w ogniu stanęła w czwartek rafineria Nowoszachtynsk w obwodzie rostowskim, uznawana za jedną z najbardziej kluczowych w Rosji. Przerabia ona ponad 5,5 mln ton ropy rocznie. Wcześniej obiekt był atakowany w marcu i czerwcu. Ukraińcy na cel wzięli łącznie siedem punktów w regionie.



Republikanie postulowali, aby nie odnawiać umowy i pozwolić administracji Trumpa podjąć decyzję co do dalszej kooperacji w tej dziedzinie z Pekinem

fot. National Committee on U.S.-China Relations/d

WASZYNGTON \ Republikanie krytykują decyzję ustępującego prezydenta

Biden chce związać Trumpowi ręce ws. Chin

U schyłku swojego urzędowania administracja Joeego Bidena odnowiła umowę o współpracy naukowo-technologicznej z Chinami. Republikanie zwracają uwagę, że Pekin wykorzystuje tę kooperację do wzmacniania własnej armii.

Hanna Shen

Departament Stanu ogłosił, że przedłużył o pięć lat amerykańsko-chińskie porozumienie naukowo-technologiczne (STA), które wygasło w połowie br. Administracja Bidena miała pół roku na wydanie zgody na jego przedłużenie, co zrobiła 13 grudnia, twierdząc, że decyzja ta jest częścią polityki odchodzącego rządu polegającej na „odpowiedzialnym zarządzaniu” strategiczną konkurencją z Chinami. Departament Stanu poinformował, że w kolej-

nej wersji umowy zakres opisanej współpracy jest bardziej ograniczony, a ochrona własności intelektualnej wzmocniona. Porozumienie „przyspiesza rozwój interesów Stanów Zjednoczonych poprzez nowo ustanowione i wzmocnione przepisy dotyczące przejrzystości i wzajemności w udostępnianiu danych” – podkreślono w oświadczeniu.

Republikanie postulowali, aby nie odnawiać STA i pozwolić administracji Trumpa podjąć decyzję co do dalszej kooperacji w tej dziedzinie z Pekinem. Senator Marco Rubio, który nominowany jest na stanowisko se-

kretarza stanu, oświadczył, że jest przeciwko porozumieniu, i ostrzegł, że jakakolwiek umowa z reżimem komunistycznym, który szpieguje USA i kradnie własność intelektualną, „jest okropnym pomysłem”.

Raport przygotowany w 2018 r. przez pierwszą administrację Trumpa szacował, że kradzież technologii przez Chiny kosztuje amerykańskie firmy od 225 do 600 mld dol. rocznie. Inny raport przygotowany we wrześniu br. przez republikanów polityków działających w Komisji Specjalnej ds. Komunistycznej Partii Chin

przy Izbie Reprezentantów stwierdza, że federalne fundusze i współpraca z amerykańskimi instytucjami naukowo-technologicznymi pomogły Chinom w rozwoju technologii wojskowej w zakresie m.in. broni hipersonicznej i nuklearnej, sztucznej inteligencji i półprzewodników. W przypadku konfliktu Pekin może wykorzystać te technologie przeciwko Zachodowi.

John Moolenaar, jeden z autorów raportu i szef Komisji ds. KPCh, oraz 13 innych członków Izby Reprezentantów w liście wysłanym do sekretarza stanu Antony'ego Blinkena nazwali prze-

dłużenie przez Bidena umowy z Chinami „wyrażną próbą związania rąk” przyszłej administracji Trumpa, która mogłaby porozumienie odrzucić lub wynegocjować dużo lepsze warunki. Republikanscy politycy nie wierzą, że Pekin wywiąże się z warunków umowy mówiących o transparentności i z wymogu dzielenia się danymi. Przypominają, że w 2019 r. Chiny odcięły dostęp do współfinansowanych przez USA prac związanych z koronawirusem w Instytucie Wirusologii w Wuhanie. To wyciek z tej instytucji jest potencjalnym źródłem pandemii COVID-19.

W wypowiedzi dla portalu „Washington Times” Miles Yu, były doradca Departamentu Stanu w pierwszej administracji Trumpa, a obecnie szef Ośrodka ds. Chin przy amerykańskim konserwatywnym think tanku Hudson Institute, uważa, że porozumienie STA odzwierciedla błędną „strategię zaangażowania” z ChRL. – Ta strategia całkowicie się skompromitowała, ponieważ umożliwiła Chinom stanie się oprawcą strony wspomagającej (ChRL), czyli Stanów Zjednoczonych – powiedział Yu.

Pekin chwali decyzję odchodzącej administracji USA o przedłużeniu umowy. Rzecznik chińskiego MSZ Lin Jian stwierdził, że przedłużenie porozumienia „przyspieszy postęp technologiczny” w obu krajach, pobudzi rozwój społeczno-gospodarczy, zacieśni współpracę w zakresie globalnych wyzwań i poprawi dobrobyt na całym świecie”. Tuba propagandy KPCh, Global Times, ukazuje ten krok Bidena jako sygnał, że współpraca między Waszyngtonem a Pekinem jest „zarówno możliwa, jak i konieczna”.

Kryzys budżetowy w USA

FINANSE \ Tuż przed świętami wybuchł w Stanach Zjednoczonych poważny kryzys polityczny. Jego powodem jest nowa ustawa budżetowa, której sprzeciwił się prezydent elekt Donald Trump. Jeśli republikanie i demokraci nie pójdą na kompromis, a na razie mało na to wskazuje, to już w piątek o północy amerykański rząd zostanie zamknięty.

Rok fiskalny kończy się w USA 30 września, ale praktycznie nie zdarza się, by do tego czasu Kongres miał nowy budżet. Z tego powodu przyjmuje się tzw. rezolucje kontynuacyjne (CR), które na jakiś czas zapewniają rządowi finansowanie na dotychczasowym poziomie, dając senatorom i kongresmenom więcej czasu na niezbędne prace.

W tym roku CR, na skutek negocjacji między par-

tiami, rozrosła się do ponad 1,5 tys. stron. Dołączono do niej masę poprawek, od finansowania pomocy dla ofiar katastrof naturalnych, po przekazanie kontroli nad stadionem futbolowym w Waszyngtonie w ręce tamtejszego samorządu. Wiele z nich zostało zgłoszonych przez demokratów i leży w ich interesie. To nie spodobało się republikanom. Niektórzy kongresmeni twierdzą też, że nie chcą gło-

sować na ślepo, a samo przeczytanie tak wielkiej ustawy w kilka godzin jest fizycznie niemożliwe.

Prezydent elekt Donald Trump wezwał spikera Izby Reprezentantów Mike'a Johnsona, by Kongres przyjął zwykłą CR, z jednym wyjątkiem – chce, by znalazło się w niej kolejne zawieszenie limitu zadłużenia. Będzie mu potrzebne do wprowadzenia cięć podatków. Republikanie boją się, że de-

demokraci później na to nie pozwolą.

Efektom krytyki Trumpa było to, że Johnson zdecydował, iż rezolucja CR w ogóle nie trafi pod głosowanie. Wielu komentatorów podejrzewa, że podjął tę decyzję z obawy o własną przyszłość. 3 stycznia 2025 r. rozpoczną się obrady nowego Kongresu, który ponownie będzie musiał wybrać spikera. Przy minimalnej prawicowej większości

nie może sobie pozwolić na utratę poparcia chociaż kilku republikanów kongresmenów, jeśli chce zachować stółek.

Oznacza to jednak także, że jeśli sytuacja nie zostanie rozwiązana do piątku do północy, to rząd czeka zamknięcie, przez co setki tysięcy pracowników federalnych nie dostaną wypłat na święta. Gdy doszło do tego w 2018 r., kosztowało to amerykańską gospodarkę ok. 3 mld dol. Równocześnie demokraci już teraz sugerują, że nie zgodzą się na przyjęcie „czystej” CR, w której nie zostaną zrealizowane ich żądania, nawet jeśli doprowadzi to do zamknięcia rządu.

.....
(wm)



KONFERENCJA PUTINA

MOSKWA \ W czwartek odbyła się doroczna konferencja Władimira Putina. Odpowiedział on na kilkadziesiąt spośród ponad 2 mln wysłanych pytań od obywateli. Administratorzy zadbali o to, by natychmiast odrzucić te niewygodne i uderzające w Putina.



ZBROJENIOWY REKORD

BERLIN \ Niemiecki eksport broni osiągnął w tym roku rekordową wartość. Od początku br. do 17 grudnia rząd RFN zatwierdził eksport sprzętu wojskowego o wartości ok. 13,2 mld euro.

Paweł Kryszczak

GRUZJA \ Protesty nie ustają

„Oddajcie skradziony głos i europejską przyszłość”

W mijającym tygodniu tysiące obywateli Gruzji nadal demonstrowały przeciwko rządowi prorosyjskiego Gruzjińskiego Marzenia, które porzuciło prounijny kurs kraju. Demonstrujący zażądali dymisji rządu, który ich zdaniem wygrał październikowe wybory parlamentarne w sposób nieuczciwy. Protestujący domagają się również uwolnienia kilkuset manifestantów zatrzymanych przez służby.



Na demonstracjach padają hasła dymisji rządu, rozpisania nowych wyborów i uwolnienia aresztowanych manifestantów
| fot. Daro Sulakauri/Reuters/Forum

Wyborów tych nie uznała ani opozycja, ani obecnie sprawująca urząd gruzińskiej głowy państwa Salome Zurbiszwili.

Podczas swojego wystąpienia w Parlamencie Europejskim w Strasburgu Zurbiszwili oznajmiła, że „jej naród

chce tylko dwóch rzeczy”. – Oddajcie nam nasz głos, bo wybory zostały skradzione, i oddajcie nam naszą europej-

ską przyszłość – powiedziała prezydent Gruzji. Zaapelowała też do Brukseli o bardziej zdecydowane kroki w reakcji na wydarzenia w jej kraju. – Można i należy zrobić znacznie więcej – podkreśliła gruzińska polityk.

Na spotkaniu ministrów spraw zagranicznych UE w Brukseli padła propozycja nałożenia ograniczeń wizowych na gruzińskich dyplomatów i urzędników rządowych. Nie było natomiast jednomyślności w sprawie nałożenia sankcji na „gruzińskich urzędników odpowiedzialnych za pacyfikację protestów”. W środę na ulicach Tbilisi miały miejsce kolejne demonstracje, na których padały hasła dymisji rządu, rozpisania nowych wyborów parlamentarnych oraz uwolnienia manifestantów zatrzymanych przez policję.

Izraelskie naloty uderzyły w zaplecze Huti

BLISKI WSCHÓD \ Z udziałem kilkudziesięciu samolotów Izrael przeprowadził w tym tygodniu nalot na Jemen, którego celem była infrastruktura wykorzystywana przez rebeliantów Huti. Zniszczeniu miały ulec porty oraz elektrownie. Atak poprzedziło wystrzelenie rakiety balistycznej w kierunku Izraela przez proirańskie oddziały. Pocisk zestrzeliła izraelska obrona powietrzna.

Siły Obronne Izraela przeprowadziły precyzyjne ataki na cele wojskowe Huti w Jemenie, w tym porty i infrastrukturę energetyczną w Sannie, z których [rebelianci] korzystali w sposób, który skutecznie przyczynił się do ich działań militarnych. Izrael nie zawaha się działać, by bronić siebie i swoich obywateli przed atakami Huti – ogłosił w czwartek rzecznik sił zbrojnych Izraela Daniel Hagari. Z kolei kontrolowana przez Huti jemeńska stacja telewizyjna Al-Masirah poinformowała, że zniszczone zostały elektrownie w stolicy, a także terminal naftowy Ras Isa nad Morzem Czerwonym. W ataku miało zginąć dziewięć osób, a trzy zostały ranne.

Operacja, w którą IDF zaangażowały kilkadziesiąt samolotów, została przepro-

wadzona w dwóch głównych falach na cele oddalone od Izraela aż o 2 tys. km. Portal „The Times of Israel”, powołując się na źródła wojskowe, poinformował, że Izraelskie Siły Powietrzne przygotowywały się do ataku na rebeliantów z Jemenu od kilku tygodni.

Uderzenie armii Izraela miało poprzedzić wystrzelenie przez rebeliantów Huti w kierunku Izraela rakiet balistycznej, która została wykryta, a następnie zestrzelona przez tamtejszą obronę powietrzną. Szczątki rakiet spadły na budynek szkoły na przedmieściach Tel Awiwu, doprowadzając do jego zawalenia.

Był to już kolejny atak na rebeliantów Huti wspieranych przez Iran, którzy prowadzą zarówno ataki na Izrael, jak i na statki handlo-

we na Morzu Czerwonym. Kilka dni temu wojsko amerykańskie przeprowadziło atak powietrzny na ośrodek dowodzenia i kontroli zarządzany przez Huti w Jemenie. „Atakowany obiekt stanowił centrum koordynacji działań Huti, takich jak ataki na okręty wojenne i statki handlowe marynarki wojennej USA w południowej części Morza Czerwonego i Zatoce Adeńskiej” – poinformowało Centralne Dowództwo Sił Zbrojnych USA w poście na portalu X.

Od agresji Hamasu na Izrael (7 października ub.r.) oddziały Huti miały zaatakować raketami i dronami ok. 100 statków handlowych, paraliżując w dużym stopniu transport towarów przez Morze Czerwone.

Paweł Kryszczak

Wsparcie dla Ukrainy niezachwiane

BRUKSELA \ Prezydent RP Andrzej Duda wziął udział w „miniszczyce” NATO, zwołanym przez szefa Sojuszu Marka Ruttego. Obecny był również przywódca Ukrainy Wołodymyr Zełenski. Rozmawiano na nim o gwarancjach bezpieczeństwa dla Ukrainy i kolejnej broni, która będzie potrzebna do odparcia rosyjskiej agresji.

Spotkanie zorganizował w środę w swojej rezydencji sekretarz generalny NATO. Wzięli w nim udział również przywódcy Danii, Holandii, Niemiec, Włoch, a także ministrowie spraw zagranicznych Francji i Wielkiej Brytanii oraz przewodniczący Komisji Europejskiej i Rady Europejskiej. Prezydent Emanuel Macron nie mógł się na nim pojawić z powodu wcześniejszych zobowiązań, ale odbył wcześniej dwustronne spotkanie z Zełenskim.

Głównym celem tego spotkania było zagwarantowanie jak najsilniejszej pozycji Ukrainy przed ewentualnymi rozmowami pokojowymi. Rutte powiedział mediom, że kraje Sojuszu chcą, by Ukraina „była w najlepszej możliwej pozycji w dniu, w któ-

rym zdecyduje się na rozmowy pokojowe”. W podobnym tonie wypowiedział się kanclerz Olaf Scholz, który stwierdził, że priorytetem jest „suwerenność Ukrainy – i to, żeby nie została zmuszona do podporządkowania się narzuconemu pokojowi”.

Rutte powiedział, że Zachód powinien teraz skupić się na zwiększeniu dostaw broni dla Ukrainy. Przestrzegł również jej sojuszników przed publicznymi debatami o warunkach pokoju. – Jeśli teraz zaczniemy między sobą rozmawiać o tym, jak mogłaby wyglądać umowa, to ułatwimy życie Rosjanom – ostrzegł. Jak podają media, Wołodymyr Zełenski podczas rozmów prosił głównie o kolejne dostawy broni.

(wm)



ROLNICY PROTESTUJĄ PRZECIW UMOWIE Z MERCOSUREM

HANDEL \ Kilku dziesięciu rolników m.in. z Francji i Niemiec w czwartek zablokowało traktorami główną ulicę przed budynkiem Parlamentu Europejskiego w Strasburgu, domagając się, aby Unia Europejska wycofała się z porozumienia handlowego z krajami Ameryki Południowej (Mersocur).

PRZEMYSŁ \ Drugiej takiej szansy Polska może już nie mieć

Izera idzie w odstawkę. Rząd ma inne plany

Kolejny wielki projekt Prawa i Sprawiedliwości ulega likwidacji. Według Ministerstwa Aktywów Państwowych (MAP) plan budowy polskiego samochodu elektrycznego o nazwie Izera jest nierealny. Zamiast tego MAP stawia na bliżej niesprecyzowany „rozwój klastra elektromobilności”.

Mariusz Andrzej Urbanke

Na stronie firmy ElectroMobility Poland, która do tej pory prowadziła prace nad stworzeniem polskiej marki samochodu elektrycznego Izera, nadal widnieją opracowania przekonujące, że „to unikalny i pionierski projekt w skali kraju, który stwarza okazję do opracowania modelu samochodu dostosowanego do potrzeb Polaków, zarówno pod względem cenowym, jak i wyposażenia czy parametrów, stanowiąc atrakcyjną alternatywę dla obecnie wybieranych w naszym kraju pojazdów. To także szansa na zbudowanie silnej pozycji na tworzącym się europejskim rynku elektromobilności”. Jak zwracają uwagę eksperci, Izera rzeczywiście mogłaby konkurować z pojazdami zagranicznymi, bo miała być tańsza od konkurencji o 15–20 proc.

Rezygnacja z Izery to błąd

W koncepcji byłego premiera Mateusza Morawieckiego, która znalazła się m.in. w Planie Rozwoju Elektromobilności, program budowy pierwszego polskiego samochodu elektrycznego miał być kolejnym – obok reindustrializacji, budowy CPK, nowych



Pół roku temu Izera przeszła pozytywnie wszystkie audyty i jedyne, na co czekała, to zgoda premiera Tuska | fot. mat.pras/d

portów, dróg i kolei – kołem zamachowym polskiej gospodarki. Arkadiusz Dziermański z Chip.pl uważa, że rezygnacja z Izery to błąd. – Drugiej takiej szansy możemy już nie mieć – komentuje decyzję nowego kierownictwa MAP. Jego zdaniem winna porażki jest władza. – Poprzednia za propagandę sukcesu i brak działań idących za szumnymi zapowiedziami oraz obecna za brak szybkiego działania i jakichkolwiek prób uratowania projektu – zaznacza ekspert. Karol

Byzdra z Energetyka24 uważa natomiast, że powołany niedawno „nowy zarząd ElectroMobility Poland (EMP) znalazł się pod ogromną presją, ponieważ dwuletnia umowa z chińskim partnerem technologicznym, firmą Geely, dobiegała końca. Brak zapewnionego finansowania projektu skutecznie zniechęcał chińskiego partnera do dalszego zaangażowania się w realizację inwestycji”. Teraz Chińczycy, zamiast w Polsce, szukają nowych możliwości inwestycyjnych na południu Europy. – Hiszpanie również mają chrapkę na przejęcie projektu, zwłaszcza że w połowie roku przeznaczyci 4,3 mld euro na rozwój elektromobilności i stworzyli korzystne warunki, które mogą skusić zniecierpliwionych Chińczyków do przeniesienia swoich planów właśnie na Półwysep Iberyjski – uważa Byzdra. – Dla inwestorów z branży motoryzacyjnej może to być wyjątkowo atrakcyjna propozycja, tym bardziej że Hiszpania przestaje być postrzegana jako niskokosztowa destynacja, a coraz częściej jako dojrzały i stabilny rynek inwestycyjny – dodaje.

A zostało tylko podpisanie stosownych umów

Przypomnijmy, że zarząd pod kierownictwem poprzedniego prezesa zrealizował już znaczną część planu zmierzającego do rozpoczęcia produkcji Izery. 9 maja br. prezydent Jaworzna wydał pozwolenie na budowę zakładu produkcyjnego na terenie Jaworznickiego Obszaru Gospodarczego. Uzyskanie pozwolenia na budowę fabryki formalnie pozwalało na rozpoczęcie prac budowlanych. W marcu br. spółka EMP wybrała generalnego wykonawcę fabryki – firmę Mirbud. Według informacji podawanych wtedy przez EMP „wybór generalnego wykonawcy i podpisanie stosownych umów umożliwiłyby uruchomienie masowej produkcji samochodów do połowy 2026 r.”.

Warto przypomnieć, że już pół roku temu Izera przeszła pozytywnie wszystkie audyty i jedyne, na co czekała, to zgoda premiera Tuska. Po tych kilku miesiącach wrócono jednak do narracji o megalomanii PiS, by ostatecznie projekt uwalić.

Prezydent Jaworzna Paweł Silber nie ukrywał, że największym problemem in-

westycji Izery stała się polityka, która się tu wkradła. – W przypadku Izery zrobiliśmy wszystko, co należało do samorządu, teraz trzeba szybkiej decyzji na poziomie rządu – kontynuujemy tę inwestycję czy nie – zaznaczył. Takiej decyzji długo nie było, aż pod koniec listopada br. minister aktywów państwowych Jakub Jaworski ogłosił, że projekt Izera ostatecznie nie zostanie zrealizowany.

Co zamiast Izery? Na razie dużo ogólników

Zamiast tego zaproponowano utworzenie klastra elektromobilności. Ponoć w tej sprawie już trwają negocjacje ze stroną chińską, a na realizację projektu trafią środki pożyczkowe z KPO. Serwis Interia Biznes uzyskał wyjaśnienie z MAP, na czym ma to konkretnie polegać. Otóż według resortu „projekt klastra elektromobilności ma przyczynić się do stworzenia silnej podstawy dla rozwoju tego sektora w Polsce, dzięki międzynarodowym partnerstwom oraz współpracy z lokalnymi partnerami przemysłowymi. Jego realizacja ma doprowadzić do osiągnięcia czterech głównych celów gospodarczych, które zostały ustalone we współpracy z MAP. Są to: zapewnienie miejsc pracy, transfer technologii, lokalizacja łańcucha dostaw i obniżenie profilu ryzyka inwestycyjnego”. Szczegóły są następujące: chodzi o zbudowanie wspólnie z partnerem marek pojazdów elektrycznych dedykowanych na rynek europejski oraz ich rozwój; produkcję samochodów elektrycznych; budowę centrum badawczo-rozwojowego (R&D); a także rozwój ekosystemu elektromobilności. W nowym projekcie MAP marka Izera się nie pojawia. Czyżby dla obecnie rządzących za bardzo kojarzyła się z poprzednią władzą? Co będzie zamiast – czas pokaże.

W tym miejscu warto jeszcze pamiętać, że niedawno Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej przygotował program dopłat do samochodów elektrycznych z budżetem 1,6 mld zł ze środków z KPO. Do zakupu eauta można będzie otrzymać nawet 40 tys. zł dopłaty. Likwidacja programu Izera oznacza, że zamiast obracać tymi pieniędzmi z KPO w kraju, będziemy dopłacać do zagranicznych gospodarek.

(współpraca: p.woz.)

OGŁOSZENIE PŁATNE

GN.6852.1.34.2024.MK

Tarnów, 17 grudnia 2024 r.

OBWIESZCZENIE STAROSTY TARNOWSKIEGO

Zgodnie z art. 124 a w związku z art. 124 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2024 r., poz. 1145) – dalej u.g.n., w związku z art. 49 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. 2024 poz. 572)

STAROSTA TARNOWSKI informuje

o zamiarze wszczęcia postępowania administracyjnego w sprawie ograniczenia sposobu korzystania z nieruchomości o nieuregulowanym stanie prawnym przez Polską Spółkę Gazownictwa Sp. z o.o. z siedzibą w Tarnowie, dotyczący nieruchomości, oznaczonych jako działki ewidencyjne nr 400/1, 401/3 położone w miejscowości Zakrzów gm. Wojnicz, w celu budowy gazociągu średniego ciśnienia w związku z realizacją zadania inwestycyjnego pod nazwą „Przebudowa sieci gazowej ś/c w m. Zakrzów i Łukanowice, gm. Wojnicz wraz z opracowaniem dokumentacji projektowej”.

Osoby, którym przysługują prawa rzeczowe do przedmiotowych nieruchomości, winny zgłaszać się do Starostwa Powiatowego w Tarnowie Wydział Gospodarowania Nieruchomościami, ul. Narutowicza 38, 33-100 Tarnów, parter, sala 16 w godz. od 7:00 do 15:00, tel. (14) 68 83 482, w terminie 2 msc. od dnia opublikowania niniejszego ogłoszenia.



FITCH PODAŁ PLANY WZGLĘDEM POLSKI

OCENY \ Agencja Fitch Ratings planuje w 2025 r. dwa przeglądy ratingu Polski: 14 marca i 5 września – podano na stronie agencji. Spośród trzech największych agencji ratingowych wiarygodność kredytową Polski najwyżej ocenia Moody's – na poziomie A2. Oceny kredytowe Polski Fitch i S&P są o jeden poziom niższe niż Moody's.

Narodowy Bank Polski

ZASOBY \ Wszyscy chcą złota.
Wygrany polski bank centralny

NBP rekordowo powiększa swój skarbiec

Duży popyt na złoto będzie trwał | fot. NBP/d

Wraz ze wzrostem napięć geopolitycznych banki centralne zwiększają udział złota w swoich rezerwach. W 2023 r. Chiny były największym nabywcą złota – kupiły ponad 220 ton kruszcu. Polska zajęła drugie miejsce z wynikiem 130 ton. W 2024 r. trend ten utrzymał się, NBP był jednym z największych nabywców złota na świecie i konkurował z bankami centralnymi krajów, które są potęgami gospodarczymi.

Paweł Woźniak

Szaleństwo zakupów złota przez banki centralne, które w ostatnich miesiącach nieco osłabło, ponownie znacznie wzrosło – na tyle, że napływ rezerw złota netto był ponaddwukrotnie wyższy niż średnia z ostatnich dwunastu miesięcy. W październiku 2024 r. w sumie banki centralne kupiły o 60 ton więcej złota, niż sprzedawały. Według najnowszych danych Światowej Rady Złota światowe rezerwy złota wzrosły o 694 tony w ciągu pierwszych dziesięciu miesięcy tego roku, podobnie jak w poprzednim rekordowym roku 2022. Jak wskazuje Polski Instytut Ekonomiczny, złoto zy-

skuje na popularności wraz z napięciem geopolitycznym. Cena złota wzrosła w grudniu o 4,5 proc. Od początku roku koszt sztabki złota wzrósł o 31,7 proc. – To efekt nasilających się napięć geopolitycznych w wielu regionach świata, które zwiększają popyt na kruszec. Możliwa intensyfikacja działań wojennych oraz ostatnie napięcia na Bliskim Wschodzie, w tym potencjalne tarcia z Iranem oraz ofensywy Izraela na Syrię, skłaniają inwestorów do lokowania kapitału w złocie postrzeganym jako bezpieczna przystań – wyjaśnia PIE. W ciągu pierwszych trzech kwartałów tego roku sam indyjski bank centralny odnotował zakupy netto złota na

poziomie 77 ton, a na drugim miejscu uplasował się turecki bank centralny z 72 tonami, zwiększając udział rezerw złota w całkowitych rezerwach walutowych do 34 proc. Trzecim co do wielkości nabywcą kruszcu w 2024 r. jest Narodowy Bank Polski z 69 tonami. Chiny, które w ostatnich latach ugruntowały swoją pozycję największego nabywcy złota, zajmują czwarte miejsce z nieco poniżej 30 tonami. Co ciekawe, jeśli wziąć pod uwagę tylko II i III kwartał 2024 r., to NBP stał się nawet największym nabywcą złota na świecie, konsekwentnie zwiększając udział tego metalu w swoich rezerwach. Popyt na złoto najprawdopodobniej będzie wysoki.

Badanie rezerw złota banków centralnych w 2024 r. zlecone przez Światową Radę Złota nie tylko ujawniło, że większość z 69 proc. ankietowanych banków centralnych spodziewa się dalszych – choć umiarkowanych – zakupów netto rezerw złota w przyszłości, ale także podało główne powody alokacji złota do rezerw walutowych. Podkreślono rolę metalu szlachetnego jako strategicznego aktywa dla zmniejszenia ryzyka portfela i dywersyfikacji rezerw walutowych. 83 proc. banków centralnych w krajach uprzemysłowionych również polega na jego tradycyjnej funkcji jako zabezpieczenia przed inflacją i bezpiecznej przystani

w czasach kryzysu. Wśród banków centralnych badanych na rynkach wschodzących odsetek ten wynosił aż 90 proc. Konsensus prognoz Focus Economics sugeruje stabilizację cen na wysokich poziomach. Jednocześnie spodziewane obniżki stóp procentowych mogą zwiększyć zainteresowanie inwestorów prywatnych funduszami ETF opartymi na złocie. Według PIE zmienna sytuacja geopolityczna oraz narastające obawy o stabilność fiskalną największych gospodarek świata sprawiają, że złoto pozostanie kluczowym aktywem strategicznym zarówno dla banków centralnych, jak i inwestorów instytucjonalnych.

Małe firmy nie mają łatwo

PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ \ Opóźnienia w płatnościach czy brak stabilnego dostępu do finansowania to niektóre wyzwania, z którymi na co dzień muszą zmagać się małe i średnie firmy. Pod tym względem w lepszej sytuacji są korporacje, które dzięki swojej skali działania mogą skutecznie niwelować podobne ryzyka.

W Polsce zarejestrowanych jest obecnie ok. 2,5 mln firm z sektora MŚP. Wiele z nich zmagają się z przeterminowanymi fakturami. Badanie „Skaner MŚP” przeprowadzone na zlecenie Rejestru Dłużników BIG InfoMonitor pokazało, że według aż 86 proc. respondentów zdarzają się sytuacje, w których kontrahent nie reguluje swoich zobowiązań w terminie. Ponad 52 proc. przedsiębiorców przyznaje, że posiada faktury opóźnione o więcej niż miesiąc, a niemal 34 proc. twierdzi,

że niektórzy zwlekają im z zapłatą już nawet ponad 60 dni. Opóźnienia w płatnościach dotyczą też duże firmy, ale w ich przypadku nie stanowią tak dużego problemu jak w przypadku małych firm. Przykładowo międzynarodowe korporacje mogą sobie pozwolić na utrzymanie zaawansowanych działów zajmujących się zarządzaniem należnościami i windykacją. Duże podmioty zyskują również dzięki regularnemu monitorowaniu spływu należności, co pozwala im lepiej zarządzać

płynnością finansową. Znaczące wsparcie zapewnia ponadto weryfikacja potencjalnych partnerów biznesowych przed rozpoczęciem współpracy. Korporacje mają też inne przewagi w stosunku do sektora MŚP. Aż 49 proc. badanych wskazało na łatwiejszy dostęp dużych firm do różnorodnych źródeł finansowania, takich jak kredyty bankowe, emisje obligacji czy fundusze venture capital, co pozwala im na większą stabilność i rozwój.

Współpraca MŚP z dużymi firmami oraz korporacjami niesie za sobą zarówno istotne korzyści, jak i wyzwania. Zaletą, która jest najczęściej wskazywana przez przedstawicieli MŚP, jest większa stabilność finansowa biznesu, co potwierdziło prawie 35 proc. respondentów. Duże firmy zapewniają większe zamówienia (34 proc.) oraz wyższe przychody wynikające z większych kontraktów (32 proc.). MŚP zyskują również korzyści wizerunkowe, związane z obsługą dużych klientów, co pomaga

w zdobywaniu kolejnych zleceń (26 proc.). – Współpraca z dużymi korporacjami daje MŚP możliwość stabilniejszego planowania działalności i budowania wizerunku solidnego partnera, co przekłada się na nowe zlecenia. Daje również opcję rozwoju. Przy takim partnerze można urosnąć i z małej firmy stać się średnią, a ze średniej dużą. Trzeba jednak pamiętać, że zysk z takiej relacji wymaga odpowiedniego przygotowania – większe są bowiem oczekiwania ze strony dużych klientów, np. w zakresie terminowości czy sprostania jakości realizacji działań, mogą być wyzwaniem dla mniejszych podmiotów – podkreśla Waldemar Rogowski, główny analityk BIG InfoMonitor. (ar)



OPINIE \ O ruchach mas i walce dobra ze złem

Rządy niebezpiecznych frustratów

Starając się racjonalnie wyjaśnić konwulsje współczesnego świata, mamy dwie możliwości: albo uznamy, że cały ten chaos powstał jak rzekomo nasz wszechświat z niczego, albo – „w tym szaleństwie jest metoda” i ktoś świadomie do niego doprowadził, by w mętnej wodzie robić własne interesy.



**Jerzy
„Bayraktar”
Lubach**

Historia ostatnich dwóch kadencji prezydenckich w USA – Donalda Trumpa i Joeego Bidena – której podszewka wyłazi na jaw, zdaje się uzasadniać to drugie. Czytelnicy naszej gazety mogą pamiętać, że to właśnie twierdziłem już przed laty („Widmo znowu atakuje”, „Gazeta Polska Codziennie” z 05.04.2019), używając jako symbolu pragnącej rządzić światem organizacji z bondów, której przywódcy pozbawieni są konkretnego oblicza. Kim są ludzie umiejscawiający całemu światu narzucić jawnie chore, wręcz obłądne dla ludzkości ideologie politycznej poprawności, gender, woke – i w jakim celu to robią? Dwukrotna zwycięska walka Trumpa z tym, co nazywa „bagnem”, mocno nadszarpnęła zasłonę kryjącą interesy tej kasty. To grupa stanowiąca ok. 5 proc. całej ludności świata, a dzierżąca 90 proc. jego zysków.

Milcząca większość

Do utrzymania, a może i powiększenia tego stanu posiadania potrzeba dwóch elementów – cwanych i cynicznych wykonawców oraz otumanionego do szczytu i bezwolnego społeczeństwa. Tych pierwszych niestrudno znaleźć – to ambitni ponad swoje zdolności psychopaci, ich główną umiejętność stanowi pociągnięcie za sobą masy frustratów, która pozwoli im zdominować większość „normalistów”, niestety często będących większością milczącą. Użyte środki nie mają żadnego znaczenia, kiedyś straszyli nas globalnym zlodowaceniem i dziurą ozonową, dziś płonąca planeta, a chodzi tylko o wykorzystanie ogłupiałych frustratów do rozłożenia podstawowych więzi społecznych. Kim są wyznaczeni do spowodowania tego macherzy polityczni?

Słynny amerykański psycholog, zarazem publicysta konserwatywny Jordan Peterson sformułował pojęcie „psychopaci lewicy” – na podstawie swoich badań naukowych nad lewicowym



W Polsce gołym okiem widać pędzący wręcz przewrót antykonstytucyjny i szykowany na wybory prezydenckie zamach stanu
| fot. AdobeStock/d

autorytaryzmem określił ich cechy osobowościowe charakterystyczne dla jednostek społecznych: narcyzm, makiawelizm, psychopatia i sadyzm. Takich osobników rwących się do przewodzenia Peterson określa jako zajmujących „pasożytniczą niszę w ludzkim ekosystemie”, umiejscawiających zyskiwając adorację otoczenia oraz czerpiąc korzyści osobiste poprzez zręczną manipulację innymi.

Frustraci są w każdym systemie

Wystarczy przyłożyć te diagnozy do sytuacji politycznej w Polsce, a obraz staje się znacznie bardziej zrozumiały – mamy już portret zaganiacza, przyjrzyjmy się teraz jego ofiarom. Z własnego okresu fascynacji socjalizmem Peterson zapamiętał, że wyznawcy to byli głównie ludzie głęboko rozczarowani życiem, rozgoryczeni i rozhisteryzowani ponoszonymi porażkami, uważający się za skrzywdzonych i niedocenionych. W fundamentalnej pracy „Prawdziwy wyznawca. Myśli o naturze ruchów masowych” z 1951 r. Eric Hoffer, amerykański pisarz, filozof, politolog, odznaczony przez Ronalda Reagana Prezydenckim Medalem Wolności, dowodzi, że powyższe cechy dotyczą nie tylko socjalizmu, ale wszelkich ruchów masowych, których podstawą są zawsze frustraci wykorzystywani przez chorych na władzę przywódców: „Frustraci idą za przywódcą nie tyle za sprawą wiary, że wiedzie ich on do ziemi obiecanej, ile

raczej za sprawą silnego poczucia, że przywódca umożliwia im oddalenie się od ich własnego niechcianego »ja«.

Podporządkowanie się przywódcy nie jest środkiem wiodącym do celu, lecz pewnym spełnieniem. To, dokąd ich prowadzi, ma drugorzędne znaczenie”. Wystarczy spojrzeć na twarzyczki członków „rządu” koalicji 13 grudnia, już nie wspominając o ich kuriozalnych występach publicznych, by dostrzec, że w normalnym świecie wartości nikt z nich nie zrobiłby kariery ze względu na swoje zdolności. Ale tych tatuowanych, bełkoczących bzdury nieuków pociągnął za sobą też pozbawiony innych poza krętownictwem talentów przywódca, który na tych tumanów kazał głosować swoim wyznawcom.

Dowodzi to jego gigantycznej pogardy dla nich, co ma dwa skutki – poniewieranie podwykonawcami złeconej mu roboty i niedoceniać siły oporu tych stanowiących dla niego „problem”. W miarę narastania złych emocji eskalują coraz brutalniejsze represje, co jednak według Hoffera działa do czasu: „Kiedy przywódca wolnego społeczeństwa zaczyna żywić pogardę do ludu, prędzej czy później ulega w swym postępowaniu fałszywej i fatalnej w skutkach teorii głoszącej, że wszyscy ludzie są głupcami, i ostatecznie ponosi klęskę. Sprawy mają się inaczej tam, gdzie przywódca może posłużyć się bezwzględny przymusem. Ilekroć przywódca może wy-

egzekwować ślepe posłuszeństwo, jest on w stanie postępować wedle zdrowej teorii powiadającej, że wszyscy ludzie są tchórzami, stosownie do tego ich traktując i osiągając zamierzone rezultaty”.

Trump sobie poradził

Psychopaci potrafią się odznaczać ogromną energią w walce o władzę i jej utrzymanie, ale słabo sobie radzą z porażkami – jak podają historycy, Hitler w krytycznych momentach wielokrotnie zniknął. On wyjeżdżał do górskiego Berghofu, inni na narty w Dolomity. Ale z obłąkanego zewsząd bunkra nie da się już uciec. Raz jeszcze jednak wróćmy do wyboru Donalda Trumpa na prezydenta USA. Grzegorz Górny jako jedyny polski publicysta zanalizował kwestię poparcia dlań chrześcijan, które znacznie wzrosło w stosunku do tego z pierwszej kadencji. Spora ich część doszła po prostu do wniosku, że nie są to zwykłe wybory, lecz prawdziwa walka dobra ze złem, abstrahując od osobistych zalet i wad obojga kandydatów. Środowiska chrześcijańskie, zarówno katolickie, jak i protestanckie, zmobilizowały się w potężnych akcjach modlitewnych, krucjatach różańcowych i nocnych czuwaniach w intencji Trumpa. I okazało się to tak skuteczne, że wspierająca Kamalę Harris grupa amerykańskich „czarownic” przyznała potem w mediach z goryczą, że mimo rzucanych przez nie klątw na kandydata repu-

blikanów nie zadziałały one, gdyż dysponował on potężną tarczą duchową.

Jak stwierdza chłodny badacz Hoffer: „Masowe ruchy ideologiczne mogą powstać i rozprzestrzeniać się bez wiary w Boga, ale nigdy bez wiary w diabła. Zwykle potęga takiego masowego ruchu jest proporcjonalna do jaskrawości i namacalności jego diabła”.

Nie należy zatem w mediach prawicowych wygłaszać kantów obecnej katastrofalnej sytuacji w Polsce. Zbigniew Ziobro, który ledwie uszedł w walce z chorobą nowotworową, w pierwszym niemal wystąpieniu publicznym ośmielił się głośno powiedzieć, co nieśmiało w naszej publicystyce się przemyskało – że Donald Tusk i jego funkcjonariusze to przestępcy. Jarosław Kaczyński zgodnie z wnioskami z serialu „Reset” uznał ich za zdrajców, więc co tu pisać o „pełzającym zamachu stanu”, gdy gołym okiem widać pędzący wręcz przewrót antykonstytucyjny i szykowany na wybory prezydenckie zamach stanu?

Trzeba wprost głosić, że dla prawych Polaków, ludzi wierzących i przyzwyczajonych, jest to starcie być może ostateczne ze złem jako takim. Jego naocznym codziennym przejawem jest podłość postępowania kliki Tuska na każdym szczeblu, jawne już zapowiedzi nieuznawania żadnych przejawów woli narodu wyrażonej w demokratycznych głosowaniach, nasyłanie bojówek na patriotów i nienawiść do narodu wypisana na obliczach ministrów nieumiejących liczyć, mówić i myśleć.

I próżno oczekiwać, by ktokolwiek z nich się nawrócił, i wierzyć w ewentualne sojusze z „nawróconymi”, bo jak po latach doświadczeń stwierdził ze smutkiem rzymski cesarz i filozof Marek Aureliusz w swych „Rozmyślaniach”: „Szaleństwem jest wierzyć, że człowiek zły postąpi dobrze”.

OGŁOSZENIE DROBNE PŁATNE

Busko-Zdrój,
Pensjonat Sanato
Pobyty lecznicze
i wypoczynkowe.
Zadzwoń i zapytaj
41/378-19-48
www.sanato.com.pl

2 OPINIE

3 TEMAT DNIA

4-6 POLSKA

8-9 ŚWIAT

10-11

GOSPODARKA

12-13

PUBLICYSTYKA

14 SPOŁECZEŃSTWO

15

SPORT

16

LIZEM



Jan Paweł II
(1920–2005) święty Kościoła katolickiego, papież

\\ Jakże piękne i wzruszające są kolędy, które tradycja wszystkich narodów opłótła wokół Bożego Narodzenia! Ileż w nich głębokich myśli, a nade wszystko jak wiele czulej radości skierowanej do tego Bożego Dzieciątka, które w Świętą Noc przyszło na świat. \\

FELIETON \ To nie jest wyłącznie opowieść o indywidualnym doświadczaniu Bożego Narodzenia. To historia wspólnoty

Boże Narodzenie, czyli mamy prawo do sacrum

Choć debatę publiczną determinuje polityka, bliskość świąt Bożego Narodzenia to dobra okazja, by uświadomić sobie, że pod bieżącymi sporami ukrywa się znacznie głębsza rzeczywistość. To od nas jako obywateli i obywaterek zależy, czy sacrum, chrześcijańskie symbole i ewangeliczne prawdy także w święta znikną z otaczającej nas rzeczywistości, wyrugowane przez coraz bardziej wyzute z treści symbole okolicznościowej konsumpcji.



Krzysztof Wołodźko

Lubię, gdy w przestrzeni publicznej pojawiają się stopniowo bożonarodzeniowe ozdoby i melodie. Ładniejsze lub brzydsze, bliższe sacrum lub profanum, wołają o opamiętanie do starego, zgorzkniałego Ebeneza Scrooga, który chowa się w wielu z nas. Przypominają, że wiara, duchowość i religia, wbrew dawnemu marzeniu komunistów, w atrakcyjnej formie propagowanemu przez ich współczesną progeniturę, nie dadzą się wyrugować z ludzkiego życia. A że człowiek jest zwierzęciem politycznym, czyli istotą społeczną – wedle wciąż aktualnej definicji Arystotelesa – to i religijnych i duchowych symboli nie da się schować w kruchcie. Niezależnie od tego, jak krucha, poraniona, złękniona przez opinie współczesnego świata jest ludzka duchowość – promieniuje siłą własnej natury. Niezależnie od tego, jak poraniony, opluty, osłabiony jest współczesny katolicyzm – jego niezbywalną cechą jest dzielenie się ze światem Dobrą Nowiną.

W Boże Narodzenie zdumieć się jak dziecko

Wcielenie, a później śmierć i zmartwychwstanie Boga-człowieka były głupstwem dla greckich filozofów i zgorzeniem dla Żydów. Dla tych pierwszych Absolut mógł jaśnieć jedynie jako czysta, duchowa moc, obca obrzydliwościom materii. Dla tych drugich Jahwe nie mógł objawić się w ukrzyżowanym, wędrownym nauczycielu, lecz potężde odrodzonego Izraela. Chrześcijaństwo pokazało, że poraniony przez grzech świat doczesny został obmyty w Bożej łasce, a królestwo Boże przekracza granice pojedynczych ludzkich królestw, interesów, konfliktów, niesnasek.

Choć dziś w dobrym tonie wśród ludzi opiniotwórczych jest dyskredytowanie właściwie całego dorobku chrześci-



fot. Filip Błażejowski/Gazeta Polska

jaństwa, katolicyzmu i christianitas, to w grudniowy czas wielu z nas wraca do religijnego korzenia świąt. Boże Narodzenie, choć programowo komercjalizowane, drenowane z religijnych odniesień przez „neutralne światopoglądowo” instytucje publiczne, wciąż wraca prostotą swoich symboli i intuicji, obyczajów i melodii. Powraca do polskich domów wraz ze spiesznym krokiem dzieci wracających z rostat, kolejką wiernych po opłatek w zakrystii po niedzielnej sumie, trzymaną delikatnie w dłoniach choinkową ozdobą sprzed dekad, na której aniołek zerka ku betlejemskiemu niebu, urodą krakowskich szoppek, melodią kolędy pośród wielkomiejskiego zgiełku, żartobliwymi sporami o to, czy 24 grudnia podarki przynosi gwiazdorz, Święty Mikołaj czy aniołek. A te wszystkie drobiazgi układają się w świąteczny kobierzec, który pachnie igliwem choinek i aromatami świątecznych potraw.

Przypomnę raz jeszcze wiersz T.S. Eliota w pięknym przekładzie Antoniego Libery, o którym pisałem niedawno także w „Gazecie Polskiej” w tekście „Poezja, cisza i święta” (nr 50 z 11 grudnia 2024): „Choinkę się obchodzi na różne sposoby, / Lecz kilka z nich można pominąć: / Ten stadny, pospolity, obliczony na zysk.

(...) / No i wreszcie dziecinny – (...) Że płomyk świeczki to gwiazda, a poślaczany anioł / Z rozpostartymi skrzydłami na samym czubku choinki / Nie jest żadną ozdobą, lecz prawdziwym aniołem. / Na widok świątecznej choinki dziecko zdumiewa się. / I oby tak już zostało: niech zdumiewa się dalej, (...) / Niech ta radość i cześć / Nie będą zapomniane w wirze późniejszych przeżyć: / Wyparte przez rutynę, wyczerpanie, znużenie, / Świadomość śmierci i tego, że się ponosi klęskę, (...) Niech więc pod koniec życia, w osiemdziesiąt Gwiazdkę / (Chodzi mi o ostatnią, którąkolwiek by była) / Nawarstwione wspomnienia owych corocznych wzruszeń / Stopią się nagle w jedną nieopisaną radość (...) / Bo ten początek będzie odsyłał nas do końca, / A tamto pierwsze przyjście przywiedzie na myśl drugie”.

Wspólna radość ze świętowania

To nie jest wyłącznie opowieść o indywidualnym doświadczaniu Bożego Narodzenia. To historia wspólnoty, zakorzeniona w powtarzaniu tych samych gestów i rytuałów, przygotowywaniu tych samych lub podobnych potraw, śpiewaniu i słuchaniu kolęd i pastorałek, uczestnictwu w pasterce. Dzisiejszy czas nie jest nam łaskawy – skazani na

pośpiech, pod presją obowiązków, których końca nie widać, wyłączamy coraz więcej świątecznych zobowiązań albo zadowalamy się ich namiastkami. A do tego groteskowy, antyświąteczny przekaz w mediach dla pań „na wysokich obcasach”: z obowiązkowym opisywaniem Wigilii i świątecznych dni jako psychicznej tortury i nieznośnej udręki. Alternatywą dla deprecjonowanych coraz chętniej wspólnych, rodzinnych świąt jest osamotnienie jako jedyna forma „świątecznego wypoczynku”.

Nie trzeba doktoratu z socjologii, by wyobrazić sobie kruchość społecznych więzi pokolenia jedynaków, wychowanego przez dorosłych, którzy coraz bardziej cenią sobie „psiacierzyństwo”. Już widać pierwsze świąteczne reklamy z psami i kotami w rolach dzieci. Rzecz nie tylko w obrobie rodzinnych, wspólnych świąt Bożego Narodzenia. Liczy się także to, co w przestrzeni publicznej. Pamiętają Państwo zapewne skandal z ostatnich lat, gdy stołeczny ratusz zaprezentował nie tylko wyzute z religijnych symboli, ale po prostu paskudne świąteczne kartki. Tak jakby ich najważniejszym celem było zasygnalizowanie, że to szpetny, pusty czas, który jak najszybciej warto mieć za sobą. To skrajny przykład.

Magia świąt. Jakich?

Zastanówmy się jednak, ile dziś w przestrzeni publicznej obaw, żeby świąteczne ozdoby, instalacje, życzenia przypadkiem nie uraziły czyichś uczuć antyreligijnych. Zbieramy się na torsje, gdy czytamy i słyszę kolejne banały o „magii świąt”. Tak jakby w Polsce wstydem było powiedzieć, że obchodzimy Boże Narodzenie. Jakby ta prosta prawda miała kogoś boleśnie pokąsać i popsuć komuś humor.

Ten trend, związany z desakralizacją świąt, płynie już nie tylko z lewej strony. Staje się standardem. A gdy go obserwuję, zastanawiam się: powiedzmy, że Warszawa i inne metropolie są stracone; ale czy urzędniczki w średnich miastach, bibliotekarki w małych szkołach, wójtowie, kierownicy i prezesi mniejszych firm naprawdę tak się boją odrobiny sacrum w przestrzeni publicznej? Jak to jest, że w domach wciąż mają odwagę położyć na wigilijnym stole opłatek z Dzieciątkiem, a tam, gdzie wypadałoby zdobyć się na nieco odwagi, zadowolają się migoczącym brokatem bałwanem i strojnymi w lampki LED reniferem Rudolfe i Santa Clausem? Żeby było jasne: nie mam nic do tych dwóch zacnych postaci z podejrzanie czerwonymi nosami; pocziwy bałwanek też ma swoje miejsce w popkulturze wigilijnej opowieści.

Ale niech chociaż samorządowcy z centroprawicowych partii zdobędą się w przedświąteczny czas na odwagę i zaryzykują na rynkach swoich miast szopkę betlejemską. Niech powiedzą w ten sposób „sprawdzam” religijności jednych i tolerancji drugich. Żyjemy w świecie coraz uboższym w symbole niezwiązane z marketingiem, komercją, polityczną walką, coraz bardziej wyjałowionym z treści niepodlegającym logice kupna i sprzedaży. Niech choć w Boże Narodzenie religijne znaki nie muszą umykać przed przechodniami do kościołów. Bo sacrum ma prawo do odrobiny przestrzeni publicznej. Szczególnie w świąteczny czas. Dla naszego wspólnego dobra.



W TRADYCJI SŁOWIAŃSKIEJ

OBYCZAJE \ Gody albo Szczodruszka to trwające kilka dni święto przesilenia zimowego poprzedzone szczodrym wieczorem, wówczas dzieci obdarowywano orzechami, jabłkami i placzkami – szczodrakami w kształcie zwierząt lub lalek. U Słowian był to też początek roku.

TRADYCJE BOŻONARODZENIOWE \ Mikołaj, Dzieciątko czy aniołek

Dar, prezent, upominek

Boże Narodzenie to święto, które jak żadne inne obrosło w różne tradycje, niekoniecznie związane z narodzeniem Chrystusa. W polskiej obyczajowości wiele jest świątecznych zwyczajów, przesądów, wróżb. Pięknie przystrojona choinka, a pod nią góra prezentów – to nieodłączne jego atrybuty. Najbardziej czekają na nie dzieci, wypatrując pierwszej gwiazdy, która jest sygnałem, że można już usiąść do wigilijnej kolacji... Po niej na stole zjawiają się świąteczne smakołyki i można rozpakować prezenty. Czasem są to prawdziwe cudenka, czasem jakieś drobiazgi, ale emocje, które towarzyszą ich otwieraniu, są bezcenne. I tylko nigdy nikomu nie udało się przyłapać św. Mikołaja!

Marzena Szpakowska

Tak naprawdę zwyczaj wzajemnego obdarowywania się jest dużo, dużo starszy niż Boże Narodzenie i sięga odległych czasów. Dawanie i przyjmowanie prezentów jest bardzo ważnym rytuałem w prawie każdej społeczności. Poprzez obdarowywanie się nimi ludzie budują wzajemne relacje. Tworzące się dzięki temu zwyczajowi zaufanie i poczucie bliskości towarzyszą nam potem przez całe życie.

Zwyczaj stary jak ludzkość

Niektórzy badacze wywiodą ten zwyczaj z czasów handlu plemiennego, który polegał na wymianie towarów – jeśli sprzedawano towar o niskiej wartości, czasami płacono za niego przedmiotem o znacznie wyższej wartości. W czasach przedchrześcijańskich nie do pomyslenia było, aby przybyć w odwiedziny bez właściwego daru dla gospodarzy. To z tamtego okresu wywodzi się przekonanie, że trzeba się za podarunek odwzajemnić, i to w dwójnasób – dający niejako zobowiązuje obdarowanego do rewanżu. Trzeba zaznaczyć, że ówczesne prezenty były oznaką prestiżu i szacunku, a nieodwzajemniony upominek mógł stać się plamą na honorze. Były to jednak dary mające wartość materialną, ściśle związane z oczekiwanymi korzyściami z nich wynikającymi.

Stopniowo zaczęto odróżniać dary od okolicznościowych prezentów dawanych najbliższemu dla podkreślenia łączących ludzi więzi – przyjaźni, miłości, zaufania. Początkowo były to drobiazgi dające radość zarówno dającemu, jak i obdarowanemu. Ten zwyczaj wywodzi się z rzymskich Saturnaliów, radosnego święta obchodzonego w starożytnym Rzymie od 17 do 23 grudnia, poświęconego bogu rolnictwa i urodzaju Saturnowi. W czasie jego trwania obdarowywano dzieci słodyczami i drobnymi upominkami,



Dawanie i przyjmowanie prezentów jest bardzo ważnym rytuałem w prawie każdej społeczności | fot. AdobeStock/d

mi, panowie dawali służbie drobne pieniądze, a właściciele ziemscy i senatorowie otrzymywali od domowników świece i srebrne figurki, które miały symbolizować składane niegdyś Saturnowi ofiary z ludzi.

Czy można rzymskie Saturnalia porównać z Bożym Narodzeniem? W jakimś sensie chyba tak, np. w towarzyszących im tradycjach – był to czas radości i zabaw, obdarowywania się prezentami i przystrajania domów zielonymi gałązkami. Później obok Saturnaliów zaczęto także obchodzić Brumalia, czyli święto przesilenia zimowego, a że w cesarstwie coraz więcej było chrześcijan obchodzących w tym czasie pamiątkę narodzenia Jezusa, z czasem oba święta stały się jednym, ale zwyczaj obdarowywania się prezentami pozostał.

Nasi słowiańscy przodkowie świętowali zimowe Gody, zwane szczodrymi i związane z wydłużającym się dniem, co w tradycji chrześcijańskiej utożsamiono z narodzeniem Chrystusa – światła świata.

Prezent specjalny

Ale od rzymskich podarków do prezentów pod cho-

inką jeszcze daleka droga. Od XIII w. zaczął się upowszechniać zwyczaj dawania specjalnych upominków z okazji szczególnych wydarzeń rodzinnych i przy okazji różnych świąt. Różnie też je nazywano, np. na imieniny dawano wiązanie, na nowy rok powszechny był zwyczaj dawania kolędy, podarek za dobrą nowinę nazywał się nowinne, za znalezienie rzeczy zgubionej – znaleźne, ofiara dla dziedzica lub zwierzchników – poczesne, dla narzeczonej – zalotne, a powracając z miasta lub podróży, przywożono bliskim gościniec.

A gdzie w tym miejsce dla gwiazdki, czyli prezentów dawanych w Wigilię lub pierwszy dzień Bożego Narodzenia? Jak już powiedziałam – w polskiej tradycji to niezwykle, symboliczny czas, w którym staramy się jak najwięcej uwagi, serdeczności i miłości ofiarować bliskim. Także poprzez wzajemne obdarowywanie się. I tak naprawdę choć dziś, jak pokazują statystyki, w okresie poprzedzającym święta najwięcej wydajemy właśnie na prezenty, to często zapominamy, że wystarczy drobiazg, aby okazać bliskiej osobie nasze uczucia.

Dodam jeszcze, że zwyczaj obdarowywania się prezentami w czasie wigilijnej kolacji jest chyba najmłodszy ze wszystkich bożonarodzeniowych tradycji – pochodzi z XIX w.

Co kraj to obyczaj

W naszej tradycji bożonarodzeniowe podarki utożsamiane są z postacią św. Mikołaja, ale tak naprawdę pochodzą one od różnych bajkowych postaci. Chrześcijańska tradycja czci postać świętego biskupa Miry z przełomu III i IV w., który wsławił się swoją dobrocią i hojnością. Przypomnę tylko krótko legendę, która mówi, że Mikołaj pochodzący z zamożnego rodu rozdawał odziedziczony majątek potrzebującym. Jednym z jej wątków jest opowieść o trzech siostrach. Młody Mikołaj, zanim został biskupem, miał chciwego i bogatego sąsiada, który drwił z Boga, za co został ukarany utratą majątku. Gdy nie miał już nic, postanowił sprzedać córki do domu publicznego, ponieważ nikt nie chciał ich poślubić bez stosownego posagu. Mikołaj uratował cnotę panien, podrzucając potajemnie do ogrodu sąsiada pieniądze na posag dla nich.

Dziś w dzień wspomnienia św. Mikołaja – 6 grudnia – dzieci znajdują pod poduszką drobne podarunki od świętego. Rodzi się jednak pytanie – dlaczego skoro św. Mikołaj przynosi podarki na początku grudnia, miałyby to robić jeszcze raz w Wigilię czy samo Boże Narodzenie? Logiczne wydawałoby się powiązanie zwyczaju bożonarodzeniowych prezentów z Trzema Królami, którzy przynieśli dary Jezusowi. Zwyczaj dawania świątecznych prezentów wiąże się z okresem Bożego Narodzenia, ale jest rozciągnięty w czasie. Myślę, że to sprawa tradycji danego regionu czy kraju znacznie starszej niż chrześcijaństwo.

W Polsce prezenty daje się w Wigilię, a jak to jest w innych krajach? W Hiszpanii i krajach hiszpańskojęzycznych dzieci otrzymują drobne upominki właśnie w święto Trzech Króli 6 stycznia. W Finlandii, która szczyci się tym, że to właśnie w tam mieszka św. Mikołaj, który przez cały rok razem z elfami szykuje prezenty dla dzieci, do czasu chrystianizacji podarki przynosił Joulupukki – świąteczny kozioł. Dla grzecznych dzieci miał słodczyce, a dla niegrzecznych – węgiel. 5 stycznia włoskie maluchy pilnie wypatrują Befany – pogodnej czarownicy, która nie zdążyła z Trzema Królami do Betlejem, lata więc na miotle i podrzuca dzieciom upominki. W Czechach i na Słowacji prezenty przynosi sam Jezus, czyli Dzieciątko. We Francji w pierwszy dzień Bożego Narodzenia dzieciarnia dostaje dary od Père Noël, w katolickich landach w Niemczech przynosi je Weihnachtsmann, a w Danii – Julemanden. Na Islandii zadanie to powierzono jest aż trzynastu Yuletide-lads, czyli postaciom z opowieści ludowych. W Grecji natomiast 1 stycznia dzieci otrzymują prezenty od św. Bazylego, a do Rosji powrócił wyśmiewany w czasach komunistycznych Dziadek Mróz.

Polscy mikołaje

Warto też wiedzieć, że w naszym kraju nie wszędzie prezenty pod choinkę przynosi św. Mikołaj. Polskie dzieci czekają na aniołka (w Małopolsce i na Podkarpaciu), gwiazdora (w Wielkopolsce, na Pomorzu Zachodnim, Kujawach, Ziemi Lubuskiej i Kaszubach), gwiazdkę (w niektórych regionach Dolnego Śląska) i Dzieciątko (na Górnym Śląsku).



RANKING FIFA

POLSKA BEZ ZMIAN \ Reprezentacja Polski utrzymała 35. miejsce w najnowszym notowaniu rankingu FIFA. Na czele wciąż jest Argentyna, drugie miejsce zajmuje Francja, a trzecie Hiszpania. W porównaniu do poprzedniego notowania z 28 listopada w rankingu zaszły tylko kosmetyczne zmiany.



gpcodziennie.pl
www.niezalezna.pl

PIĄTEK-NIEDZIELA 20-22 GRUDNIA 2024

SPORT

15

PIŁKA NOŻNA \ Jules Kounde może w tym roku rozegrać aż 70 meczów

Zapracowany jak piłkarz

Piłkarz Barcelony i reprezentant Francji Jules Kounde był do tej pory najbardziej obciążonym piłkarzem 2024 r. – wynika z analizy Międzynarodowego Centrum Studiów nad Sportem (CIES). Zagrał w 69 meczach, a na boisku spędził 5872 minuty. Robert Lewandowski w 61 występach zaliczył 4681 minut.



fot. Ricardo Larreina/imagosport/Forum

Krzysztof Smyk

26-letni Kounde, kolega klubowy Lewandowskiego i Wojciecha Szczęsnego, jest

liderem zarówno pod względem liczby meczów, jak i czasu gry. Drugi w zestawieniu, Kolumbijczyk Jhon Arias z brazylijskiego klubu Fluminense zaliczył 67 spotkań, ale na boisku był przez

prawie 300 minut mniej niż francuski obrońca. Podium z 66 meczami zamyka urugwajski pomocnik Realu Madryt Federico Valverde.

Kounde i Lewandowski mogą jeszcze poprawić swo-

je osiągnięcia, gdyż w sobotę, w ostatniej w tym roku kolejce ligi hiszpańskiej, Barcelonę czeka wyjazdowa potyczka z Atletico Madryt. Z kolei Valverde może rozegrać jeszcze dwa mecze.

Poza Kounde i Valverde na dzień 15 grudnia więcej czasu niż polski snajper Barcy na placu gry w La Lidze spędził w tym roku niemiecki obrońca Realu Madryt Antonio Ruediger.

Najbardziej obciążonym piłkarzem z polskiej ligi był czeski obrońca Jagiellonii Białystok Michał Sacek, który w 45 występach zaliczył 3953 minuty. Bilans poprawił jeszcze w czwartek wieczorem, gdy mistrz Polski w ostatnim pojedynku w fazie zasadniczej Ligi Konferencji podejmował Olimpiję Lublana.

Z Polaków występujących w ekstraklasie najwięcej – 3721 minut w 43 meczach – grał Arkadiusz Pyrką z Piasta Gliwice. Jak przekazał CIES, którego siedziba jest w szwajcarskim Neuchâtel, analiza występów czołowych 100 zawodników zestawienia wykazuje, że większość czasu zabiera im gra w rozgrywkach krajowych – 73,2 proc. „Pozostałe minuty rozkładają się niemal równo pomiędzy międzynarodowe rozgrywki klubowe i drużyny narodowe, odpowiednio 15,1 i 13,4 proc.” – poinformował instytut.

W przypadku Lewandowskiego 67,7 proc. czasu gry zabrały spotkania w Hiszpanii, 17,9 proc. mecze pucharowe, a 14,4 proc. występy w reprezentacji Polski.

W badaniu przeanalizowano występy piłkarzy z 66 lig. Udostępnione wyniki obejmują czołowe „20” poszczególnych rozgrywek i „20” najbardziej zapracowanych zawodników łącznie.

Warriors warci miliardy

NBA \ Golden State Warriors, New York Knicks i Los Angeles Lakers są najbogatszymi klubami w koszykarskiej lidze NBA – ogłosił portal Sportico. San Antonio Spurs, w którym gra Jeremy Sochan, sklasyfikowany jest na 20. miejscu.

Według raportu wartość Warriors to 9,14 mld dol., Knicks – 8,3 mld, a Lakers – 8,07 mld. W zestawieniu 30 klubów NBA Spurs, w którym występuje reprezentant Polski Sochan, zajmują 20. miejsce – 3,79 mld. Zespół z Teksasu w porównaniu do ubiegłorocznego rankingu spadł o dwie pozycje.

Drużyna Golden State jest uważana za drugi najbardziej wartościowy klub w amerykańskim sporcie, ustępując jedynie ekipie futbolu amerykańskiego Dallas Cowboys (10,3 mld dol.).

Oceny obejmują m.in. nieruchomości należące do właściciela, a także firmy związane z zespołem, takie jak kluby WNBA.

Przeciętna drużyna NBA jest warta 4,6 mld dol., co

stanowi 15-proc. wzrost w stosunku do ubiegłego roku i to prawie dwukrotnie więcej niż cztery lata temu.

Warriors, których drużyna ekspansywna Valkyrii w przyszłym roku dołączy do kobiecych rozgrywek WNBA, odnotowali wzrost wartości o 10 proc. od 2023 r. Knicks mieli 12-proc., a Lakers 10-proc. wzrost.

Brooklyn Nets zajmują czwarte miejsce na liście z wartością 5,7 mld dol., co stanowi wzrost o 43 proc. i awans z 13. miejsca w zeszłorocznym zestawieniu. Portal wymienił halę Barclays Center mogącą pomieścić 19 tys. widzów jako najbardziej dochodową arenę na świecie od kwietnia.

Pierwszą dziesiątkę najbogatszych klubów zamy-

kają Los Angeles Clippers (5,68 mld dol.), wystawieni na sprzedaż Boston Celtics (5,66 mld), Chicago Bulls (5,56), Miami Heat (5), Houston Rockets (4,77) i Toronto Raptors (4,66). Na ostatnim miejscu w rankingu sklasyfikowani są Memphis Grizzlies (3,06 mld).

Wśród dziesięciu czołowych klubów tylko Lakers i Celtics nie mają pakietu kontrolnego swoich obiektów.

Według Sportico drużyny NBA mają wyższy stosunek wartości do przychodów niż te z jakiegokolwiek innej głównej amerykańskiej ligi zawodowej. Na tej liście piłkarska MLS zajmuje drugie miejsce, a następne w kolejności są: NFL (futbol amerykański), NHL (hokej na lodzie), WNBA (koszykówka kobiet), NWSL (piłka nożna kobiet) i MLB (baseball).

(ks)

Rekord Carlo

PIŁKA NOŻNA \ Carlo Ancelotti przeszedł do historii piłki nożnej i Realu Madryt, po tym jak prowadzony przez niego zespół wygrał w Katarze Puchar Interkontynentalny FIFA, pokonując meksykański CF Pachuca 3:0. To 15. pucharowe trofeum Włocha z Realem, co oznacza, że wyprzedził legendę – Miguela Munozę.

Ma trzy zwycięstwa w Superpucharze Europy (2014, 2022 i 2024), trzy razy wygrał Ligę Mistrzów (2014, 2022 i 2024), dwa mistrzostwa Hiszpanii, dwa puchary krajowe (Puchar Króla, 2014 i 2023) oraz dwa Superpuchary Hiszpanii (2022 i 2024); ponadto dwa razy sięgał z Realem po Klubowe Mistrzostwo Świata (2014 i 2022). 15. trofeum jest świeżo wywalczony puchar w katarskim Lusajl.

Poprowadził 316 meczów Królewskich (w latach 2013–2015 i ponownie

od 2021 do teraz), których bilans to 224 zwycięstwa, 47 remisów i 44 porażki.

Miguel Munoz był pierwszym trenerem Królewskich w latach 1960–1974 i zdobył 14 trofeów. Bilans 605 spotkań to: 357 wygranych, 128 remisów i 120 porażek.

Rekord Ancelottiego, który pracuje w Realu o połowę krócej niż słynny Hiszpan, robi wrażenie także ze względu na liczbę niewiele ponad 300 meczów, w których osiągnął imponujące sukcesy.

(krol)

2 OPINIE

3 TEMAT DNIA

46 POLSKA

8-9 ŚWIAT

10-11

GOSPODARKA

12-13

PUBLICYSTYKA

14

SPOŁECZEŃSTWO

15

SPORT

16

LIZEM



fot. Wikipedia/d

Glenn Doman

(1919–2013) amerykański fizjoterapeuta, twórca metody rehabilitacji osób z uszkodzeniem mózgu

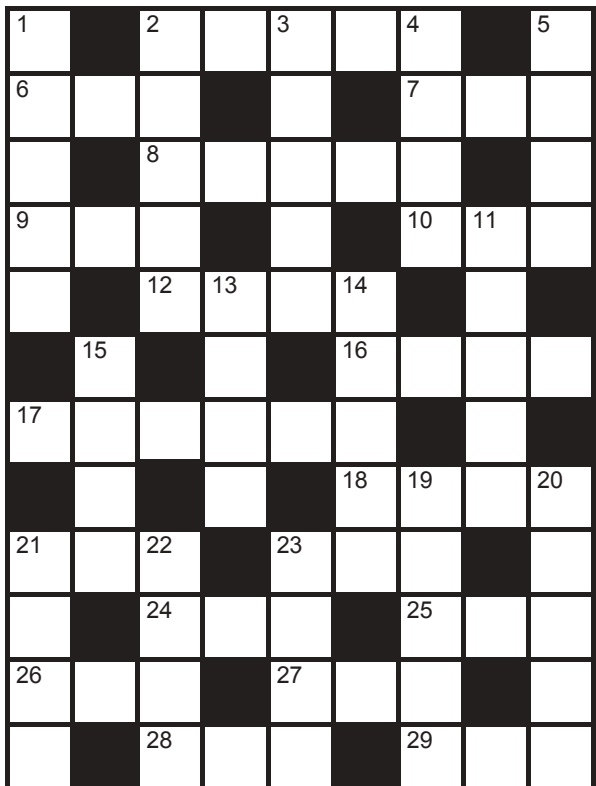
Każde dziecko w chwili urodzenia ma znacznie większą potencjalną inteligencję, niż Leonardo da Vinci kiedykolwiek wykorzystał.

16

PIĄTEK-NIEDZIELA 20-22 GRUDNIA 2024

gpcodziennie.pl
www.niezalezna.pl

KRZYŻÓWKA

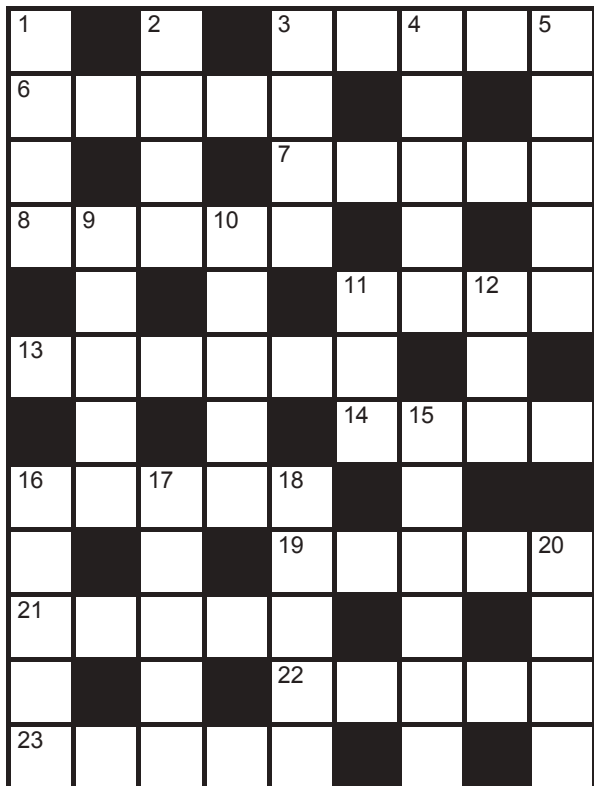


Poziomo

- 2) taniec z Rio
6) niski głos żeński
7) łączący blachy
8) huragan, nawalnica
9) żółty lub pleśniowy
10) miara gruntu
12) pasiasty kamień
16) długi poemat epicki
17) zabie jaja
18) chińska żywica
21) dzieli się na okresy
23) mędrzec ze Wschodu
24) belgijskie uzdrowisko
25) pustynia w Afryce
26) przebój muzyczny
27) rzeka jak rogacz
28) gatunek wierzby
29) Tl dla chemika

Pionowo

- 1) zabawny utwór sceniczny
2) gruba zasłona
3) święte miasto islamu
4) imię Dymnej
5) kierownica statku
11) budka z gazetami
13) miasto z piramidą Cheopsa
14) pajęczycza z „Pszczółki Mai”
15) syn Dedala
19) niejeden w FBI
20) w gwiazdozbiórze Perseusza
21) odpowiada w lesie
22) miasto w Piemontie
23) senna zjawra

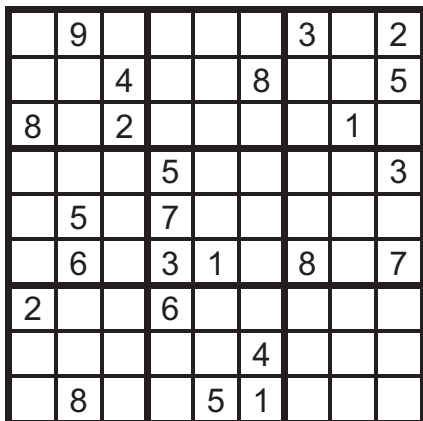
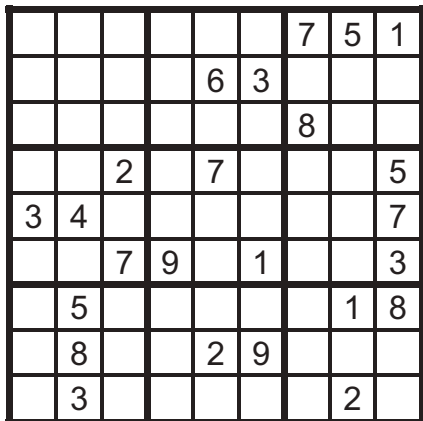
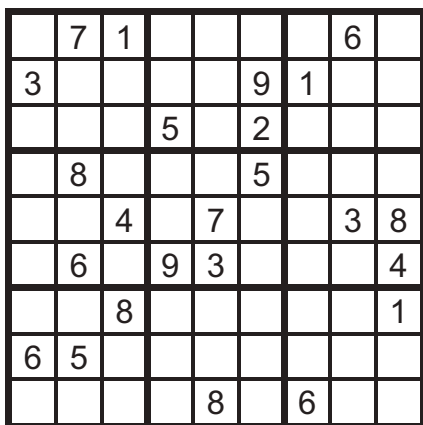
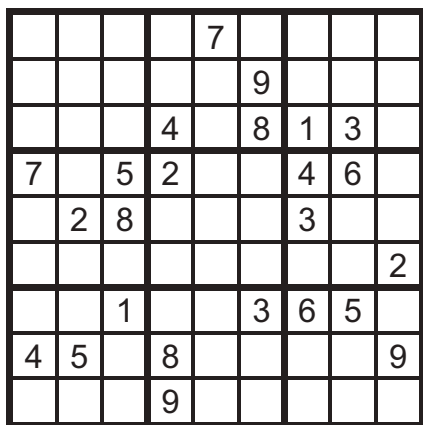


Poziomo

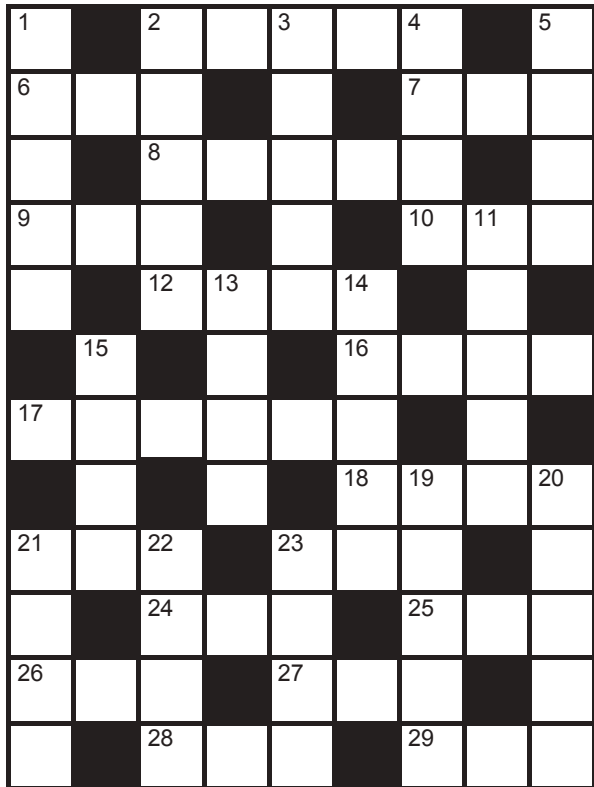
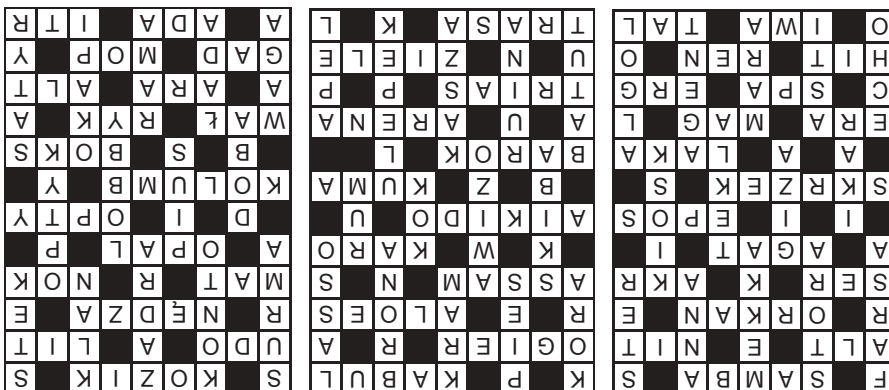
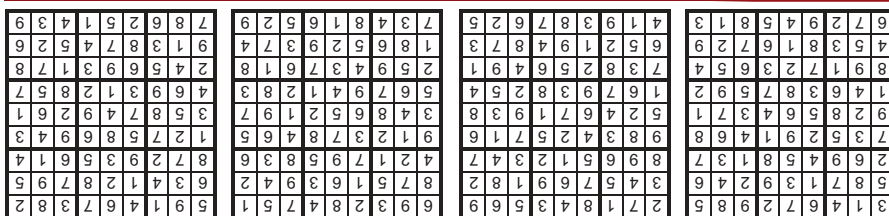
- 3) stolica Afganistanu
6) ojciec żrebaka
7) liliowaty na leki
8) indyjska herbata
11) romb na karcie
13) japońska sztuka walki
14) plotkująca sąsiadka
16) epoka Rubensa
19) scena w cyrku
21) najstarszy okres mezozoiku
22) roślina z herbarium
23) np. wyścigu podzielona na etapy

Pionowo

- 1) skóra drzewa
2) pudel lub jamnik
3) stoisko na targu
4) drapie glebę
5) atrybut kowboja
9) odwracana przez pług
10) pocztowe zawiadomienie
11) upięte włosy
12) piracki trunek
15) przesłodzona herbata
16) siatka do skoków
17) gruzy zamku
18) gryczana lub jaglana
20) wezwanie, odezwwa



ROZWIĄZANIA



Poziomo

- 2) prymitywny szczyryk
6) nad kolanem
7) najlżejszy metal
8) bieda, niedostatek
9) brak połysku
10) koniec bomu
12) tęczowy kamień ozdobny
16) jacht Leonida Teligi
17) Krzysztof, włoski żeglarz
18) sport na ringu
21) nasyp wzdłuż rzeki
23) głos lwa
24) kolorowa papuga
25) niski głos żeński
26) żółt lub wąż
27) zastąpił szmatę
28) jej nie wypada
29) Y dla chemika

Pionowo

- 1) daw. trąba wojskowa
2) rachunek bankowy
3) drzazga pod paznokciem
4) szkocka rodzina
5) krwisty w barze
11) dobiera okulary
13) imię 12 papieży
14) grupa nacisku
15) 24 godziny
19) krewny żyrafy
20) w orszaku Dionizosa
21) atrybut Temidy
22) Niva lub Samara
23) oprawa obrazu



e-mail:
redakcja@gpcodziennie.pl
Adres: ul. Filtrowa 63/43,
02-056 Warszawa
tel.: +48 (22) 290 29 58

Wydawca numeru: Piotr Lisiewicz

Sekretarz redakcji: Małgorzata Ablewska

Polska: Piotr Lisiewicz (kier.)

Świat: Konrad Wysocki (kier.)

Publicystyka: Piotr Lisiewicz (kier.)

Gospodarka: Paweł Woźniak (kier.)

Kultura: Sylwia Krasnodębska (kier.),
Anna Krajowska (z-ca)

Sport: Artur Szczepanik (kier.)

Nadzór graficzny: Mariusz Trolński (kier.),
Krzysztof Lach-Kubica (z-ca)DTP: Paweł Chrzanowski, Aleksander Raczworkow,
Grzegorz Lipka, Paweł Pawluszek

Wydawca: Forum SA; Zarząd: Beata Drózd

Baza foto: fotoreporterzy@gazetapolska.pl

Redakcja nie ponosi odpowiedzialności za treść ogłoszeń. Materiałów niezamówionych redakcja nie zwraca.
Przekazanie „Gazecie Polskiej Codziennie” materiałów do druku oznacza jednoczesną zgodę na ich emisję w internecie.



Redaktor naczelny: Tomasz Sakiewicz
Zastępca red. nac.: Katarzyna Gójska

Reklama, promocja, ogłoszenia:

reklama@gpcodziennie.pl, tel. (22) 659 01 74,
kom. 505 942 582

Kontakt z czytelnikami, interwencje w godz. 9-13:

Anna Kazimierczuk, tel. 603 117 483, 505 942 224

e-mail: redakcja@gpcodziennie.pl

Druk: Seregni Printing Group: Warszawa

Prenumerata: www.prenumerata.swsmedia.pl

Kontakt: prenumerata@swsmedia.pl

Tel. 605 900 002, 501 678 819

Konto do wpłat: Niezależne Wydawnictwo Sp. z o.o.

Bank PEKAO SA Nr 82 1240 5963 1111 0010 3867 3017

(przelew z zagranicy SWIFT: PKOP PL PW)

IBAN-PL

2 OPINIE

3 TEMAT DNIA

4-6 POLSKA

8-9 ŚWIAT

10-11

GOSPODARKA

12-13

PUBLICYSTYKA

14 SPOŁECZEŃSTWO

15 SPORT

16 LUZEM

Programy autorów „Codziennej” i „Gazety Polskiej” zostały wyróżnione na czerwono.



20-26/ ^{grudnia} 2024

KONCERT KOŁĘD W KOZŁÓWCE

WTOREK, 24.12, GODZ. 17.35, TV REPUBLIKA

W Wigilię zapraszamy na kołędowy koncert Republiki zrealizowany w neobarokowej kaplicy urodziwego pałacu w Kozłówce. Najpiękniejsze polskie utwory bożonarodzeniowe, m.in.: „Gdy się Chrystus rodzi”, „Lulajże Jezuniu”, „Przybieżeli do Betlejem”, „Bóg się rodzi”, wykonali utalentowani młodzi wokaliści z województwa łubelskiego: Alicja Habza, Anna Michałowska-Kobelskiego, Janeczka Mielko, Łukasz Mielko, Mateusz Obroślak oraz Natalia Wilk. Solistom towarzyszył zespół muzyczny pod dyktando Michała Iwanka. Oprócz kołęd zabrzmiały też instrumentalna improwizacja na harfie „Little Fountain” Samuela O. Pratta. Koncert prowadziła Anna Popek.

REPUBLIKA WSTAJEMY! BOŻE NARODZENIE W REPUBLICE

PONIEDZIAŁEK, 23.12, GODZ. 6.40, TV REPUBLIKA

Święta Bożego Narodzenia to wyjątkowy czas, który chętnie spędzamy w gronie najbliższych i przyjaciół. Warto w tych dniach zająć także do Domu Wolnego Słowa, włączając Telewizję Republikę. Stacja przygotowała dla widzów specjalne świąteczne wydania Państwa ulubionych programów. Już w poniedziałek „Wstajemy!” zagości w Muzeum Lwowa i Kresów w Kuklówce Radziejewickiej. Do tego uroczego kresowego dworu Anna Popek zaprosiła Janka Pospieszalskiego, który będzie śpiewał kołędy i dekorował pierniczki. Z kolei Magdalena Krupa opowie o tradycjach i daniach świątecznych, zaś cukiernicy Andrzej i Zdzisław Kubisowie podzielą się najlepszym przepisem na makowiec. A czym różni się makowiec od strucli? Tego będzie można dowiedzieć się, oglądając w ciągu dnia Republikę.



REPUBLIKA WSTAJEMY! BOŻE NARODZENIE W REPUBLICE

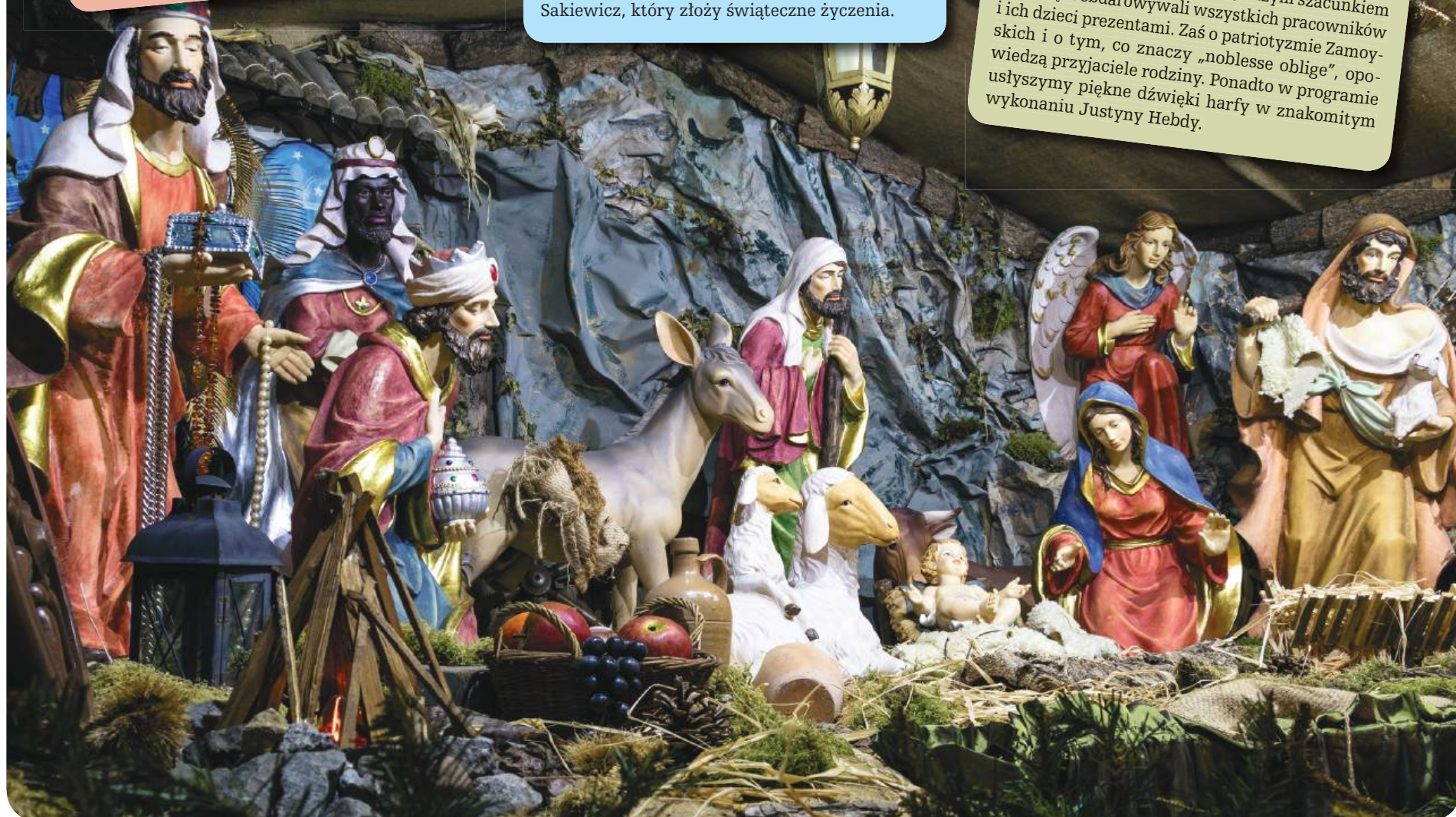
ŚRODA, 25.12, GODZ. 6.40, TV REPUBLIKA

W pierwszy dzień świąt zagościmy w warszawskiej restauracji Siwy Dym prowadzonej przez góralskie rozśpiewane małżeństwo Piotra i Dorotę Majerczyków. Przy wigilijnym stole posłuchamy o wigilijnych obyczajach i potrawach, a o muzyczną oprawę zadba góralska kapela grająca na dudach. Gośćmi Anny Popek i Rafała Patryja będą także Piotr Gąsienica i Monika Kurzeja z Małopolskiego Centrum Kultury SOKÓŁ, którzy opowiedzą o kulturze Łachów (więcej o tym na kolejnej stronie „Dodatku TV”). Ponadto z widzami Republiki spotka się szef stacji Tomasz Sakiewicz, który złoży świąteczne życzenia.

REPUBLIKA WSTAJEMY! BOŻE NARODZENIE W REPUBLICE

CZWARTEK, 26.12, GODZ. 6.40, TV REPUBLIKA

Drugiego dnia świąt ponownie odwiedzimy pałac w Kozłówce. Anna Popek i Łukasz Jankowski porozmawiają z Bożeną Ćwiek, wicedyrektorką tamtejszego Muzeum Zamoyskich. Jak dawniej wyglądali święta w pałacu? Co jedzono? Usłyszemy też sporo ciekawostek. Jak choćby o tym, że Zamoyscy darzyli swoją służbę dużym szacunkiem i w święta obdarowywali wszystkich pracowników i ich dzieci prezentami. Zaś o patriotyzmie Zamoyskich i o tym, co znaczy „noblesse oblige”, opowiedzą przyjaciele rodziny. Ponadto w programie usłyszmy piękne dźwięki harfy w znakomitym wykonaniu Justyny Hebdy.



KLIKAJ MĄDRZE www.niezalezna.pl 0 nas jest głośno!



Programy autorów „Codziennej” i „Gazety Polskiej” zostały wyróżnione na czerwono.

RANO	 Kogel-mogel godz. 22.15	 Podróż na sto stóp godz. 23.20	 Mumia: Grobowiec Cesarza... godz. 23.00	 #Michał Rachoń Jedziemy godz. 7.30	 Smak zemsty, Peppermint godz. 20.00	 Alternatywy 4 godz. 22.10
	TVP 1	TVP 2	POLSAT	REPUBLIKA	PULS	POLONIA
PO POŁUDNIU	08:00 Akacja 38 (495) - serial 08:45 Ranczo (129) - serial 09:45 Komisarz Alex (20) - serial 10:40 Ojciec Mateusz (156) - serial 11:35 Okrasa łamie przepisy 12:10 Agrobiznes 12:30 Agropogoda 12:35 Magazyn rolniczy 12:55 Natura w Jedyńce 14:00 Wichrowe wzgórze (74) - serial 14:55 Jaka to melodia? - pr. rozryw.	06:20 Anna Dymna - spotkajmy się - talk-show 06:50 Barwy szczęścia (3097) - serial 07:30 Pytanie na śniadanie 11:15 Operacja zdrowie - mag. 11:50 Górna półka smaku - mag. 12:30 Koło fortuny - teleturniej 13:15 Miłość i nadzieja (97) - serial 14:05 Va banque - teleturniej 14:35 Na sygnale (650) - serial 15:05 La Promesa - pałac tajemnic (49) - serial 16:00 Koło fortuny - teleturniej 16:35 Familiada - teleturniej 17:20 Miłość i nadzieja (98) - serial 18:15 Va banque - teleturniej 18:50 Jeden z dziesięciu - teleturniej 19:25 Barwy szczęścia (3097) - serial 20:05 Barwy szczęścia (3098) - serial 20:45 Postaw na milion - teleturniej 21:45 Organek pod prąd na dobry wieczór - widowisko 22:45 To jest grane - pr. muz. 23:20 Kino relaks: Podróż na sto stóp - komediodramat, Zjednoczone Emiraty Arabskie/USA/Indie 2014, wyk. Helen Mirren, Om Puri, Manish Dayal 01:35 Mój przyjaciel szpieg - komedia sensacyjna, USA 2020 03:20 Operacja „Świt” - dramat wojenny, Luksemburg/USA 2006	06:00 Nowy dzień z Polsat News 08:00 halo tu polsat 11:25 Gliniarze (906) - serial 12:25 Gliniarze (907) - serial 13:25 Gliniarze (908) - serial 14:35 Dlaczego ja? (1215) - serial 15:50 Wydarzenia 16:15 Pogoda 16:20 Interwencja 16:30 Na ratunek 112 (830) - serial 17:00 Gliniarze (592) - serial 18:00 Pierwsza miłość (3919) - serial 18:50 Wydarzenia 19:20 Gość „Wydarzeń” 19:30 Sport 19:35 Pogoda 19:55 Spider-Man: Poprzez multiwersum - film animowany, USA 2023 23:00 Mumia: Grobowiec Cesarza: Smoka - film przygodowy, Chiny/Kanada/Niemcy/USA/Hongkong/Wielka Brytania 2008. Cesarz Smok i jego armia zostali skazani przez skrzywdzoną czarodziejkę na wieczność w bezruchu i pogrzebani w glinie jako terakotowa armia. Odkrywcą Rick O'Connell musi zmierzyć się z Cesarzem, który po dwóch tysiącach został przypadkowo przywrócony do życia. 01:35 Cicha noc - horror komediowy, Wielka Brytania 2021 03:25 Nasz nowy dom - reality show	05:30 Przyjaciele Republiki 06:00 Agro Info 06:20 Przyjaciele Republiki 06:40 Przyjaciele Republiki 06:55 Przyjaciele Republiki 07:10 Przyjaciele Republiki 07:20 Beauty Box - sekrety urody 07:25 Przyjaciele Republiki 07:30 #Michał Rachoń Jedziemy 09:01 Po 9:00 10:01 Po 10:00 11:01 Po 11:00 12:00 W samo południe 12:30 Republika dzień, serwis 14:10 1410 Bitwa polityczna 15:00 Republika dzień - serwis 15:15 Republika dzień - serwis 16:00 Republika dzień - serwis 16:15 Republika dzień 16:55 Express Republiki 17:10 Express Republiki + Polityczne podsum. tyg. Rafała Ziemiękiewicza 18:15 Miłosz Kleczek zaprasza 18:55 Sport w Republice 18:58 Prognoza pogody 19:00 Dzisiaj - serwis inform. 20:05 Gość Dzisiaj 20:40 Agora Klarenbacha 21:30 Kulisy manipulacji 22:00 Piachem w tryby 22:45 Reasumując. Jakubiak, Kowalski 23:10 Republika wieczór 23:55 Ekonomia raport flash 00:00 Express Republiki 00:20 Express Republiki + Poland Daily 00:35 Poland Daily 00:45 Poland Daily - Weather 00:50 Gość Dzisiaj 01:20 #Michał Rachoń Jedziemy	06:00 Nash Bridges (20) - serial 07:00 Nash Bridges (21) - serial 08:00 Kobra - oddział specjalny (4) - serial 09:00 Kobra - oddział specjalny (5) - serial 10:00 Unforgettable (16) - serial 11:00 Nie igraj z aniołem (130) - serial 11:55 Nie igraj z aniołem (131) - serial 12:55 Unforgettable (17) - serial 13:50 Kobra - oddział specjalny (6) - serial 14:50 Lombard. Życie pod zastaw (272) - serial 15:50 Ranczo (52) - serial 16:55 Ranczo (53) - serial 18:00 Lombard. Życie pod zastaw (789) - serial 19:00 Lombard. Życie pod zastaw (790) - serial 20:00 Smak zemsty. Peppermint - thriller, Hongkong/Chiny/USA 2018, wyk. Jennifer Garner, John Gallagher Jr., John Ortiz. Riley North była szczęśliwą żoną i matką. Ale zabójcy działający na zlecenie potężnego kartelu zabijają jej bliskich. Po kilku latach przygotowań osamotniona matka i żona powraca, by się zemścić. 22:05 W nieskończoność - dramat SF, USA 2021 00:05 Pasażer 57 - film sensacyjny, USA 1992 02:00 Menu na miarę 02:35 Menu na miarę 03:00 Dyżur (37) - serial dok.	07:00 Stacja innowacja 07:20 Polacy świata 07:30 Pytanie na śniadanie 11:10 W obiektywie Polonii 11:30 Wszystko przed nami (18) - serial 12:00 Gość poranka - mag. 12:25 M jak miłość (1823) - serial 13:10 M jak miłość (1824) - serial 14:05 Polonia 24 14:45 Bajki naszych rodziców: Marceli Szpak dziwi się światu 14:55 Dziwne przygody Koziołka Matołka 15:05 Baśnie i bajki polskie 15:30 Program informacyjny 16:00 Szansa na sukces. Opole 2025 17:00 Teleexpress 17:20 Gra słów. Krzyżówka - teleturniej 17:50 Teleexpress Extra 18:15 Stacja innowacja 18:30 Idą Święta 18:45 Panorama 19:10 Olá Polónia - magazyn polonijny z Ameryki Południowej 19:30 19.30 19:55 Pytanie dnia 20:10 Sport 20:15 Pogoda 20:25 Na dobre i na złe (935) - serial 21:20 Na sygnale (507) - serial 21:45 Na sygnale (508) - serial 22:10 Alternatywy 4 (8) - serial 23:10 Panorama 23:40 Gra słów. Krzyżówka - teleturniej 00:10 Dziennik regionów
WIECZOREM	15:35 Gra słów. Krzyżówka - teleturniej 16:05 Dziedzictwo (437) - serial 17:00 Teleexpress 17:15 Pogoda 17:20 Jaka to melodia? - pr. rozryw. 17:55 Klan (4434) - serial 18:25 Reporterzy - magazyn reporterów 18:45 Akacja 38 (522) - serial 19:30 19.30 19:55 Pytanie dnia 20:10 Sport 20:15 Pogoda 20:30 To mogłeś być Ty - reportaż 21:20 Komisarz Alex (281) - serial 22:15 Kogel-mogel - komedia obyczajowa, Polska 1988, wyk. Grażyna Błęcka-Kolska, Zdzisław Wardejn 00:10 Gra szpiegów - thriller, Wielka Brytania/USA 2020 02:10 Na tropach przeszłości (5) - serial 03:05 Na tropach przeszłości (6) - serial					
	TRWAM	HISTORIA	KINO POLSKA	TVP DOKUMENT	KULTURA	TVP SPORT
RANO	08:00 Informacje dnia 08:15 Polski punkt widzenia 08:45 Świat widziany sercem 09:10 Z wędką nad wodę 09:45 Jestem mamą 10:00 Informacje dnia 10:15 Rozmowy niedokończone 11:25 Głos Polski 11:35 Natura et Homo 12:00 Anioł Pański 12:03 Informacje dnia 12:20 Głos serca 13:05 Błask prawdy 13:30 Msza święta z Jasnej Góry 14:30 Drzwi do lasu 15:00 Koronka do Bożego Miłosierdzia 15:20 Mocni w wierze 15:50 Ma się rozumieć 16:00 Informacje dnia 16:10 Natura obiektywnie 16:40 Prosto o gospodarce 17:00 Hospicjum św. Anny w Lubartowie 17:30 Geopolityka 17:55 Poczta wielkich Polaków 18:00 Anioł Pański 18:05 Informacje dnia 18:15 Westerplatte młodych 19:00 Warto zauważyć 19:30 Brat Franciszek 20:00 Informacje dnia 20:20 Różaniec 20:50 Myśląc Ojczyzna 21:00 Apel Jasnogórski 21:20 Informacje dnia 21:40 Polski punkt widzenia 22:00 Cukierki księdza Wali. Rzecz o ks. infulacie Czesławie Wali 23:00 Burza w Okręgu Krakowskim 23:30 Regał	06:45 Był taki dzień 06:50 Flesz historii 07:05 Reportaż 08:00 Czas honoru (11) - serial 08:50 Arrasów dzieje osobliwe: Malowane sztuką tkacką 09:15 Historia Polski: Memento grudniowe 1970 10:00 Encyklopedia II wojny światowej 10:35 Benedykt Dybowski. Tajemnice Świętego Morza 11:10 Fake czy historia? - pr. publ. 12:05 Tygrysy Europy (3) - serial 12:55 Kultowe zabytki: Tajemnice pałacu księcia Monako 13:55 Balkany w ogniu: Rozpad Jugosławii, część 2 14:45 Wojownicy czasu 15:20 Korona królów (140) - serial 15:55 Sensacje XX wieku 16:30 Sensacje XX wieku 17:05 Historia Polski: Taksówkarz - cichy bohater grudnia 18:00 Ludzie i maszyny (5) 18:35 Czas honoru (12) - serial 19:30 Nobel na ludowo 20:00 Zaginione światy w głębinach Morza Czerwonego 21:10 Oblicza terroryzmu: Bar - Algier, 1956 rok 22:10 W obliczu śmierci - film sensacyjny, Wielka Brytania/USA 1987 00:25 Sensacje XX wieku 01:15 Oblawa - film dokumentalny, Polska 2011 02:10 Było, nie minęło - kronika zwiadowców historii 02:35 Encyklopedia II wojny światowej	06:00 Ludzie morza (7) - serial dok. 06:40 Och! Kabaret - pr. rozryw. 07:40 Kabaretowy rejs - pr. rozryw. 08:40 Zakazane piosenki - film wojenny, Polska 1946 10:45 Pociąg - film psychologiczny, Polska 1959 12:50 Giuseppe w Warszawie - komedia wojenna, Polska 1964 14:55 Pokój - film krótkometrażowy, Polska 2021 15:30 Wielka majówka - film obyczajowy, Polska 1981 17:15 Do krwi ostatniej (5) - serial 18:35 Do krwi ostatniej (6) - serial 20:00 Komedia małżeńska - komedia obyczajowa, Polska 1993, wyk. Ewa Kasprzyk, Jan Englert. Małżeństwo Marii i Wiktora przeżywa kryzys. Maria jest kobietą wykształconą i nie chce dłużej grać roli kury domowej. Buntuje się i opuszcza dom. 22:05 Sztos - komedia sensacyjna, Polska 1997 23:55 Fuks - komedia sensacyjna, Polska 1999 01:50 Sny i marzenia - komedia obyczajowa, Polska 1983 03:55 Ściera po polsku - komedia obyczajowa, Polska 2021 05:45 Książę - film krótkometrażowy, Polska 2021	06:15 Podróż z historią: Jak smakują Kresy? 06:50 Dziką Pragę - dok. 07:50 Alpejskie skarby: Lato 08:50 Dobre wieści z planety Ziemia: Przyroda budzi się do życia 09:55 Wszystkie kolory świata: Jawa, dusza Indonezji 10:50 Portrety dokumentalne: Alina Mrowińska. Wszystko dla mojej córki 10:55 Hobby za wszelką cenę - dok. 11:20 Duchowym szlakiem 11:50 Patagonia, droga na koniec świata - dok. 12:50 Kłótwa góry. Śladami pierwszych zdobywców Patagonia - kraina pionierów 14:05 Alpejskie skarby: Zima 16:00 Dobre wieści z planety Ziemia: Ochrona dziedzictwa Ziemi 17:00 Wszystkie kolory świata 2: Riwiera Włoska 18:05 Górskie wyzwania - Aguja Negra 19:05 Papcio Chmiel - dok. 20:10 Mjanma - zapomniana rewolucja - dok. 21:15 Rosyjski akcent w Izraelu - dok. 22:20 Była sobie Aurora - dok. 23:25 Jersey Way - jak to w Jersey: Raj 00:25 Teatr Telewizji - dok. 01:25 Było, nie minęło - kronika zwiadowców historii 02:00 Józef i jego dzieci - dok. 02:35 Dokumentaliści - dok.	06:05 Afisz kulturalny ekstra 06:10 Muzyczne poranki 06:15 Klasyczne poranki 07:10 Tamte lata, tamte dni - mag. kult. 07:45 Podróż z historią: Jak powstały nasze nazwiska? 08:20 Wędrowiec polski: Kotlina Kłodzka - gorączka złota 08:50 Noce i dnie (11) - serial 09:55 Hubal - film wojenny, Polska 1973 12:05 Muzeum Polskiej Piosenki 12:20 Jan Sebastian Bach - Kantata sakralna „Der Herr denket an uns” (BWV 196) 12:50 Jak to się mówi, czyli Kasia u Bralczyka - mag. kult. 13:35 Sztuka adwentu 13:45 Leśmian - film biograficzny, Polska 1990 15:10 W Centrum Komiksu - film dokumentalny, Polska 2020 16:35 13. Krajowy Festiwal Piosenki Polskiej Opole '75: Rinndial - recital Danuty Rinn 17:40 Rozmowa z Danutą Rinn 18:20 Poczta świrów polskich 18:50 Rzecz Polska 19:05 Reżyserzy: Rob Reiner 20:05 Wieczór kinomana: Wichrowe Wzgórze - melodramat, USA 1939 22:00 Hala odlotów - talk-show 22:50 Serialowa nostalgia: Dom pod Dwoma Orlami (8) - serial 23:45 Zagubiona autostrada - thriller, Francja/USA 1997 02:00 Kino krótkich filmów	05:30 Sportowy wieczór 06:05 Retro TVP Sport: Skoki narciarskie: MŚ Predazzo, K-120 07:55 To zależy - mag. 08:25 Biathlonowe ABC: Przygotowanie motoryczne 08:40 Biathlon: Zawody Pucharu Świata w Annecy-Le Grand: Bornand - bieg sprinterski mężczyzn 10:00 To zależy - mag. 10:30 Letnie Igrzyska Olimpijskie Paryż 2024: Boks 13:15 Ring TVP Sport - magazyn bokserski 14:15 Biathlon: Zawody Pucharu Świata w Annecy-Le Grand: Bornand - bieg sprinterski kobiet 15:50 Kamera TVP Sport 16:15 Kamera TVP Sport 16:55 Pływanie: Mistrzostwa Polski - Bydgoszcz 2024 19:30 Tenis stołowy: Liga Mistrzów - mecz: Dartom Bogoria Grodzisk Mazowiecki - SF SKK EI Nino Praga 22:20 Sportowy wieczór 23:00 Pływanie: Mistrzostwa Polski - Bydgoszcz 2024 00:30 Boks: Gala w Dublinie - waga superpółśrednia: Callum Walsh - Przemysław Runowski 01:20 Boks: Gala w Tokio - podsumowanie 03:15 Legendy KSW: Gala KSW 05:10 Boks: Gala w Norfolk - waga lekka: Abdullah Mason - Yohan Vasquez
PO POŁUDNIU	15:30 Koronka do Bożego Miłosierdzia 15:50 Ma się rozumieć 16:00 Informacje dnia 16:10 Natura obiektywnie 16:40 Prosto o gospodarce 17:00 Hospicjum św. Anny w Lubartowie 17:30 Geopolityka 17:55 Poczta wielkich Polaków 18:00 Anioł Pański 18:05 Informacje dnia 18:15 Westerplatte młodych 19:00 Warto zauważyć 19:30 Brat Franciszek 20:00 Informacje dnia 20:20 Różaniec 20:50 Myśląc Ojczyzna 21:00 Apel Jasnogórski 21:20 Informacje dnia 21:40 Polski punkt widzenia 22:00 Cukierki księdza Wali. Rzecz o ks. infulacie Czesławie Wali 23:00 Burza w Okręgu Krakowskim 23:30 Regał					
	WIECZOREM					

Transmisje mszy i nabożeństw z Opactwa w Tyńcu na **tyniec.tv!**

Codzienna relacja w czasie rzeczywistym z tyńckiego kościoła. Włącz się w modlitwę razem z benedyktynami przez internet

LITURGIA GODZIN:

06:00 - Jutrznia
17:00 - Nieszpory po łacinie19:30 - Kompleta
20:00 - Bogurodzica

NIEDZIELNA MSZA Z BENEDYKTYNAMI!

8:30 - 10:30 - 12:30 - 18:00



W PIĄTEK, 20 GRUDNIA, POLECAMY


BIOGRAFICZNY
LEŚMIAN

PIĄTEK 20.12 GODZ. 13.45, TVP KULTURA

Opowieść o Bolesławie Leśmianie oparta na materiałach faktograficznych, wspomnieniach rodziny i znajomych. Jej głównym wątkiem jest związek poety z Teodorą Lebenthal „Dorą”, od momentu ich poznania się w wakacje 1917 r. Film ma charakter sfabularyzowanej monografii Leśmiana, a jego założeniem jest przekład leśmianowskiej wizji świata na język filmu. W filozofii Leśmiana człowiek jest częścią natury, współlistnieje z nią i nie da się ich rozdzielić ani nadać hierarchii. W jego świecie odrębne miejsce zajmuje miłość, która pozwala istnieniu wydobyć się z narzuconych kształtów. W filmie wykorzystano m.in. wspomnienia Izabeli Czajki-Stachowicz i Jana Brzechwy.



ANIMOWANY

SPIDER-MAN: POPRZEC MULTIWERSUM

PIĄTEK 20.12 GODZ. 19.55, POLSAT

Animowany komputerowo film akcji o superbohaterze na podstawie serii komiksów Marvela, kontynuacja hitu „Spider-Man Uniwersum” z 2018 r. Miles Morales – Spider-Man – nastolatek z Brooklynu, który zyskał pajęczę umiejętności w wyniku ugryzienia przez genetycznie zmodyfikowanego pająka, powraca i trafia do multiwersum. Tam razem z Gwen Stacy spotykają innych Spider-Manów, którzy mają za zadanie ochronę świata przed zagrożeniami. Kiedy bohaterowie spierają się o to, jak poradzić sobie z nowymi niebezpieczeństwami, Miles musi na nowo zdefiniować, co to znaczy być bohaterem i jak ocalić ludzi, których kocha.



THRILLER

SMAK ZEMSTY. PEPPERMINT

PIĄTEK 20.12 GODZ. 20.00, TV PULS

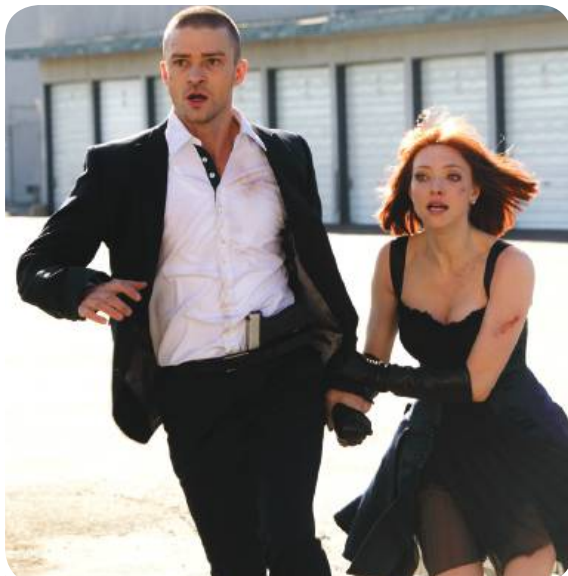
Riley North była szczęśliwą matką i żoną. Nagle los odebrał jej wszystko. W jednej chwili straciła to, co było dla niej najważniejsze w życiu – rodzinę. Była świadkiem śmierci córki i męża, a sama uszła z życiem, choć odniosła poważne rany. Mimo traumy zapamiętała morderców swoich bliskich, którzy zginęli na zlecenie potężnego kartelu. Sprawcy stają przed sądem. Przekupiony sędzia wypuszcza ich jednak na wolność. Riley postanawia się zemścić. Po pięciu latach od tych dramatycznych wydarzeń zaczyna wymierzać sprawcom karę. Wkrótce policja odkrywa ciała zamordowanych żołnierzy kartelu. Kolejne dni przynoszą doniesienia o następnych ofiarach zemsty.

W SOBOTĘ, 21 GRUDNIA, POLECAMY


FILM AKCJI
OCHRONIARZ

SOBOTA 21.12 GODZ. 20.00, TV PULS

Eddie (Antonio Banderas) to były kapitan delty Korpusu Piechoty Morskiej, który od czasu przejścia na emeryturę nie był w stanie znaleźć godnej pracy. W efekcie oddalił się od żony i córki. Mężczyzna jednak w końcu dostaje pracę jako ochroniarz w centrum handlowym. Zaczyna tej samej nocy i otrzymuje praktyczne wskazówki od Vance'a (Liam McIntyre), szefa niewielkiej grupy dyżurnych policjantów. Tymczasem amerykański konwój przewożący małą dziewczynkę o imieniu Jamie zostaje zaatakowany przez profesjonalnych, uzbrojonych najemników. Jamie udaje się jednak uciec i znajduje schronienie w centrum handlowym, gdzie zostaje zabrana przez Eddie'ego i Vance'a.



SCIENCE FICTION

WYŚCIG Z CZASEM

SOBOTA 21.12 GODZ. 22.25, TVP2

Filmowa wizja przyszłości. Jest 2169 r. Proces starzenia się został zatrzymany. Rodzący się ludzie są genetycznie zmodyfikowani, każdy z nich ma cyfrowy zegar, który włącza się, kiedy kończą 25 lat. Od tej pory następuje odmierzenie. Najbogatsi mogą przedłużyć swój żywot praktycznie w nieskończoność, tymczasem biedni są zmuszeni zebrać, pożyczać, zarabiać ciężką pracą albo po prostu kraść, by zyskać choć kilka minut na przetrwanie kolejnego dnia. Świat jest podzielony na strefy czasowe, im wyżej człowiek się znajduje, tym jest biedniejszy. Bohater filmu Will Salas ratuje w barze z rąk zbirów 105-letniego Henry'ego Hamiltona, który zdradza mu pewną tajemnicę.



SENSACYJNY

SŁUŻBY SPECJALNE

SOBOTA 21.12 GODZ. 23.55, TV PULS

Film Patryka Vegi „Służby specjalne” to oparta na dwuletniej dokumentacji realistyczna historia, odsłaniająca kulisy życia i pracy oficerów polskich tajnych służb. Kiedy dochodzi do likwidacji elitarnych Wojskowych Służb Informacyjnych, zostaje stworzona nowa, tajna jednostka do zadań specjalnych. Trafiają do niej m.in. niepokorna, wyrzucona z ABW podporucznik (Olga Boładź), kapitan, który wrócił z misji w Afganistanie (Wojciech Zieliński), oraz były pułkownik SB (Janusz Chabior). Pracując nad aferami z pierwszych stron gazet, będą musieli zmierzyć się z demonami przeszłości. Pewnego dnia odkryją, że tak naprawdę nie wiedzą, dla kogo pracują.



Programy autorów „Codziennej” i „Gazety Polskiej” zostały wyróżnione na czerwono.

RANO

PO POŁUDNIU

WIECZOREM

Parker
godz. 20.20

TVP 1

TVP 1

07:40 Rok w ogrodzie

08:05 Rok w ogrodzie extra

08:20 Pełnosprawni - magazyn dla niepełnosprawnych

08:50 Nie bądź ślepy na ślepowrona - film dokumentalny, Polska 2024

09:40 Ranczo (130) - serial

10:45 Komisarz Alex (21) - serial

11:45 Ojciec Mateusz (400) - serial

12:40 Gwiazdy w południe: Nocne przejście - western, USA 1957

14:25 Okrasa łamie przepisy

14:50 Dobre strony

15:10 U Pana Boga w ogródku (2) - serial

16:05 Dziedzictwo (438) - serial

17:00 Teleexpress

17:20 Pogoda

17:35 Niepewność (5) - serial

18:25 Przed ekranem

18:40 Jaka to melodia? - pr. rozryw.

19:30 19.30

20:05 Sport

20:10 Pogoda

20:20 Hit na sobotę: Parker - film sensacyjny, USA 2013. Parker, zawodowy złodziej, zostaje zdradzony przez swoich kompanów. Wkrótce wraca do gry i planuje zemstę.

22:30 Londyński bulwar - film kryminalny, Wielka Brytania/USA 2010

00:20 Wszystko gra - musical, Polska 2016

02:00 Psy 2. Ostatnia krew - film sensacyjny, Polska 1994

Wyścig z czasem
godz. 22.25

TVP 2

TVP 2

07:55 Pytanie na śniadanie

12:00 Jak to się mówi, czyli Kasia u Bralczyka - mag. kult.

12:40 Organek pod prąd na dobry wieczór - widowisko

14:00 Familiada - teleturniej

14:35 Kolo fortuny - teleturniej

15:15 Szansa na sukces. Opole 2025

16:20 Na dobre i na złe (938) - serial

17:30 Dobry tytuł - mag.

18:00 Słowo na niedzielę

18:15 Va banque - teleturniej

18:50 W poszukiwaniu dobrego filmu - mag.

19:25 Rodzinka.pl (120) - serial

20:00 To było tak - benefis Bohdana Łazuki (1) - widowisko

21:05 To było tak - benefis Bohdana Łazuki (2) - widowisko

22:25 Wyścig z czasem - thriller SF, USA 2011, wyk. Justin Timberlake. Przyszłość. Ludzie nie starzeją się i zatrzymują

na wieku 25 lat. W zamian przysługuje im pewna liczba godzin życia, które trzeba stale uzupełniać. Robotnik Will postanawia walczyć z tym systemem.

00:25 Kruk. Szepty słychać po zmroku (2) - serial

01:35 Podróż na sto stóp - komediodramat, Zjednoczone Emiraty Arabskie/USA/Indie 2014

03:35 Słodkie oczy - komedia obyczajowa, Polska 1979

Sekretne okno
godz. 1.15

POLSAT

POLSAT

06:00 Nowy dzień z Polsat News

08:00 halo tu polsat

11:55 Ewa gotuje

12:25 Gliniarze (960) - serial

13:25 Gliniarze (961) - serial

14:25 Gliniarze (962) - serial

15:25 Gliniarze (963) - serial

17:30 Awantura o kasę - teleturniej

18:50 Wydarzenia

19:15 Sport

19:20 Pogoda

19:30 Prezydenci i premierzy - pr. publ.

19:55 Kabaret na żywo. Młodzi i Moralni - pr. rozryw.

22:00 Armageddon - film SF, USA 1998

01:15 Sekretne okno - thriller, USA 2004, reż. David Koepp, wyk. Johnny Depp, John Turturro, Maria Bello, Timothy Hutton. Po rozwodzie z żoną Mort Rainey, uznany pisarz, przeprowadza się do domku nad jeziorem. Z trudem odzyskany spokój

zakłóca pewnego dnia przybysz, który zarzuca mu plagiat powieści. Po kilku dniach nieproszony gość staje się natarczywy i niebezpieczny. Gdy

pojawiają się groźby śmier- telne, pisarz postanawia wynająć prywatnego detektywa.

03:25 Świat według Kiepskich - serial

04:00 Świat według Kiepskich - serial

Piachem w tryby
godz. 22.00

REPUBLICA

REPUBLICA

06:00 Tradycyjne Smaki Lubelszczyzny

06:10 Reasumując. Jakubiak, Kowalski

06:40 Beauty Box - sekrety urody

06:50 Biznes Polska

07:00 Republika rano - serwis

07:05 Republika wstajemy!

08:00 Republika rano - serwis

08:05 Republika wstajemy!

08:40 Rozmowa z mistrzem

09:00 Republika rano - serwis

09:05 Przyjaciele Republiki

10:00 Polityczne podsum. tyg.

11:00 Republika rano - serwis

11:11 Hity w sieci

12:05 Polityczne podsum. tyg. Rafała Ziemiękiewicza

13:00 Republika dzień - serwis

13:10 Republika wstajemy!

13:30 Republika dzień, serwis

14:10 1410 Bitwa polityczna

15:00 Republika dzień - serwis

15:10 Republika wstajemy!

15:30 Republika dzień, serwis

16:10 Republika wstajemy!

16:30 Republika dzień

16:55 Express Republiki

17:10 Express Republiki +

17:25 Express Republiki Luz

17:45 Republika dzień, serwis

18:35 Zdaniem Kowalskiego

18:55 Sport w Republice, pogoda

19:00 Dzisiaj - serwis inform.

20:00 Gość Dzisiaj

20:30 Republika wieczór

22:00 Piachem w tryby

22:40 Republika wieczór

23:20 Sport w Republice

23:25 Express Republiki

23:40 Express Republiki +

00:00 Mag. Filmowy Piotra Goćka

Pocałunek smoka
godz. 21.55

PULS

PULS

06:00 Taki jest świat

07:00 Kobra - oddział specjalny (2) - serial

08:00 Kobra - oddział specjalny (3) - serial

09:00 Kobra - oddział specjalny (4) - serial

10:00 Lombard. Życie pod zastaw (268) - serial

11:00 Lombard. Życie pod zastaw (269) - serial

12:00 Lombard. Życie pod zastaw (270) - serial

13:00 Lombard. Życie pod zastaw (271) - serial

14:00 Lombard. Życie pod zastaw (272) - serial

15:00 Lombard. Życie pod zastaw (786) - serial

16:00 Lombard. Życie pod zastaw (787) - serial

17:00 Lombard. Życie pod zastaw (788) - serial

18:00 Lombard. Życie pod zastaw (789) - serial

19:00 Lombard. Życie pod zastaw (790) - serial

20:00 Mocne sobotnie kino: Ochroniarz - film sensacyjny, USA 2017

21:55 Pocałunek smoka - dramat sensacyjny, Francja/USA 2001, wyk. Jet Li, Bridget Fonda, Tchény Karyo

23:55 Służby specjalne - film sensacyjny, Polska 2014, wyk. Olga Bołądź, Janusz Chabior, Wojciech Zieliński, Kamilla Baar-Kochańska

02:05 Dyżur 3 (41) - serial dok.

02:40 Dyżur 3 (42) - serial dok.

Magiczne drzewo
godz. 11.55

POLONIA

POLONIA

06:00 Panorama

06:40 M jak miłość (1823) - serial

07:30 Pytanie na śniadanie - po- budka

07:55 Pytanie na śniadanie

11:55 Magiczne drzewo - serial

12:25 Magiczne drzewo - serial

12:50 Idą Święta

13:00 Jak to się mówi, czyli Kasia u Bralczyka - mag. kult.

13:30 Na dobre i na złe (935) - serial

14:30 Z gwiazdą przez świat

15:25 Okrasa łamie przepisy

16:00 Kulturalni PL

17:00 Teleexpress

17:20 M jak miłość (1825) - serial

18:10 Lecę za miłością - mag.

18:45 Idą Święta

19:00 Dobry tytuł - mag.

19:30 19.30

20:05 Sport

20:10 Pogoda

20:20 Ranczo (44) - serial

21:15 Ranczo (45) - serial

22:15 Organek pod prąd na dobry wieczór - widowisko

23:10 Teleexpress Weekend

23:30 To jest grane

00:00 Panorama

00:35 World News

01:10 Wynalazki na medal

01:30 19.30

02:00 Sport

02:05 Pogoda

02:10 O mnie się nie martw 7 (7) - serial

03:00 O mnie się nie martw 7 (8) - serial

03:50 Lecę za miłością: Amour - moja miłość...

04:20 Polacy światu

RANO

PO POŁUDNIU

WIECZOREM

TRWAM

TRWAM

08:00 Informacje dnia

08:15 Westerplatte młodych

09:00 Janos Esterhazy. Niewymazana historia

10:00 Informacje dnia

10:15 Retrospekcja

10:35 Słowo życia

10:40 Polski punkt widzenia

11:00 Kropelka radości

12:00 Anioł Pański

12:03 Informacje dnia

12:20 Warto zauważyć

12:50 Natura obiektywnie

13:20 Ocalić od zapomnienia

13:30 Msza święta z Jasnej Góry

14:30 Przegląd katolickiego tygodnika „Niedziela”

14:45 Jak wygrać małżeństwo

15:00 Czerwony Dwór - rep.

15:30 Wierzę w Boga

16:00 Informacje dnia

16:10 Historia PL

17:00 Z Parlamentu Europejskiego

17:30 Przelamując bariery

18:00 Anioł Pański

18:05 Informacje dnia

18:15 Rozmowy niedokończone

19:40 Manna z Nieba

19:45 Modlitwa z udziałem dzieci

20:00 Informacje dnia

20:20 Różaniec

20:50 Mysłąc Ojczyzna

21:00 Apel Jasnogórski

21:20 Informacje dnia

21:40 Polski punkt widzenia

22:00 Warto być ojcem

22:15 Pastuszek - dok.

23:00 Odpowiedzialni za Kościół

23:30 Powołanie w powołaniu

00:00 Słowo życia

00:05 Świat w obrazach

00:10 Informacje dnia

HISTORIA

HISTORIA

07:25 Był taki dzień

07:35 Korona królów. Jagiellono- wie (212) - serial

08:10 Flesz historii

08:30 Było, nie minęło - kronika zwiadowców historii

09:00 Czarne chmury (3) - serial

09:55 Tropiąc dinozaury - film dokumentalny, Polska 2021

10:25 Cztery strony świata: Tęcza Zielonego Przylądka

11:20 Wszystkie kolory świata: Korsyka, piękna i dzika

12:20 Szwajcaria nieujarzmiona: Vanil Noir

13:20 Wojownicy czasu

14:00 Déja vu - komedia kryminal- na, ZSRR/Polska 1989, wyk. Jerzy Stuhr, Liza Machulska, Wojciech Wysocki, Wojciech Malajkat

15:55 Historia kuchni polskiej

16:40 Kultowe zabytki: Tajemnice pałacu księcia Monako

17:35 Fotohistorie: Portret własny

18:05 Tajemnica twierdzy szyfrów (11) - serial

19:00 Fake czy historia? - pr. publ.

20:00 Piasiki Iwo Jimy - film dokumentalny, USA 1949

21:50 Był taki dzień

22:00 Wojna koreańska: Zapomniana wojna (1) - film dok., Francja 2019

23:00 Polowanie na ćmy (7) - se- rial

00:00 Oblicza terroryzmu: Bar - Algier, 1956 rok

00:55 Lot do wolności - film do- kumentalny, Polska 2019

KINO POLSKA

KINO POLSKA

06:00 Hotel Pod Żyrafą i Nosorożcem (13) - serial

06:40 Desperacja - dramat historyczny, Polska 1988

08:50 Wilcze echa - film przygodowy, Polska 1968

10:55 Pętla - dramat obyczajowy, Polska 1957

13:05 Popiół i diament - dramat społeczny, Polska 1958

15:25 Hubal - film wojenny, Polska 1973

18:00 Małżeństwo z rozsądku - komedia muzyczna, Polska 1966

20:00 Show - film sensacyjny, Polska 2003, reż. Maciej Ślesicki. Uczestnicy reality show zamknięci są na jednej wyspie oraz podglądani przez kamery ustawione w domu, w którym mieszkają, oraz naokoło niego. W pewnym momencie ginie jedna uczestniczka reality show, następnie w tajemniczych okolicznościach kolejny uczestnicy. Każdy boi się tego, że zginie jako następny.

22:40 Sztos 2 - komedia sensacyjna, Polska 2011

00:50 Porno - komedia, Polska 1990

02:40 Odwyk - film krótkometra- żowy, Polska 2011

03:05 Moje Stare - etiuda filmowa, Polska 2023

03:45 Jesteś Bogiem - dramat biograficzny, Polska 2012

TVP DOKUMENT

TVP DOKUMENT

06:25 Podróże z historią: Białe złoto

07:00 Patagonia - kraina pionier- rów - dok.

07:55 Alpejskie skarby: Zima

08:50 Dobre wieści z planety Ziemia: Ochrona dziedzictwa Ziemi

09:55 Wszystkie kolory świata 2: Riwiera Włosa

10:55 Kwitnąca Arktyka - dok.

11:00 Norwid - dok.

11:30 Duchowym szlakiem - rep.

12:00 Górskie wyzwania - Aguja Negra - dok.

13:00 Tacy byliśmy - rep.

13:30 Magiczne Podhale z Seba- stianem Karpiem-Buteką

Programy autorów „Codziennej” i „Gazety Polskiej” zostały wyróżnione na czerwono.

RANO

PO POŁUDNIU

WIECZOREM

RANO

PO POŁUDNIU

WIECZOREM



TVP 1

08:00 Tydzień
08:30 Z ciemności do światłości - reportaż
09:00 Polskie Parki Narodowe
09:30 Rysopis - film obyczajowy, Polska 1964
10:55 Komisarz Alex (281) - serial
11:55 Między ziemią a niebem
12:00 Anioł Pański
12:15 Między ziemią a niebem
12:45 Wniebowzięci
13:05 BBC w Jedyńce
14:10 Kogel-mogel - komedia obyczajowa, Polska 1988

16:05 Dziedzictwo (439) - serial
17:00 Teleexpress
17:20 Pogoda
17:35 Sisi (1) - serial
18:40 Jaka to melodia? - pr. rozryw.
19:30
20:05 Pogoda
20:10 Sport
20:20 Jeden dzień - melodramat, Wielka Brytania/USA 2011. Emma i Dexter postanawiają spotykać się ze sobą każdego roku, w dniu

15 lipca, przez następne dwadzieścia lat. Podczas spotkań opowiadają sobie swoje sukcesy i porażki, marzenia i nadzieje.
22:15 Zakochana Jedyńka: Kincsem. Miłość i hazard - film przygodowy, Węgry 2017
00:25 Parker - film sensacyjny, USA 2013
02:30 Londyński bulwar - film kryminalny, Wielka Brytania/USA 2010



TVP 2

07:55 Pytanie na śniadanie
11:35 To było tak - benefis Bohdana Łazuki (1)
12:40 To było tak - benefis Bohdana Łazuki (2)
14:00 Familiada - teleturniej
14:30 Koło fortuny - teleturniej
15:10 Szansa na sukces. Opole 2025
16:15 Tak to leciało! - teleturniej
17:15 Górna półka smaku - mag. kult.

17:55 Jak to się mówi, czyli Kasia u Bralczyka - mag. kult.
18:35 Poczet świrów polskich
19:15 Rodzinka.pl (121) - serial
20:00 Władza - thriller, USA 2013.
Były policjant, a obecnie prywatny detektyw Billy Taggart otrzymuje zlecenie od burmistrza Nowego Jorku, wszechwładnego Nicholasa Hostetlera. Sprawa wydaje się banalna. Wkrótce jednak Billy zdaje sobie sprawę, że wbrew swej woli został

uwikłany w wielki skandal, w którym za zakazaną namietnością kryją się wielkie pieniądze i władza nad największą metropolią świata.
22:00 no... wiadomo - mag.
22:40 Brigitte Bardot cudowna - dramat obyczajowy, Polska 2021
00:55 Prokurator (1) - serial
01:55 Wyścig z czasem - thriller SF, USA 2011
03:50 Rodzinka.pl (225) - serial



POLSAT

06:00 Nowy dzień z Polsat News
08:00 halo tu polsat
12:00 Epoka lodowcowa: Mamucia Gwiazdka - film animowany, USA 2011
12:30 Pan Popper i jego pingwiny - komedia, USA 2011
14:35 Spider-Man: Poprzez multiwersum - film animowany, USA 2023
17:30 Awantura o kasę - teleturniej
18:50 Wydarzenia
19:15 Sport
19:20 Pogoda
19:30 Państwo w państwie - pr. publ.

20:00 Titanic - dramat katastroficzny, Australia/Meksyk/USA 1997
00:10 Zawisść - komedia, Australia/USA 2004
02:35 Błękitna laguna: Przebudzenie - film przygodowy, USA 2012, wyk. Indiana Evans, Brenton Thwaites. Podczas imprezy na łodzi Emma przypadkowo wypada za burtę, a jej kolega Dean skacze jej na ratunek. Młodzi dopływają do szalupy ratunkowej i, zdając się na siłę oceanu, trafiają na bezludną wyspę, gdzie zostają całkowicie odcięci od reszty świata. Oboje muszą przetrwać w tych trudnych warunkach, polegając jedynie na sobie.
04:10 Świat według Kiepskich - serial



REPUBLIKA

05:50 Biznes Polska
06:00 Transmisja Mszy Świętej
07:00 Oko na niedzielę
07:10 Republika wstajemy!
07:50 Żyć lepiej
08:00 Przyjaciele Republiki
09:05 Miłosz Kleczek Wysokie napięcie
10:35 Saloonik polityczny
11:30 Polityczna kawa
12:45 Studio prasowe
13:45 Republika wstajemy!
14:00 Republika dzień - serwis
14:10 1410 Bitwa polityczna
15:00 Republika dzień - serwis
15:10 Republika wstajemy!
15:35 Republika dzień
16:00 Republika dzień - serwis
16:10 Lewy z Bicepsiem
16:55 Express Republiki
17:10 Express Republiki +
17:25 Express Republiki Luz
17:45 Miłosz Kleczek. W ruchu
18:20 Republika dzień - serwis
18:40 Smaki Polski
18:55 Sport w Republice
18:58 Prognoza pogody
19:00 Dzisiaj - serwis inform.
19:50 Gość Dzisiaj
20:15 Ściśle jawne
21:05 Wywiad z chuliganem
22:00 Piachem w tryby
22:40 Republika wieczór
23:25 Sport w Republice
23:30 Express Republiki
23:45 Express Republiki +
00:05 Poland Daily
00:15 Poland Daily - Weather
00:20 Dzisiaj - serwis inform.
01:00 Gość Dzisiaj
01:30 Beauty Box- sekrety urody



PULS

06:00 Kobra - oddział specjalny (5) - serial
07:00 Kobra - oddział specjalny (6) - serial
08:00 Taki jest świat
08:50 Ranczo (49) - serial
09:50 Ranczo (50) - serial
10:55 Ranczo (51) - serial
11:55 Ranczo (52) - serial
13:00 Ranczo (53) - serial
14:00 Hobbit: Niezwykła podróż - film fantasy, Nowa Zelandia/USA 2012
17:40 Tajemnica pieczęci smoka - film przygodowy, Rosja/Chiny/USA 2019

20:00 Niedziela z gwiazdami: Tomb Raider - film przygodowy, Wielka Brytania/USA 2018
22:15 Wyspa tajemnic - thriller, USA 2010
01:05 Sypiając z wrogiem - thriller, USA 1991.
Od trzech lat Laura i Martin wydają się doskonałym małżeństwem. Ale Laura prowadzi podwójne życie: przed mężem udaje szczęśliwą kobietę, ale w rzeczywistości czeka tylko na okazję, by uciec od niego z powodu jego napadów przemocy i zazdrości. Szczegółowo przygotowała swoją ucieczkę i udało jej się „zniknąć”. Oficjalnie jest martwa. Ale wkrótce Martin odkrywa mistyfikację i rusza na poszukiwanie Laury.



POLONIA

06:00 Panorama
06:40 M jak miłość (1824) - serial
07:30 Pytanie na śniadanie - pobudka
07:55 Pytanie na śniadanie
11:25 Gala TVP Polonia - najpiękniejsze piosenki
11:45 Niezwykłe miejsca
11:55 Między ziemią a niebem
12:00 Anioł Pański
12:15 Między ziemią a niebem
12:50 Słowo na niedzielę
13:00 Transmisja mszy świętej z kościoła Świętej Rodziny w Bytomiu - Bobrku

14:15 Tarapaty - film przygodowy, Polska 2017
15:45 Idą Święta
16:05 Fajna Polska
17:00 Teleexpress
17:20 M jak miłość (1826) - serial
18:10 Jak nas widzą... - pr. publ.
18:40 Kabaret Ani Mru-Mru - przeżyjmy to jeszcze raz
19:30
20:05 Sport
20:10 Pogoda
20:20 Stulecie Winnych (15) - serial

21:15 Z gwiazdą przez świat
22:15 Głosy wewnętrzne - sztuka Krzysztofa Zanussiego
23:30 Koncert jubileuszowy Europejskiej Unii Wspólnot Polonijnych
00:00 Panorama
00:35 World News
01:10 Informacje kulturalne
01:30 Program informacyjny
02:00 Sport
02:05 Pogoda
02:10 Ranczo (44) - serial

TRWAM

08:00 Słowo życia
08:05 Polski punkt widzenia
08:30 Z Parlamentu Europejskiego
09:00 Prymas Stefan Wyszyński
09:10 Spotkanie z Magdą Buczek
09:15 Manna z Nieba
09:30 Msza święta z Jasnej Góry
10:40 Misja Szczecin, Poznań - Argentyna
11:10 Cysters - film religijny
11:40 Adwentowe Rekolekcje Pro-Life
12:00 Anioł Pański z Ojcem Świętym Franciszkiem

12:15 Papież Polak do rodaków
13:00 Gość oczekiwany - film obyczajowy, Polska 2024
14:30 Życie jest piękne
15:00 Wieś - to też Polska
16:00 Informacje dnia
16:10 Koncert życzeń
16:45 Mateczniki Polskości
17:00 Natura et Homo
17:30 Sól ziemi
17:55 Poczet wielkich Polaków
18:00 Anioł Pański
18:05 Informacje dnia
18:15 Rozmowy niedokończone
19:30 Moja katolicka rodzina
20:00 Informacje dnia
20:20 Różaniec
20:50 Myśląc Ojczyzna
21:00 Apel Jasnogórski
21:20 Informacje dnia
21:40 Retrospekcja
21:45 Stan bezpieczeństwa państwa
22:00 Mocni Jego mocą
22:45 Jak wygrać małżeństwo
23:00 Jak my to widzimy
23:30 Tam, gdzie Bóg płacze
00:00 Słowo życia

HISTORIA

07:30 Był taki dzień
07:35 Korona królów. Jagiellonowie (213) - serial
08:05 Mozaika żydowska. Magazyn kulturalno-religijno-społeczny
08:25 Wspólny dom - mag.
09:00 Czarne chmury (4) - serial
09:50 Na tropach historii
10:05 Historia kuchni polskiej
10:55 Planeta skarbów: Ameryka Łacińska
11:55 Walia - dzika kraina
12:50 Szlakiem miejsc niezwykłych
13:05 Wojownicy czasu
13:35 Galeria Widmo
13:50 W obliczu śmierci - film sensacyjny, Wielka Brytania/USA 1987.
Tym razem James Bond, agent 007, uczestniczy w wojnie afgańskiej, walczy z handlarzami bronią, musi stoczyć batalię z prywatną armią oraz agentami KGB.

16:00 Fake czy historia? - pr. publ.
16:50 Zaginione światy w głębinach Morza Czerwonego
18:00 Tajemnica twierdzy szczyrow (12) - serial
18:45 Na tropach historii
19:00 Sekrety starożytnych inżynierów
20:00 Tajemnice szpiegów wojny. Szpiegdy operacji Neptun
21:00 Wielki Gatsby - melodramat, USA 1974
23:25 Historia w postaciach zapisana
01:30 Szerokie tory

KINO POLSKA

06:00 Książę - film krótkometrażowy, Polska 2021
06:10 Krzyż Walecznych - film wojenny, Polska 1958
07:45 Marysia i Napoleon - komedia kostiumowa, Polska 1966
10:05 Pieczone gołąbki - komedia, Polska 1966.
Leopold jest zatrudniony w warszawskiej stacji pomp „Gruba Kaśka”. Umila radosnym śpiewem życie i pracę kolegom.
Otrzymuje też specjalne zadanie: uzdrowić sytuację w brygadzie majstra Wierzchowskiego, w której panują nierówność, łapówkarstwo i inne plagi.
12:20 Romans z intruzem - dramat wojenny, Polska 1984
14:20 Sprawa się rypla - komedia, Polska 1984
16:00 Rzeczpospolita babska - komedia, Polska 1969
18:15 Powstanie warszawskie - dokument fabularny, Polska 2014
20:00 1920 Bitwa Warszawska - dramat wojenny, Polska 2011
22:30 Wykłęty - dramat obyczajowy, Polska 2017
00:40 Dama kameliowa - melodramat, Polska 1994
02:55 Boża podszewka (9) - serial
04:20 Zegnaj, Ameryko! - film obyczajowy, Niemcy/Polska 1994

TVP DOKUMENT

06:00 Podróże z historią: Wiosenne obrządki
06:40 Życie w dziesięciu odsłonach: Elizabeth Taylor
07:40 Jedna planeta. Siedem kontynentów: Ameryka Południowa
08:45 Genialna współczesność: Samochód elektryczny
09:45 Jedwabny szlak Joanny Lumley: Iran
10:40 Pocztówki z Zakopanego - reportaż
10:55 Płyną tratwy - dok.
11:20 Pseudonim Rachela - dok.
11:55 Nefertiti: Do kogo należy jej uroda? - dok.
13:00 Tacy byliśmy
13:30 Magiczne Podhale z Sebastianem Karpiem-Buleką
14:00 Zwierzęta wśród wielkich śniegów - dok.
15:00 Eksperyment: zabójcza lawina
16:00 Kosmiczny Trójkąt Bermudzki - dok.
17:00 Steve Backshall - wyzwanie w górach (1) - serial dok.
17:55 Boże Narodzenie w Longleat - dok.
18:55 Gerard Philippe - ostatnia zima Cyda - dok.
20:15 Miłość i puste słowa - dok.
21:45 Król Karol III. Nowa Monarchia - dok.
23:00 Tamte lata, tamte dni - mag. kult.
23:40 Casanova bez maski - dok.
00:40 Krótki kurs historii PZPR
01:20 Ida Haendel. Wiem, skąd jestem - dok.

KULTURA

06:00 10. Krajowy Festiwal Piosenki Polskiej Opole 70. Koncert „Stefan Rachoń zaprasza”
07:05 Rozmowy (nie)wygodne - pr. publ.
08:00 Liturgia prawosławna w Przemysłu
09:00 Dokument tygodnia: Borge Mogensen - sztuka projektowania
10:10 Od ucha do ucha - filmy krótkometrażowe
10:35 Amerykańskie śniadanie: Rawhide 2 (17) - serial
11:35 Teatr Telewizji: Kordian. Trylogii część 1 - Spisek koronacyjny (1) - sztuka Juliusza Słowackiego
13:45 Johnny Guitar - western, USA 1954
15:40 Serialowa nostalgia: Droga (6) - serial
16:45 Dobry tytuł - mag. kult.
17:15 Niedziela z...: Jadwigą Barańską i Jerzym Antczakiem
18:05 Dama kameliowa - melodramat, Polska 1994
20:00 Pan Majestyk - dramat sensacyjny, USA 1974
21:55 Więcej niż fikcja: Bądź sobą, czyli nieopowiedziana historia Alice Guy-Blaché - film dokumentalny, USA 2018
23:50 Kino krótkich filmów: Dzieci i ryby - film krótkometrażowy, Polska
00:00 Kino krótkich filmów
00:10 Zapach kobiety - dramat obyczajowy, USA 1992

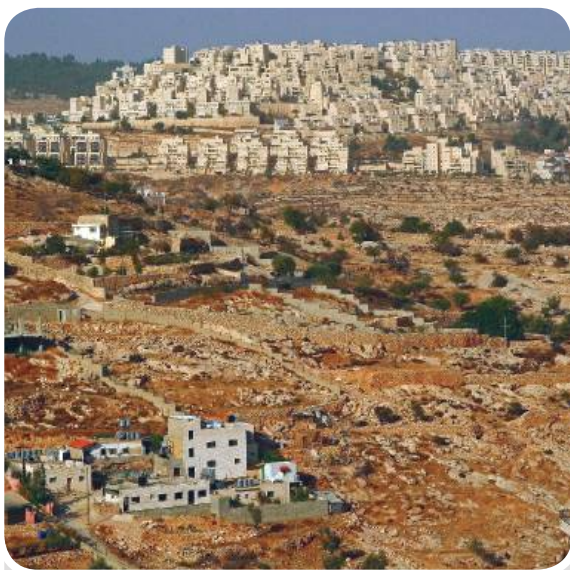
TVP SPORT

06:25 Sportowy wieczór
07:00 Pływanie: Mistrzostwa Polski - Bydgoszcz 2024
08:25 To zależy - mag.
08:55 Kokoro Cup 2024 - reportaż
09:50 Letnie Igrzyska Olimpijskie Paryż 2024
11:00 Sportowy top tygodnia - magazyn sportowy
12:00 Biathlon: Zawody Pucharu Świata w Annecy-Le Grand Bornand - studio
12:25 Biathlon: Zawody Pucharu Świata w Annecy-Le Grand Bornand - bieg ze startu wspólnego mężczyzn
13:45 Oko trzeba mieć. Życie z przeszkodami: Wyjazd na zawody
14:20 Biathlon: Zawody Pucharu Świata w Annecy-Le Grand Bornand - studio
14:40 Biathlon: Zawody Pucharu Świata w Annecy-Le Grand Bornand - bieg ze startu wspólnego kobiet
16:10 Pływanie: Mistrzostwa Polski - Bydgoszcz 2024
19:00 Snooker: Mistrzostwa Polski shoot out - Lublin 2024
22:00 Sportowy wieczór
22:45 Biathlon: Zawody Pucharu Świata w Annecy-Le Grand Bornand - bieg ze startu wspólnego mężczyzn
23:40 Biathlon: Zawody Pucharu Świata w Annecy-Le Grand Bornand - bieg ze startu wspólnego kobiet
00:30 Boks: MB Boxing Night 23 w Kraśniku

Program telewizyjny nie zawiera zmian w ramówkach poszczególnych stacji dokonanych po zamknięciu numeru.



W NIEDZIELĘ, 22 GRUDNIA, POLECAMY

MAGAZYN PODRÓŻNICZY
ZA SIÓDMĄ GÓRĄ

NIEDZIELA 22.12 GODZ. 13.50, REPUBLIKA drugi kanał

Przed nami święta Bożego Narodzenia. Przez ostatnie siedem dni czytane na roratach w kościele antyfony opisują tytuły mesjańskie Chrystusa. Pierwsze litery czytane wspak (czyli po hebrajsku) układają się w zdanie „Ero cras”, co znaczy „Przyjdę jutro”. Stefan Czerniecki zabiera nas do miejsca, gdzie tę tajemnicę oczekiwania można przeżywać jakby łatwiej. Organoleptycznie. Do Ziemi Świętej. Przejdziemy razem drogę Świętej Rodziny z Nazaretu do Betlejem. Nie ma o niej za wiele na kartach Pisma Świętego. Będziemy się więc ratować wizjami świętych i błogosławionych. Jak mogła wyglądać podróż brzemiennej Maryi i Józefa z Galilei do Judei?



SHOW

MIŁOSZ KŁECZEK. W RUCHU

NIEDZIELA 22.12 GODZ. 17.45, REPUBLIKA, YOUTUBE

„W zimowej scenerii na Jaworzynie Krynickiej nagrywamy program »Miłosz Kłeczek. W ruchu«. Narty i polityka” – zapowiedział Stanisław Karczewski na platformie X odcinek ze swoim udziałem. Z kolei dziennikarz podgrzał atmosferę, publikując wpis: „Pilne. Wypadek na planie programu. Jak to się skończy?” i pod spodem filmik, na którym widać, jak upada na stoku. Na szczęście w pobliżu był lekarz, czyli wspomniany senator PiS, były marszałek Senatu RP, a przy tym chirurg. Czytelników uspakajamy, odcinek udało się nagrać, choć jego premiera na YouTube opóźniła się o jeden dzień. To nic w porównaniu do terminów wizyt u specjalistów na NFZ, o czym będzie w programie.



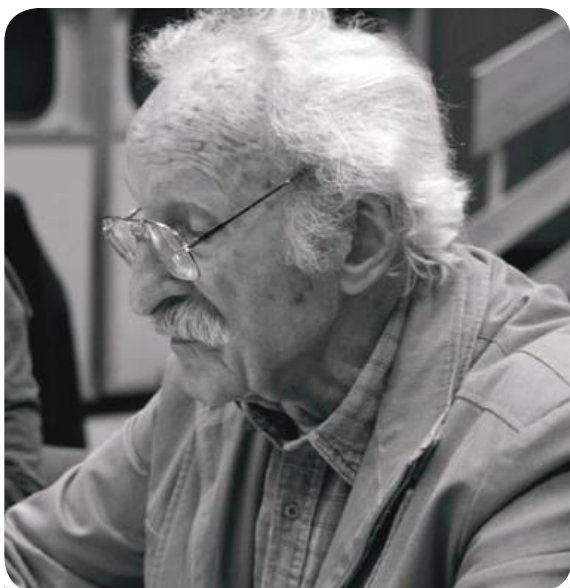
DRAMAT

TITANIC

NIEDZIELA 22.12 GODZ. 20.00, POLSAT

Jake i Rose (Leonardo DiCaprio i Kate Winslet), para młodych kochanków, poznają i zakochują się podczas dziewiczego rejsu „niezatapialnego” transatlantyku „Titanic”. Nie dane im jest jednak zaznać pełni szczęścia i miłosnych uniesień. Gdy luksusowy statek wpada na górę lodową, ich pełen pasji, płomienny romans przeradza się w przerażającą, mrozącą krew w żyłach walkę o przetrwanie. Reżyserem „Titanica” jest wizjoner kina James Cameron. Stworzył on wyjątkowe dzieło, po mistrzowsku żonglując uczuciami swoich bohaterów, miłość przeplatając z nienawiścią, hart ducha i odwagę konfrontując z podłością i tchórzostwem w obliczu wielkiej katastrofy.

W PONIEDZIAŁEK, 23 GRUDNIA, POLECAMY

DOKUMENTALNY
AKTOR PANA BOGA

PONIEDZIAŁEK 23.12 GODZ. 19.40, TVP DOKUMENT

Fascynująca podróż przez życie Franciszka Pieczki – aktora, który potrafił tchnąć w każdą kreowaną postać niesamowitą głębię, realizm i niepowtarzalny, charakterystyczny tylko dla siebie świat przeżyć i doznań. Zobaczymy najważniejsze role Pieczki, które na zawsze zmieniły sposób postrzegania aktorstwa w polskim kinie, poczynając od Gustlika w serialu „Czterej pancerni i pies”, poprzez mistrzowskie kreacje w filmach reżyserów takich jak Wojciech Jerzy Has („Rękopis znaleziony w Saragossie”), Witold Leszczyński („Żywot Mateusza”), Jan Jakub Kolski („Jańcio Wodnik”), aż po monumentalne produkcje w rodzaju „Austerii” czy „Quo vadis” Jerzego Kawalerowicza.



PRZYGODOWY

EXODUS: BOGOWIE I KRÓLOWIE

PONIEDZIAŁEK 23.12 GODZ. 20.10, POLSAT

Egipt, XIII wiek p.n.e. Według przepowiedni następcą faraona Setiego (John Turturro) ma być mąż, który dokona heroicznego czynu na polu bitwy. Podczas wojny z Hetytami dowodzący egipską armią Mojżesz (Christian Bale) z narażeniem życia ratuje Ramzesa (Joel Edgerton), który od tej pory widzi w bracie rywala. Kiedy po śmierci ojca Ramzes dowiaduje się, że Mojżesz nie należy do królewskiej rodziny, skazuje go na banicję. Mojżesz wiedzie spokojne życie pasterza z dala od Memfis. Tymczasem pod rządami nowego faraona sytuacja Hebrajczyków w Egipcie znacznie się pogarsza. Pewnego dnia Mojżeszowi ukazuje się Bóg, który powierza mu misję oswobodzenia ich z niewoli.



KRYMINALNY

MORDERSTWO W ORIENT EXPRESSIE

PONIEDZIAŁEK 23.12 GODZ. 22.50, TVP1

Ekranizacja klasycznej powieści kryminalnej Agathy Christie, wyreżyserowana przez pięciokrotnie nominowanego do Oscara Kennetha Branagha. On sam gra słynnego detektywa Hercule’a Poirota, rozwiązującego sprawę morderstwa, którego ofiarą w najsłynniejszym pociągu świata pada wpływowy amerykański biznesmen. Luksusowa podróż staje się punktem wyjścia do stylowej, pełnej napięcia i zaskakującej opowieści sensacyjnej, uznawanej za największą zagadkę kryminalną wszech czasów. Trzydziestu pasażerów uwięzionych zostaje w pułapce – nie wiedzą, co ich czeka, i rzucając się sobie do gardeł. Jeden człowiek musi wskazać mordercę, zanim ten zaatakuje ponownie.

Programy autorów „Codziennej” i „Gazety Polskiej” zostały wyróżnione na czerwono.

RANO

PO POŁUDNIU

WIECZOREM



Śmierć nadejdzie jutro
godz. 20.30

08:00 Akacja 38 (496) - serial
08:45 Ranczo (1) - serial
09:40 Komisarz Alex (22) - serial
10:40 Ojciec Mateusz (157) - serial
11:35 Korona królów. Jagiellonowie - taka historia
12:10 Agrobiznes
12:30 Agropogoda
12:35 Magazyn rolniczy
12:55 BBC w Jedynce
14:00 Wichrowe wzgórza (75) - serial
15:00 Jaka to melodia? - pr. rozryw.

15:35 Gra słów. Krzyżówka - teleturniej
16:05 Dziedzictwo (440) - serial
17:00 Teleexpress
17:15 Pogoda
17:20 Jaka to melodia? - pr. rozryw.
18:45 Akacja 38 (523) - serial
19:30 19.30
19:55 Pytanie dnia
20:10 Sport
20:15 Pogoda
20:30 Śmierć nadejdzie jutro - film sensacyjny, Wielka Brytania/USA 2002, wyk. Pierce Brosnan, Halle Berry, Rosamund Pike

22:50 Morderstwo w Orient Expressie - film kryminalny, Wielka Brytania 1974, wyk. Albert Finney, Lauren Bacall, Martin Balsam
01:05 Jeden dzień - melodramat, Wielka Brytania/USA 2011
02:55 Kincsem. Miłość i hazard - film przygodowy, Węgry 2017



Drugie życie Pana Alaina
godz. 23.00

07:55 Pytanie na śniadanie
11:15 Okrasa łamie przepisy
11:50 W poszukiwaniu dobrego filmu
12:30 Koło fortuny - teleturniej
13:15 Miłość i nadzieja (98) - serial
14:00 Va banque - teleturniej
14:30 Na sygnale (642) - serial
15:00 Na dobre i na złe (938) - serial
16:00 Koło fortuny - teleturniej
16:35 Familiada - teleturniej
17:20 Miłość i nadzieja (99) - serial

18:15 Va banque - teleturniej
18:50 Jeden z dziesięciu - teleturniej
19:25 Na sygnale (643) - serial
20:05 Cudowny chłopak - dramat obyczajowy, Hongkong/Kanada/USA 2017
22:10 Krew z krwi 2 (2) - serial
23:00 Drugie życie Pana Alaina - komediodramat, Francja 2018. Alain przeżywa udar, który pozbawia go umiejętności mowy i silnie osłabia pamięć. Odtąd jego wiernym kompanem staje się prowadząca rehabilitację młoda logopeda Zhanna. Nowa znajomość pomaga Alainowi powrócić do zdrowia.

00:55 O mnie się nie martw 12 (12) - serial
01:55 Władza - thriller, USA 2013
03:45 Święta w zamku Highclere - film dokumentalny, Wielka Brytania 2022



Łowca androidów
godz. 23.20

06:00 Nowy dzień
08:30 Malanowski i partnerzy (385) - serial
09:00 Malanowski i partnerzy (386) - serial
09:30 Sekrety rodziny (279) - serial
10:30 Dlaczego ja? (966) - serial
11:30 Gliniarze (909) - serial
12:30 Gliniarze (910) - serial
13:30 Gliniarze (911) - serial
14:35 Dlaczego ja? (1216) - serial
15:50 Wydarzenia
16:15 Pogoda
16:20 Interwencja
16:30 Na ratunek 112 (831) - serial
17:00 Gliniarze (593) - serial
18:00 Pierwsza miłość (3920) - serial
18:50 Wydarzenia
19:18 Gość „Wydarzeń”
19:25 Sport
19:30 Pogoda
19:40 Sportyśko (61) - serial
20:10 Megahit: Exodus: Bogowie i królowie - dramat przygodowy, Hiszpania/Wielka Brytania/USA 2014

23:20 Łowca androidów - film SF, Hongkong/USA 1982. Przyszłość. Na Ziemię przybywa, mimo zakazu, grupa humanoidalnych androidów. Kiedy jeden z nich zabija doświadczanego funkcjonariusza, policja prosi o pomoc Ricka Deckarda - emerytowanego łowcę androidów.
02:00 Wybraniec śmierci - film sensacyjny, USA 1990



Express Republiki
godz. 16.55

05:30 Przyjaciele Republiki
06:00 Agro Info
06:05 Tradycyjne Smaki Lubelszczyzny
06:20 Przyjaciele Republiki
06:40 Republika wstajemy!
06:55 Przyjaciele Republiki
07:10 Republika wstajemy!
07:25 Przyjaciele Republiki
07:30 #Michał Rachoń Jedziemy
09:01 Po 9:00
10:01 Po 10:00
11:01 Po 11:00
12:00 W samo południe
12:30 Republika dzień, serwis
14:10 1410 Bitwa polityczna
15:00 Republika dzień, serwis
16:55 Express Republiki
17:10 Express Republiki+
17:30 Ewa Bugala. Wszystko jasne
18:00 Republika dzień - serwis
18:20 Polityczny horyzont
18:55 Sport w Republice
18:58 Prognoza pogody
19:00 Dziś - serwis inform.
20:05 Gość Dziś

20:35 W punkt
22:00 Piachem w tryby
22:40 Mówi się...
23:05 Codziennie *****burza
23:20 Republika wieczór
23:45 Biznes Polska
00:00 Ekonomia raport flash
00:05 Express Republiki
00:25 Express Republiki+
00:40 Poland Daily
00:55 #Michał Rachoń Jedziemy
02:15 Tradycyjne Smaki Lubelszczyzny
02:25 Dziś - serwis inform.

06:00 Nash Bridges (20) - serial
07:00 Nash Bridges (22) - serial
08:00 Kobra - oddział specjalny (6) - serial
09:00 Kobra - oddział specjalny (7) - serial
10:00 Unforgettable (17) - serial
11:00 Nie igraj z aniołem (132) - serial
11:55 Nie igraj z aniołem (133) - serial
12:55 Unforgettable (18) - serial
13:50 Kobra - oddział specjalny (8) - serial
14:50 Lombard. Życie pod zastaw (273) - serial
15:50 Ranczo (53) - serial
16:55 Ranczo (54) - serial
18:00 Lombard. Życie pod zastaw (790) - serial
19:00 Lombard. Życie pod zastaw (791) - serial
20:00 Zabójczy cel - film sensacyjny, Kanada/USA 2008. Jacob King, detektyw specjalizujący się w tropieniu seryjnych morderców, staje przed kolejnym zadaniem. Jego celem jest dwóch seryjnych morderców, z których jeden maluje na ciałach ofiar astrologiczne znaki, a drugi jest specjalistą od ładunków wybuchowych.
22:00 Smak zemsty. Peppermint - thriller, Hongkong/Chiny/USA 2018
00:00 Prowokacja - film sensacyjny, USA 2005
02:00 Dzielnica strachu (272) - serial
00:10 Dziennik regionów



Zabójczy cel
godz. 20.00

06:00 Panorama
06:35 Serce dla powodźian
07:00 Stacja innowacja
07:20 Polacy świata
07:30 Pytanie na śniadanie
11:10 Olá Polónia
11:30 Barwy szczęścia (3029) - serial
12:00 Gość poranka
12:30 Stulecie Winnych 2 (15) - serial
13:20 Kiedyś to było...
13:55 Polacy świata
14:05 Kulturalni PL
15:00 Cześć, czy mogę Cię zjeść?
15:10 Kocie kalamburki
15:15 Halo, halo!
15:30 Program informacyjny
16:00 Korona królów. Jagiellonowie (227) - serial
16:30 Barwy szczęścia (3029) - serial
17:00 Teleexpress
17:20 Gra słów. Krzyżówka - teleturniej
17:50 Teleexpress Extra
18:15 Słownik polsko@polski
18:45 Panorama
19:00 Polacy świata
19:10 Nad Niemnem - mag.
19:30 19.30
19:55 Pytanie dnia
20:10 Sport
20:15 Pogoda
20:25 Polskie drogi (6) - serial
21:55 Kabaret Hrabci - pr. rozryw.
22:15 Magazyn Ekspresu Reporterów
23:10 Panorama
23:40 Gra słów. Krzyżówka - teleturniej
00:10 Dziennik regionów

06:00 Nash Bridges (20) - serial
07:00 Nash Bridges (22) - serial
08:00 Kobra - oddział specjalny (6) - serial
09:00 Kobra - oddział specjalny (7) - serial
10:00 Unforgettable (17) - serial
11:00 Nie igraj z aniołem (132) - serial
11:55 Nie igraj z aniołem (133) - serial
12:55 Unforgettable (18) - serial
13:50 Kobra - oddział specjalny (8) - serial
14:50 Lombard. Życie pod zastaw (273) - serial
15:50 Ranczo (53) - serial
16:55 Ranczo (54) - serial
18:00 Lombard. Życie pod zastaw (790) - serial
19:00 Lombard. Życie pod zastaw (791) - serial
20:00 Zabójczy cel - film sensacyjny, Kanada/USA 2008. Jacob King, detektyw specjalizujący się w tropieniu seryjnych morderców, staje przed kolejnym zadaniem. Jego celem jest dwóch seryjnych morderców, z których jeden maluje na ciałach ofiar astrologiczne znaki, a drugi jest specjalistą od ładunków wybuchowych.
22:00 Smak zemsty. Peppermint - thriller, Hongkong/Chiny/USA 2018
00:00 Prowokacja - film sensacyjny, USA 2005
02:00 Dzielnica strachu (272) - serial
00:10 Dziennik regionów

06:35 Tamte lata, tamte dni - mag. kult.
07:05 Dziką muzyką: Waloski z górniczego świata
07:30 Podróże z historią: Atomowa tajemnica
08:05 Od ucha do ucha - filmy krótkometrażowe
08:25 Nobel na ludowo - rep.
09:00 Amerykańskie śniadanie: Rawhide 2 (17) - serial
09:55 13. Krajowy Festiwal Piosenki Polskiej Opole '75: Rinndial - recital Danuty Rinn - koncert
11:20 Rozmowa z Danutą Rinn
11:45 Najbrzydszy samochód świata - film dokumentalny, Polska 2017
12:45 Jerzy Nowosielski. Maestro od marzenia - dok.
13:40 Informacje kulturalne
14:00 Chleba naszego powszedniego - film obyczajowy, Polska 1974
14:50 Kino retro: Bosonoga Contessa - film obyczajowy, Włochy/USA 1954
17:05 Noce i dnie (12) - serial
18:05 Hala odlotów - talk-show
19:00 Portrety: Galeria sztuki na ekranie
20:00 Moje córki krowy - komediodramat, Polska 2015
21:40 Kinga Glyk: Ravel Piano Duo - koncert
22:15 Pan Majestek - dramat sensacyjny, USA 1974
00:05 Beksiński - album wideofoniczny - dok.
01:30 Rysa - dramat psychologiczny, Polska 2008

TRWAM

08:00 Informacje dnia
08:15 Wieść - to też Polska
09:20 Mateczniki Polkości
09:30 Moja katolicka rodzina
09:55 Święty na każdy dzień
10:00 Informacje dnia
10:15 Rozmowy niedokończone
11:20 Stan bezpieczeństwa państwa
11:30 Warto być ojcem
12:00 Anioł Pański
12:03 Informacje dnia
12:20 Droga Ojca Łukasza
13:00 Wielu był pierwszy
13:30 Msza święta z Jasnej Góry
14:30 Jeden Kościół, wielu świętych
15:00 Leśni mocarze - dok.
15:50 Ma się rozumieć
16:00 Informacje dnia
16:10 Sanktuaria polskie
16:30 Porady medyczne bonifratrów
17:00 Świadkowie
17:30 Rajd Katyński
17:55 Poczet wielkich Polaków
18:00 Anioł Pański
18:05 Informacje dnia
18:15 Rozmowy niedokończone
19:30 Poznajemy Polskę
19:45 Modlitwa z udziałem dzieci
20:00 Informacje dnia
20:20 Różaniec
20:50 Mysłąc Ojczyzna
21:00 Apel Jasnogórski
21:20 Informacje dnia
21:40 Polski punkt widzenia
22:00 Z wędką nad wodę
22:30 Filmowe życiorysy PL
23:35 Obrona Cisiej
00:00 Słowo życia
00:05 Świat w obrazach

06:45 Był taki dzień
06:50 Fake czy historia? - pr. publ.
07:35 Przypadek Polski. Polityka i idee
08:00 Czas honoru (7) - serial
08:50 Ludzie i maszyny
09:20 Historia Polski: Taksówkarz - cichy bohater grudnia
10:25 Encyklopedia II wojny światowej
10:50 Szwajcaria nieujarzmiona
11:45 Spór o historię: Na Sybir po wyzwoleniu
12:20 Niespotkanie spokojny człowiek - komedia obyczajowa, Polska 1975
13:20 Sprawa Kramerów - dramat obyczajowy, USA 1979
15:05 Axis Mundi Karola Schayera - dok., Polska 2023
16:05 Sensacje XX wieku
17:00 Historia Polski: Zagrabiony, odnaleziony, odzyskany
17:50 Wojownicy czasu
18:25 Flesz historii
18:50 Czas honoru (13) - serial
19:35 Zamki kresowe Rzeczypospolitej
20:00 Historia w postaciach zapisana: Król Artur i rycerze Okrągłego Stołu
22:00 Rzym. Ośiem przełomowych dni: Ostatnia bitwa Hannibala (1)
22:45 Tajemnice szpiegów wojny: Szpiedzy operacji Neptun
23:40 Sensacje XX wieku
00:35 Sonderghetto - dok.
01:30 Piaski Iwo Jimy - dok.

06:00 Ludzie morza (8) - serial dok.
06:55 Kabaretowy rejs - pr. rozryw.
07:55 Och! Kabaret - pr. rozryw.
08:55 Pilotka - film krótkometrażowy, Polska 2023
09:10 Zemsta - komedia, Polska 2002. Cześć Raptusiewicz chciałby ożenić się z wdową Podstoliną, która bawi u niego z wizytą, jest jednak nieożeniony.
11:15 Jak być kochaną - dramat psychologiczny, Polska 1962
13:35 Ludzie z pociągu - dramat wojenny, Polska 1961
15:35 Kop głębiej - komediodramat, Polska 2011
17:25 Do krwi ostatniej (6) - serial
18:50 Do krwi ostatniej (7) - serial
20:00 Dobrze się kłamię w miłym towarzystwie - komediodramat, Włochy 2016
21:55 Show - film sensacyjny, Polska 2003
00:40 Różyczka - dramat obyczajowy, Polska 2010
03:05 Mała Moskwa - melodramat, Polska 2008
05:30 Mów mi Mesjasz - etiuda filmowa, Polska 2021

06:10 Podróże z historią: Jak powstaje papier?
06:50 Eksperyment: zabójcza lawina - dok.
07:50 Zwierzęta wśród wielkich śniegów - dok.
08:50 Kosmiczny Trójkąt Bermudzki - dok.
09:50 Steve Backshall - wyzwanie w górach (1) - serial dok.
10:50 Niewolnicy Isaury - reportaż
11:20 Duchowym szlakiem
11:50 Boże Narodzenie w Longleat - dok.
12:55 Niebo bez gwiazd - dok.
13:55 Kanadyjskie parki narodowe: Pacific Rim
14:55 Dzikie dom Świętego Mikołaja - dok.
15:55 Magia Świąt Bożego Narodzenia w Londynie
17:00 Wszystkie kolory świata: Patagonia, Władczyń Czesu
18:05 Pociągami przez Wielką Brytanię - dok.
19:00 Ania z Piekielnika - dok.
19:40 Aktor Pana Boga - dok.
20:15 8. dzień Chamsinu - dok.
21:30 Monako, księstwo i oceany - dok.
22:35 Najpiękniejsze dekoracje świąteczne - dok.
23:35 DNA - koniec zbrodni? - dok.
00:40 Czas Starszych Panów - dok.
01:40 Było, nie minęło - kronika zwiadowców historii
02:15 Dwa światy - dok.

06:35 Tamte lata, tamte dni - mag. kult.
07:05 Dziką muzyką: Waloski z górniczego świata
07:30 Podróże z historią: Atomowa tajemnica
08:05 Od ucha do ucha - filmy krótkometrażowe
08:25 Nobel na ludowo - rep.
09:00 Amerykańskie śniadanie: Rawhide 2 (17) - serial
09:55 13. Krajowy Festiwal Piosenki Polskiej Opole '75: Rinndial - recital Danuty Rinn - koncert
11:20 Rozmowa z Danutą Rinn
11:45 Najbrzydszy samochód świata - film dokumentalny, Polska 2017
12:45 Jerzy Nowosielski. Maestro od marzenia - dok.
13:40 Informacje kulturalne
14:00 Chleba naszego powszedniego - film obyczajowy, Polska 1974
14:50 Kino retro: Bosonoga Contessa - film obyczajowy, Włochy/USA 1954
17:05 Noce i dnie (12) - serial
18:05 Hala odlotów - talk-show
19:00 Portrety: Galeria sztuki na ekranie
20:00 Moje córki krowy - komediodramat, Polska 2015
21:40 Kinga Glyk: Ravel Piano Duo - koncert
22:15 Pan Majestek - dramat sensacyjny, USA 1974
00:05 Beksiński - album wideofoniczny - dok.
01:30 Rysa - dramat psychologiczny, Polska 2008



Polskie drogi
godz. 20.25

06:00 Panorama
06:35 Serce dla powodźian
07:00 Stacja innowacja
07:20 Polacy świata
07:30 Pytanie na śniadanie
11:10 Olá Polónia
11:30 Barwy szczęścia (3029) - serial
12:00 Gość poranka
12:30 Stulecie Winnych 2 (15) - serial
13:20 Kiedyś to było...
13:55 Polacy świata
14:05 Kulturalni PL
15:00 Cześć, czy mogę Cię zjeść?
15:10 Kocie kalamburki
15:15 Halo, halo!
15:30 Program informacyjny
16:00 Korona królów. Jagiellonowie (227) - serial
16:30 Barwy szczęścia (3029) - serial
17:00 Teleexpress
17:20 Gra słów. Krzyżówka - teleturniej
17:50 Teleexpress Extra
18:15 Słownik polsko@polski
18:45 Panorama
19:00 Polacy świata
19:10 Nad Niemnem - mag.
19:30 19.30
19:55 Pytanie dnia
20:10 Sport
20:15 Pogoda
20:25 Polskie drogi (6) - serial
21:55 Kabaret Hrabci - pr. rozryw.
22:15 Magazyn Ekspresu Reporterów
23:10 Panorama
23:40 Gra słów. Krzyżówka - teleturniej
00:10 Dziennik regionów

06:00 Panorama
06:35 Serce dla powodźian
07:00 Stacja innowacja
07:20 Polacy świata
07:30 Pytanie na śniadanie
11:10 Olá Polónia
11:30 Barwy szczęścia (3029) - serial
12:00 Gość poranka
12:30 Stulecie Winnych 2 (15) - serial
13:20 Kiedyś to było...
13:55 Polacy świata
14:05 Kulturalni PL
15:00 Cześć, czy mogę Cię zjeść?
15:10 Kocie kalamburki
15:15 Halo, halo!
15:30 Program informacyjny
16:00 Korona królów. Jagiellonowie (227) - serial
16:30 Barwy szczęścia (3029) - serial
17:00 Teleexpress
17:20 Gra słów. Krzyżówka - teleturniej
17:50 Teleexpress Extra
18:15 Słownik polsko@polski
18:45 Panorama
19:00 Polacy świata
19:10 Nad Niemnem - mag.
19:30 19.30
19:55 Pytanie dnia
20:10 Sport
20:15 Pogoda
20:25 Polskie drogi (6) - serial
21:55 Kabaret Hrabci - pr. rozryw.
22:15 Magazyn Ekspresu Reporterów
23:10 Panorama
23:40 Gra słów. Krzyżówka - teleturniej
00:10 Dziennik regionów

06:00 Nash Bridges (20) - serial
07:00 Nash Bridges (22) - serial
08:00 Kobra - oddział specjalny (6) - serial
09:00 Kobra - oddział specjalny (7) - serial
10:00 Unforgettable (17) - serial
11:00 Nie igraj z aniołem (132) - serial
11:55 Nie igraj z aniołem (133) - serial
12:55 Unforgettable (18) - serial
13:50 Kobra - oddział specjalny (8) - serial
14:50 Lombard. Życie pod zastaw (273) - serial
15:50 Ranczo (53) - serial
16:55 Ranczo (54) - serial
18:00 Lombard. Życie pod zastaw (790) - serial
19:00 Lombard. Życie pod zastaw (791) - serial
20:00 Zabójczy cel - film sensacyjny, Kanada/USA 2008. Jacob King, detektyw specjalizujący się w tropieniu seryjnych morderców, staje przed kolejnym zadaniem. Jego celem jest dwóch seryjnych morderców, z których jeden maluje na ciałach ofiar astrologiczne znaki, a drugi jest specjalistą od ładunków wybuchowych.
22:00 Smak zemsty. Peppermint - thriller, Hongkong/Chiny/USA 2018
00:00 Prowokacja - film sensacyjny, USA 2005
02:00 Dzielnica strachu (272) - serial
00:10 Dziennik regionów

HISTORIA

06:45 Był taki dzień
06:50 Fake czy historia? - pr. publ.
07:35 Przypadek Polski. Polityka i idee
08:00 Czas honoru (7) - serial
08:50 Ludzie i maszyny
09:20 Historia Polski: Taksówkarz - cichy bohater grudnia
10:25 Encyklopedia II wojny światowej
10:50 Szwajcaria nieujarzmiona
11:45 Spór o historię: Na Sybir po wyzwoleniu
12:20 Niespotkanie spokojny człowiek - komedia obyczajowa, Polska 1975
13:20 Sprawa Kramerów - dramat obyczajowy, USA 1979
15:05 Axis Mundi Karola Schayera - dok., Polska 2023
16:05 Sensacje XX wieku
17:00 Historia Polski: Zagrabiony, odnaleziony, odzyskany
17:50 Wojownicy czasu
18:25 Flesz historii
18:50 Czas honoru (13) - serial
19:35 Zamki kresowe Rzeczypospolitej
20:00 Historia w postaciach zapisana: Król Artur i rycerze Okrągłego Stołu
22:00 Rzym. Ośiem przełomowych dni: Ostatnia bitwa Hannibala (1)
22:45 Tajemnice szpiegów wojny: Szpiedzy operacji Neptun
23:40 Sensacje XX wieku
00:35 Sonderghetto - dok.
01:30 Piaski Iwo Jimy - dok.

06:00 Ludzie morza (8) - serial dok.
06:55 Kabaretowy rejs - pr. rozryw.
07:55 Och! Kabaret - pr. rozryw.
08:55 Pilotka - film krótkometrażowy, Polska 2023
09:10 Zemsta - komedia, Polska 2002. Cześć Raptusiewicz chciałby ożenić się z wdową Podstoliną, która bawi u niego z wizytą, jest jednak nieożeniony.
11:15 Jak być kochaną - dramat psychologiczny, Polska 1962
13:35 Ludzie z pociągu - dramat wojenny, Polska 1961
15:35 Kop głębiej - komediodramat, Polska 2011
17:25 Do krwi ostatniej (6) - serial
18:50 Do krwi ostatniej (7) - serial
20:00 Dobrze się kłamię w miłym towarzystwie - komediodramat, Włochy 2016
21:55 Show - film sensacyjny, Polska 2003
00:40 Różyczka - dramat obyczajowy, Polska 2010
03:05 Mała Moskwa - melodramat, Polska 2008
05:30 Mów mi Mesjasz - etiuda filmowa, Polska 2021

06:10 Podróże z historią: Jak powstaje papier?
06:50 Eksperyment: zabójcza lawina - dok.
07:50 Zwierzęta wśród wielkich śniegów - dok.
08:50 Kosmiczny Trójkąt Bermudzki - dok.
09:50 Steve Backshall - wyzwanie w górach (1) - serial dok.
10:50 Niewolnicy Isaury - reportaż
11:20 Duchowym szlakiem
11:50 Boże Narodzenie w Longleat - dok.
12:55 Niebo bez gwiazd - dok.
13:55 Kanadyjskie parki narodowe: Pacific Rim
14:55 Dzikie dom Świętego Mikołaja - dok.
15:55 Magia Świąt Bożego Narodzenia w Londynie
17:00 Wszystkie kolory świata: Patagonia, Władczyń Czesu
18:05 Pociągami przez Wielką Brytanię - dok.
19:00 Ania z Piekielnika - dok.
19:40 Aktor Pana Boga - dok.
20:15 8. dzień Chamsinu - dok.
21:30 Monako, księstwo i oceany - dok.
22:35 Najpiękniejsze dekoracje świąteczne - dok.
23:35 DNA - koniec zbrodni? - dok.
00:40 Czas Starszych Panów - dok.
01:40



Programy autorów „Codziennej” i „Gazety Polskiej” zostały wyróżnione na czerwono.

RANO						
	Święta o smaku miłości godz. 22.25	Afera Thomasa Crowna godz. 21.30	Kevin sam w domu godz. 20.00	W punkt godz. 20.35	Wesołych świąt godz. 14.00	Ranczo godz. 12.10
TVP 1		TVP 2	POLSAT	REPUBLIKA	PULS	POLONIA
PO POŁUDNIU	07:30 Kościół z bliska 08:05 Józef i Maryja - dramat obyczajowy, Kanada 2016 09:30 Przepis na piękne święta - komedia romantyczna, Australia/USA 2023 11:05 Rozmowy kontrolowane - komedia, Polska 1991 12:50 Rozświetlone Boże Narodzenie - film dokumentalny, Wielka Brytania 2022 13:50 Emma - film kostiumowy, Wielka Brytania/USA 1996 16:00 Kolędy pod Tatrami (1) - koncert 17:00 Teleexpress 17:15 Słowo kardynała Grzegorza Rysia na Boże Narodzenie 17:25 Pogoda 17:30 Flesz 17:35 Kolędy pod Tatrami (2) - koncert 18:30 19.30 18:55 Rozpoczęcie Roku Jubileuszowego. Pasterka z Watykanu 21:20 Nasze święta - Andrzej Piaseczny, Kacper Dworniczak i goście - widowisko obrazu z pilnie strzeżonego muzeum na Manhattanie. 22:25 Święta o smaku miłości - komedia romantyczna, USA 2021, wyk. Molly McCook, Aaron O'Connell 23:55 Pasterka ze Wspólnoty 01:15 Gwiazdka z północnego nieba - film obyczajowy, Kanada 2021 02:40 Morderstwo w Orient Expressie - film kryminalny, Wielka Brytania 1974	07:55 Pytanie na śniadanie 12:20 Królewska Gwiazdka z corgim - komedia romantyczna, USA 2022 14:00 Familiada: odcinek specjalny - teleturniej 14:35 Kolo fortuny - teleturniej 15:15 Dzień jeden w roku - widowisko muzyczne 16:15 Sami swoi - komedia, Polska 1967 17:45 Człowiek w żelaznej masce - film kostiumowy, Wielka Brytania/USA 1998 20:05 Mikołaj na sygnale - film obyczajowy, Polska 2024 21:30 Afera Thomasa Crowna - film sensacyjny, USA 1999, wyk. Pierce Brosnan, Rene Russo. 23:35 Dla niej wszystko - dramat kryminalny, Francja/USA 2010 01:50 Cudowny chłopak - dramat obyczajowy, Hongkong/Kanada/USA 2017 03:40 Najpiękniejsze dekoracje świąteczne - film dokumentalny, Wielka Brytania 2021	06:00 Nowy dzień 08:00 Christmas Letter - film animowany, Irlandia 2019 08:40 Pierwsza gwiazdka - film animowany, USA 2017 10:35 Święty Mikołaj z 34. ulicy - film familijny, USA 1994 13:00 Wielkie kołędowanie z Polsatem - katedra św. Floriana w Warszawie 13:45 Wielkie kołędowanie z Polsatem - bazylika św. Franciszka z Asyżu w Krakowie 14:45 Wielkie kołędowanie z Polsatem - bazylika Świętego Krzyża w Warszawie 15:45 Wielkie kołędowanie z Polsatem na Podhalu 16:50 Wielkie kołędowanie z Polsatem Na Skalce w Krakowie 18:50 Wydarzenia 19:15 Gość „Wydarzeń” 19:20 Sport 19:25 Pogoda 19:30 Pada Shrek - film animowany, USA 2007 20:00 Kevin sam w domu - komedia, USA 1990, wyk. Macaulay Culkin, Joe Pesci, Daniel Stern, John Heard 22:15 Rodzinny dom wariatów - komediodramat, USA 2005 00:30 Exodus: Bogowie i królowie - dramat przygodowy, Hiszpania/Wielka Brytania/USA 2014 03:40 Nasz nowy dom - reality show	Wigilia w Republice 05:30 Przyjaciele Republiki 06:00 Agro Info 06:05 Republika wstajemy! 06:20 Przyjaciele Republiki 06:40 Republika wstajemy! 06:55 Przyjaciele Republiki 07:10 Republika wstajemy! 07:25 Przyjaciele Republiki 07:30 #Michał Rachoń Jedziemy! 09:01 Po 9:00 10:01 Po 10:00 11:01 Po 11:00 12:00 W samo południe 12:30 Republika dzień, serwis 14:10 1410 Bitwa polityczna 15:00 Republika dzień - serwis 15:15 Republika dzień 16:00 Republika dzień - serwis 16:15 Republika dzień 16:55 Express Republiki 17:10 Express Republiki + 17:35 Koncert kolęd z Kozłówek w Telewizji Republika 18:55 Sport w Republice 18:58 Prognoza pogody 19:00 Dzisiaj - główne wydanie serwisu informacyjnego 20:05 Gość Dzisiaj 20:35 W punkt 22:00 Piachem w tryby 22:40 Mówi się... 23:20 Republika wieczór 23:55 Ekonomia raport flash 00:00 Express Republiki 00:20 Express Republiki + 00:35 Poland Daily 00:45 Poland Daily - Weather 00:50 #Michał Rachoń Jedziemy! 02:10 Dzisiaj - główne wydanie serwisu informacyjnego 03:10 W punkt	06:00 Nash Bridges (21) - serial 06:55 Kobra - oddział specjalny (3) - serial 07:50 Miasteczko Christmas - film familijny, Kanada/USA 2018 09:30 Święteczna zagadka - film familijny, Kanada/USA 2020 11:05 Hobbit: Pustkowie Smauga - film fantasy, Nowa Zelandia/USA 2013, wyk. Richard Armitage, Ian McKellen, Martin Freeman 14:00 Wesołych świąt - komedia obyczajowa, USA 2006, wyk. Danny DeVito, Matthew Broderick 15:50 Zakonnica w przebraniu 2 - komedia, USA 1993, wyk. Whoopi Goldberg, Kathy Najimy 17:55 Asterix i Obelix kontra Cezar - komedia przygodowa, Francja/Niemcy/Włochy 1999 20:00 Asterix i Obelix: Misja Kleopatra - komedia, Francja/Niemcy 2002 22:05 Książę w Nowym Jorku - komedia, USA 1988 00:20 Pocalunek smoka - dramat sensacyjny, Francja/USA 2001 02:15 Dzielnica strachu (273) - serial 03:05 Na jedwabnym szlaku (6) - serial 03:40 Na jedwabnym szlaku (7) - serial 04:15 Na jedwabnym szlaku (8) - serial	07:30 Pytanie na śniadanie 12:10 Ranczo (44) - serial 13:00 Ranczo (45) - serial 14:00 Potop (1) - film historyczny, Polska 1974, wyk. Daniel Olbrychski, Tadeusz Łomnicki, Małgorzata Braunek, Franciszek Pieczka. Akcja filmu toczy się podczas potopu szwedzkiego w Rzeczypospolitej Obojga Narodów, a jego głównym bohaterem jest awanturzysta chorąży Andrzej Kmicic. 16:40 Kolędy z Mazowszem - koncert 17:00 Teleexpress 17:20 Kayah kołęduje w Bukowinie - koncert 18:15 Wilnoteka - magazyn 18:35 Kolędy pod Tatrami (1) - koncert 19:30 19.30 19:55 Słowo kardynała Grzegorza Rysia na Boże Narodzenie 20:05 Wigilia Miłosierdzia 21:25 Ojciec Mateusz (371) - serial 22:15 Ojciec Mateusz (372) - serial 23:05 Kolędy pod Tatrami (2) - koncert 23:55 Pasterka ze Wspólnoty 01:30 Barka w Warmatowicach 01:55 Słowo kardynała Grzegorza Rysia na Boże Narodzenie 02:10 Polskie drogi (6) - serial 03:40 Wigilia Miłosierdzia 04:55 Znachor - dramat obyczajowy, Polska 1981
	WIECZOREM					
RANO						
	08:00 Informacje dnia 08:15 Polski punkt widzenia 08:35 Życiu powiedzmy „tak” 09:00 Papież Polak do rodaków 10:00 Informacje dnia 10:15 Jak my to widzimy 10:45 Zew natury 11:05 Mocni w wierze 11:40 Co by było, gdyby zwierzęta mówiły? 11:50 Adwentowe Rekolekcje Pro-Life 12:00 Anioł Pański 12:03 Informacje dnia 12:20 „Gorzi to chleb jest polskość” 13:00 Człowiek bez twarzy 13:30 Msza święta z Jasnej Góry 14:30 Cioteczka - reportaż 15:00 Za kratą są zielone drzewa... 15:50 Ma się rozumieć 16:00 Informacje dnia 16:10 Jestem mamą 16:25 Przyroda w obiektywie 16:40 Zdrowie z Bożej Apteki 16:55 Pod opieką Limanowskiej Pani 17:10 Prosto o gospodarce 17:30 Zostań żołnierzem RP 17:45 Kolędy i pastorałki 18:00 Anioł Pański 18:05 Informacje dnia 18:15 Koncert zespołu Arka Noego 19:05 Boże Narodzenie w Krainie Jezior (1) 19:30 Msza święta pasterska 21:00 Apel Jasnogórski 21:20 Życzenia bożonarodzeniowe 21:30 Koncert zespołu Arka Noego 22:15 Życzenia bożonarodzeniowe 22:30 Pastorałka dla Pokoju z Włoch 23:35 Gdy Jezus rodzi się w Łątku 00:00 Słowo życia	06:45 Był taki dzień 06:50 Spór o historię: Wojna polsko-rosyjska 1654-1667 07:20 Wigilie polskie: Żywieccyzna 07:40 Flesz historii 08:00 Czas honoru (13) - serial 08:50 Historia Polski: Zagrabiony, odnaleziony, odzyskany 09:50 Encyklopedia II wojny światowej 10:15 Planeta skarbów: Ameryka Łacińska 11:15 Historia kuchni polskiej 12:00 Wszystkie kolory świata 2: Riwiera Włoska 12:55 Walia - dzika kraina: Na gorąco (3) - serial dok. 14:00 W samo południe - western, USA 1952 15:25 Komandor - dok. 16:05 Joanna Gryzik. Śląski Kopuszek - film dokumentalny, Polska 2020 16:35 Historia Polski: Wigilie Anny Szafarskiej - film dokumentalny, Polska 2020 17:40 Szopka Betlejemka. Kontemplacja Wcielenia - reportaż 18:05 Nieznane twarze historii: Maryja 18:40 Kolędy pod Tatrami (1) - koncert 19:35 Mistrz. Jan Matejko znany i nieznan - dok. 21:00 Sprawa Kramerów - dramat obycz., USA 1979 22:45 Tyle radości - dok. 23:40 Kolędy pod Tatrami (2) - koncert 00:35 Wielki Gatsby - melodramat, USA 1974	06:05 Ludzie morza (9) - serial dok. 07:00 Dziewczyna i chłopak - film przygodowy, Polska 1980 08:50 Krzyż Walecznych - film wojenny, Polska 1958 10:40 Cafe pod Minogą - komedia, Polska 1959 12:40 Ogniem i mieczem - film historyczny, Polska 1999 16:30 Gdzie jest trzeci król - film kryminalny, Polska 1966. Do Polski przybywa komisarz Didot z Interpolu, zajmujący się rozpracowaniem „Syndykatu”, międzynarodowej szajki złodziei obrazów kierowanej przez niejakiego Grubera. Kolejnym celem przestępców ma być przechowywany w muzeum w Borach cenny obraz przedstawiający średniowiecznego władcę. Na miejsce udają się incognito kpt. Stefan Berent z por. Katarzyną Rogalską, którzy mają za zadanie podmieścić obraz na kopie, by uchronić go przed kradzieżą. 18:15 Weigl - zwyciężyć tyfus - dramat biograficzny, Polska 2023 20:00 Syberiańska polska - dramat historyczny, Polska 2013 22:45 Obywatel - komediodramat, Polska 2014 00:55 Ostatnia rodzina - dramat obyczajowy, Polska 2016 03:35 Jesteś Bogiem - dramat biograficzny, Polska 2012	06:40 Podróże z historią: Atomowa tajemnica 07:10 Kanadyjskie parki narodowe: Pacific Rim 08:10 Dzikie domy Świętego Mikołaja - dok. 09:05 Magia Świąt Bożego Narodzenia w Londynie 10:05 Wszystkie kolory świata: Patagonia, Władczyńi Czasu 11:00 Fotoplastikon Łódzki - rep. 11:25 Duchowym szlakiem 11:50 Pociągami przez Wielką Brytanię - dok. 12:35 Świat według Tesli - dok. 13:45 Najpiękniejsze dekoracje świąteczne - dok. 14:35 Kanadyjskie parki narodowe: Waterton Lakes 15:35 Trydent - klejnot włoskich Alp - dok. 16:25 Cała prawda o Świętym Mikołaju - dok. 17:20 Wszystkie kolory świata: Tohoku inna, dzika Japonia 18:20 Święta w zamku Highclere - dok. 19:10 Notacje: Maria Iwaszkiewicz. Nasze Wigilie 19:25 Szopka oczami Wilkonii - dok. 19:50 Kolędy pod Tatrami - skróty koncertu 20:00 Droga do czekolady - dok. 21:35 Kolędy pod Tatrami - skróty koncertu 21:45 Wesołych świąt - dok. 22:40 List. Przesłanie dla Ziemi 00:05 Król Karol III. Nowa Monarchia - dok. 01:10 Tamte lata, tamte dni	07:05 Tamte lata, tamte dni - mag. kult. 07:35 Dziką muzyką: Beskidzkie kolędy z Trójwsi 08:10 Podróże z historią: Gorączka srebra 08:40 Informacje kulturalne 09:05 Noce i dnie (12) - serial 10:30 Był sobie pies - film familijny, USA/Indie 2017 12:20 Portrety: Klasyczna literatura i kino: Romantyczna miłość 13:25 Rejs - komedia obyczajowa, Polska 1970 14:45 Czarny rumak - film familijny, USA 1979 17:00 Kolędy z Mazowszem - koncert 17:55 Sam Goldwyn - legenda Hollywoodu - dok. 19:15 Kolędy Śląska - koncert 20:00 Cicha noc - spektakl teatralny 21:00 Dom z kart - dramat obyczajowy, USA 1993, wyk. Kathleen Turner, Tommy Lee Jones, Asha Menina 23:00 Nocny dokument: Nazywam się Alfred Hitchcock - film dokumentalny, Wielka Brytania 2022 01:05 Panorama kina polskiego: Moje córki krowy - komediodramat, Polska 2015 02:40 Dokument.pl: Jerzy Nowosielski. Maestro od marzenia - film dokumentalny, Polska 2023 03:45 Kolędy z Mazowszem - koncert	05:25 Sportowy wieczór 06:00 Retro TVP Sport: Skoki narciarskie: Konkursy PŚ w Zakopanem w 2011 roku 08:05 Kamera TVP Sport 08:40 Snooker: Mistrzostwa Polski shoot out - Lublin 2024 10:40 Biathlon: Zawody Pucharu Świata w Annecy-Le Grand Bornand - bieg ze startu wspólnego mężczyzn 11:30 Biathlon: Zawody Pucharu Świata w Annecy-Le Grand Bornand - bieg ze startu wspólnego kobiet 12:15 Biathlonowe ABC 12:30 Piłka nożna: Liga Narodów - podsumowanie występu Polaków 14:05 Skoki narciarskie: Zawody Pucharu Świata w Wiśle 16:05 Droga do szczęścia - film dokumentalny, Polska 2012 16:55 Jeździectwo: Cavaliada Tour w Poznaniu - Grand Prix 18:35 Letnie Igrzyska Olimpijskie Paryż 2024 20:15 Letnie Igrzyska Olimpijskie Paryż 2024 22:15 Piłka nożna: Liga Mistrzów UEFA - skróty 00:10 Boks: KnockOut Boxing Night 35 w Rzeszowie - podsumowanie 02:20 Boks: Gala w Tijuanie - waga superśrednia: Jaime Munguia - Bruno Surace
PO POŁUDNIU						
WIECZOREM						

WE WTOREK, 24 GRUDNIA, POLECAMY



KOLEĐY WIELKIE KOLEĐOWANIE Z POLSATEM WTOREK 24.12 GODZ. 13.00, POLSAT

Na antenie Polsatu od godz. 13 do 18.50 będzie można posłuchać najpiękniejszych polskich kolęd w wykonaniu gwiazd. Na początek stacja przypomni koncert, który miał miejsce w neogotyckiej katedrze pw. św. Michała Archanioła i św. Floriana Męczennika na warszawskiej Pradze w 2016 r. z udziałem m.in. Zbigniewa Wodeckiego i Krzysztofa Krawczyka. Z kolei o godz. 16.50 widzowie będą mogli obejrzeć tegoroczny koncert z krakowskiego kościoła na Skałce. W dostojnych murach bazyliki św. Michała Archanioła i św. Stanisława Biskupa kolędy i pastorałki przy akompaniamencie Grott Orkiestry zaśpiewają m.in. Edyta Górniak, Maryla Rodowicz, Julia Żugaj, Grzegorz Hyży i Filip Lato.



KOLEĐOWANIE KONCERT W KOZŁÓWCE WTOREK 24.12 GODZ. 17.35, TV REPUBLIKA

Choć kolędy to stały element okresu świątecznego, niewiele wciąż wiemy o ich początkach. Niektóre źródła podają, że w starożytnym Rzymie kolędy nie były związane z Bożym Narodzeniem. Były one pieśniami noworocznymi, które służyły też do składania sobie życzeń. Dopiero wraz z rozwojem chrześcijaństwa to się zmieniło. Również poszukiwania najstarszej kolędy nie dają jednoznacznych odpowiedzi. Wymienia się m.in. łacińską pieśń „Jesus refulsit omnium” („Jezus oświeca wszystko”), dzieło św. Hilarego, pochodzące z 336 r. Pierwsza kolęda w języku polskim – „Zdrow bądź, krolu anielski” – datowana jest na 1424 r. A jakie utwory zabrzmią w Kozłówce? Polecamy święta z Republiką.



TRANSMISJA UROCZYSTA PASTERKA Z WATYKANU Z UDZIAŁEM PAPIEŻA FRANCISZKA WTOREK 24.12 GODZ. 19.30, TV TRWAM

W Wigilię Ojciec Święty będzie o godz. 19.30 przewodniczył tradycyjnej pasterce w bazylice watykańskiej. Pasterka to pierwsza msza św. w noc Bożego Narodzenia, odprawiana zwykle o północy lub wieczorem dla upamiętnienia pasterzy betlejemskich, którzy pierwsi przybyli oddać pokłon nowo narodzonemu Dziecku. Praktyka pasterki przyjęła się w Rzymie w VI w. Ta wyjątkowa Eucharystia odprawiana jest w kościele niezwykle uroczyste i gromadzą się na niej tłumy wiernych, nierzadko przychodzą nawet niewierzący. Podczas pasterki śpiewa się kolędy, w niektórych rejonach Polski istnieje zwyczaj umieszczania figury Bożego Dzieciątka przykrytej tiulem na tabernakulum.

W ŚRODĘ, 25 GRUDNIA, POLECAMY



PROGRAM ŚNIADANIOWY WSTAJEMY! ŚWIĘTA Z REPUBLIKĄ ŚRODA 25.12 GODZ. 6.40, TV REPUBLIKA

Wśród gości programu zrealizowanego w warszawskiej restauracji Siwy Dym są m.in. Lachy. Lachy to grupa etnograficzna określająca mieszkańców Podkarpacia od Sądeckczyzny aż po Beskid Żywiecki, pośrednia między Góralami karpackimi a mieszkańcami nizin, tj. Krakowiakami. Ich granice wyznaczają głównie zasięgi stroju lachowskiego (znacznie się rozszerzył) i charakterystycznych cech zabudowy. Strój Lachów Sądeckich jest bogato zdobiony, uznaje się go za jeden z najpiękniejszych ubiorów wiejskich w Polsce. Noszony był powszechnie do czasów I wojny światowej jako wyraz demonstrowania zarówno polskości, jak i przynależności do własnej społeczności.



DRAMAT WOJENNY DYWIZJON 303: HISTORIA PRAWDZIWA ŚRODA 25.12 GODZ. 16.10, TV6

Jest rok 1940. Polska znajduje się pod niemiecką i radziecką okupacją. Grupa polskich pilotów zrobi wszystko, aby walczyć z wrogiem ojczyzny. Przez Rumunię i Francję przedostają się do Wielkiej Brytanii, gdzie tworzą 303 Dywizjon Myśliwski Warszawski im. Tadeusza Kościuszki. Dywizjon, który odmieni oblicze wojny. Dowódcą jednostki zostaje Witold „Kobra” Urbanowicz (Piotr Adamczyk), a jego najbardziej barwnym podopiecznym okazuje się Jan „Donald” Zumbach (Maciej Zakościelny). Pilotów różni wiele, ale ważne jest to, co ich łączy. To miłość do ojczyzny i nieziemskie umiejętności lotnicze. Są prawdziwymi asami przestworzy. Pierwszą bitwę jednak stoczą na ziemi.



FILM ŚWIĄTECZNY LAST CHRISTMAS ŚRODA 25.12 GODZ. 22.15, POLSAT

Emilia Clarke (znana też jako Khaleesi lub Matka Smoków) w świątecznym filmie inspirowanym niezniszczalnym przebojem George’a Michaela i zespołu Wham! Kate (Emilia Clarke) mieszka w Londynie, czkawką odbijają się jej konsekwencje złych wyborów, jakich dokonała w życiu. Na co dzień pracuje jako elf w jednym ze sklepów z artykułami świątecznymi. Swoim pechem mogłaby obdarować co najmniej kilka osób. Pewnego dnia bohaterka poznaje Toma (Henry Golding) – mężczyznę idealnego – dzięki czemu w jej życiowym tunelu bez nadziei pojawia się światło. Tymczasem w Londynie nastaje „najpiękniejszy czas w roku”, który zaczyna krzyżować wszystkie plany Kate.

Programy autorów „Codziennej” i „Gazety Polskiej” zostały wyróżnione na czerwono.

	 Casino Royale godz. 22.20	 Trzej muskietierowie godz. 18.00	 Last Christmas godz. 22.15	 Dzisiaj – serwis informacyjny godz. 19.00	 Szklanka po łapkach godz. 9.35	 Znachor godz. 20.25
	 TVP 1	 TVP 2	 POLSAT	 REPUBLIKA	 PULS	 POLONIA
RANO	07:00 Transmisja mszy świętej z Sanktuarium Bożego Miłosierdzia w Krakowie-Łagiewnikach	06:40 Słowo kardynała Grzegorza Rysia na Boże Narodzenie	06:00 Nowy dzień	Boże Narodzenie w Republice	06:00 Wesołych świąt - komedia obyczajowa, USA 2006	07:00 Kolędy Śląska - koncert
	08:00 Śniadanie u Tiffany'ego - komediodramat, USA 1961	06:50 Człowiek w żelaznej masce - film kostiumowy, Wielka Brytania/USA 1998	07:45 Grinch - film animowany, Francja/Japonia/Chiny/USA 2018	05:30 Przyjaciele Republiki	07:50 Pięciogwiazdkowe święta - komedia romantyczna, Kanada/USA 2020	07:10 Okrasa łamie przepisy
PO POŁUDNIU	10:00 Bella i Sebastian 2 - film familijny, Francja 2015	09:10 K-9: Pies, który uratował święta - film familijny, USA 2013	09:40 Dawid i elfy - film familijny, USA/Polska 2021	06:00 Agro Info	09:35 Szklanka po łapkach - komedia, USA 1996, wyk. Leslie Nielsen, Nicollette Sheridan, Charles Durning. Szaleniec Rancor zamierza przejąć władzę nad całym światem. Powstrzymać go może tylko były tajny agent WD-40, który przeszedł na zasłużoną emeryturę.	07:40 Kolędy pod Tatrami (1) - koncert
	11:35 Kolędy pod Tatrami - skrót koncertu	10:45 Legalna blondynka - komedia, USA 2001	11:55 Święta Last Minute - komedia przygodowa, USA 2004	06:05 Tradycyjne Smaki Lubelszczyzny	11:01 Po 11:00	08:30 Kolędy pod Tatrami (2) - koncert
WIECZOREM	11:55 Urbi et Orbi - transmisja błogosławieństwa z Watykanu	12:25 Święteczny uśmiech losu - komedia obyczajowa, Kanada/USA 2021	14:05 Zaczarowana - komedia fantasy, USA 2007	06:20 Przyjaciele Republiki	11:05 Królowna Śnieżka - baśń filmowa, Kanada/USA 2012	09:25 Transmisja mszy świętej z kościoła pw. Wszystkich Świętych w Wilnie
	12:40 „Ej malutki...” z kolędą u Cudzychów - widowisko	14:35 Kolo fortuny: Odcinek specjalny - teleturniej	16:30 Kevin sam w domu - komedia, USA 1990	06:40 Republika wstajemy!	13:05 Hobbit: Bitwa pięciu armii - film fantasy, Nowa Zelandia/USA 2014	10:35 Wigilia Miłosierdzia Urbi et Orbi - transmisja błogosławieństwa z Watykanu
RANO	13:10 Znachor - dramat obyczajowy, Polska 1981	15:20 Postaw na milion: Odcinek specjalny - teleturniej	18:50 Wydarzenia	06:55 Przyjaciele Republiki	15:55 Tajemnica pieczęci smoka - film przygodowy, Rosja/Chiny/USA 2019	11:55 Wigilia Miłosierdzia Urbi et Orbi - transmisja błogosławieństwa z Watykanu
	15:30 Gwiazdka z północnego nieba - film obyczajowy, Kanada 2021	16:20 Nie ma mocnych - komedia, Polska 1974	19:20 Gość „Wydarzeń”	07:10 Republika wstajemy!	18:05 Za jakie grzechy, dobry Boże? - komedia, Francja 2014	12:45 Ojciec Mateusz (371) - serial
PO POŁUDNIU	17:00 Teleexpress	18:00 Trzej muskietierowie - film przygodowy, Wielka Brytania/USA 1973, wyk. Richard Chamberlain, Oliver Reed, Raquel Welch, Michael York	19:30 Pogoda	07:25 Przyjaciele Republiki	20:00 Asteriks i Obeliks: Imperium Smoka - komedia przygodowa, Francja 2023	13:35 Ojciec Mateusz (372) - serial
	17:20 Pogoda	20:00 Trener bardzo osobisty - komedia romantyczna, USA 2012	20:00 Kraina lodu 2 - film animowany, USA 2019	07:30 Boże Narodzenie w Republice	22:00 To właśnie miłość - komedia romantyczna, Francja/Wielka Brytania/USA 2003	14:30 Nasze święta - Andrzej Piaseczny, Kacper Dworniczak i goście - widowisko
WIECZOREM	17:35 Jaka to melodia? - pr. rozryw.	21:55 A właśnie, że tak! - komedia romantyczna, USA 2007	22:15 Last Christmas - komediodramat, Wielka Brytania/USA 2019.	09:01 Po 9:00	00:30 Tata kontra tata - komedia, USA 2015, wyk. Will Ferrell, Mark Wahlberg, Thomas Haden Church	15:25 „Ej malutki...” z kolędą u Cudzychów - widowisko
	18:35 Rolnik szuka żony - pr. rozryw.	23:40 Afera Thomasa Crowna - film sensacyjny, USA 1999	Kate mieszka w Londynie, czkawką odbijają się jej konsekwencje złych wyborów, jakich dokonała w życiu. Na co dzień pracuje jako elf w jednym ze sklepów z artykułami świątecznymi. Kiedy w jej życie wkracza Tom, wydaje się, że mężczyzna jest idealnym.	10:01 Po 10:00	02:25 Dzielnica strachu (274) - serial	16:00 Kulturalni PL
RANO	19:30 19:30	01:40 Święta w rytmie walca - film obyczajowy, USA 2020	00:30 Mumia: Grobowiec Cesarza: Smoka - film przygodowy, Chiny/Kanada/Niemcy/USA/Hongkong/Wielka Brytania 2008	10:10 Po 10:00	03:20 Na jedwabnym szlaku: Huang He - Żółta Rzeka	17:00 Teleexpress
	20:10 Sport	03:05 Gdzie jesteś, Święty Mikołaju? - film familijny, Polska 1996	03:00 Nasz nowy dom - reality show	20:05 Gość Dzisiaj		17:20 Brancz - sztuka Juliusza Machulskiego
PO POŁUDNIU	20:15 Pogoda			20:35 W punkt		19:10 Kolędy z Mazowszem
	20:30 Miłość jak miód - komedia romantyczna, Polska 2024			22:00 Piachem w tryby		19:30 19:30
WIECZOREM	22:20 Casino Royale - film sensacyjny, Czechy/Niemcy/Wielka Brytania/USA 2006, wyk. Daniel Craig, Eva Green, Mads Mikkelsen			22:40 Mówi się...		20:10 Sport
	00:45 Rozmowy kontrolowane - komedia, Polska 1991			23:20 Republika wieczór		20:15 Pogoda
RANO	02:25 Emma - film kostiumowy, Wielka Brytania/USA 1996			23:55 Ekonomia raport flash		20:25 Znachor - dramat obyczajowy, Polska 1981
				00:00 Express Republiki		22:40 Kolędy Śląska - koncert
PO POŁUDNIU				00:25 Express Republiki + Poland Daily		23:05 Panorama
				00:50 Boże Narodzenie w Republice		23:40 Kulturalni PL
WIECZOREM				02:10 Tradycyjne Smaki Lubelszczyzny		00:35 Dzień jeden w roku - widowisko muzyczne
						01:30 19:30
RANO						02:00 Sport
						02:05 Pogoda
PO POŁUDNIU						02:10 Na dobre i na złe (935) - serial
WIECZOREM						

Program telewizyjny nie zawiera zmian w ramówkach poszczególnych stacji dokonanych po zamknięciu numeru.

Programy autorów „Codziennej” i „Gazety Polskiej” zostały wyróżnione na czerwono.

RANO

PO POŁUDNIU

WIECZOREM



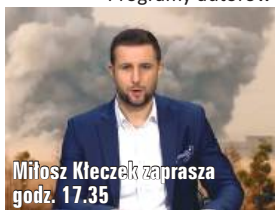
Quantum of Solace
godz. 22.05



Pozycja obowiązkowa
godz. 22.05



Święty Mikołaj z 34. ulicy
godz. 7.00



Miłosz Kleczek zaprasza
godz. 17.35



Robin Hood: Początek
godz. 20.00



Trędowata
godz. 7.30

TVP 1

TVP 2

POLSAT

REPUBLIKA

PULS

POLONIA

07:00 Transmisja mszy świętej z Sanktuarium Bożego Miłosierdzia w Krakowie-Łagiewnikach
07:55 Kolędy pod Tatrami - skróty koncertu
08:25 Rzymskie wakacje - komedia romantyczna, USA 1953
10:25 Kolędy pod Tatrami (1) - koncert
11:20 Nasze święta - Andrzej Piaseczny, Kacper Dworniczak i goście - widowisko
12:15 Miś - komedia, Polska 1981
14:15 Miłość jak miód - komedia romantyczna, Polska 2024
16:00 Kolędy pod Tatrami (2) - koncert
17:00 Teleexpress
17:20 Pogoda
17:35 Jaka to melodia? - pr. rozryw.
18:35 Maleńki znak - świąteczny koncert Ireny Santor - widowisko
19:30 19.30
20:10 Sport
20:15 Pogoda
20:30 Gambit, czyli jak ograć króla - komedia kryminalna, USA 2012
22:05 Quantum of Solace - film sensacyjny, Wielka Brytania/USA 2008, wyk. Daniel Craig, Olga Kurylenko, Judi Dench
00:00 Miłość pod choinkę - film obyczajowy, Kanada 2022
01:40 Święta o smaku miłości - komedia romantyczna, USA 2021

06:05 Świąteczny uśmiech losu - komedia obyczajowa, Kanada/USA 2021
07:35 Twoje, moje i nasze - komedia, USA 2005
09:10 Legalna blondynka 2 - komedia, USA 2003
10:45 Okrasa łamie przepisy
11:10 Program rozrywkowy
12:05 Trzej muszkietierowie - film przygodowy, Wielka Brytania/USA 1973
14:00 Familiada: Odcinek specjalny - teleturniej
14:35 Koło fortuny: Odcinek specjalny - teleturniej
15:10 Tak to leciało! Odcinek specjalny - teleturniej muzyczny
16:05 Kochaj albo rzuć - komedia, Polska 1977
18:10 Czterej muszkietierowie - film przygodowy, Hiszpania/Panama/Wielka Brytania/USA 1974
20:00 Marzenia Marcina Dańca 2024 (1) - pr. rozryw.
21:00 Marzenia Marcina Dańca 2024 (2) - pr. rozryw.
22:05 Pozycja obowiązkowa - komedia, USA 2018, reż. Bill Holderman, wyk. Diane Keaton, Jane Fonda, Candice Bergen
23:55 Dla niej wszystko - dramat kryminalny, Francja/USA 2010
02:10 Legalna blondynka - komedia, USA 2001
03:45 A właśnie, że tak! - komedia romantyczna, USA 2007

06:00 Nowy dzień z Polsat News
07:00 Święty Mikołaj z 34. ulicy - film familijny, USA 1994. Kriss Kringle zostaje zatrudniony w wielkim magazynie jako święty mikołaj. Sklep znajduje się w poważnych kłopotach finansowych i grozi mu przejście przez wroga sieć megasamów. Jednak Kriss dzięki swoim niekonwencjonalnym pomysłom przyczynia się do zwiększenia obrotów i staje się sensacją sezonu. Zawistny szef konkurencji knuje intrygę, by skompromitować świętego mikołaja...
09:35 Zaczarowana - komedia fantasy, USA 2007
11:50 Opowieści z Narnii: Podróż „Wędrowca do Świtu” - film fantasy, USA 2010
14:10 Rodzinny dom wariatów - komediodramat, USA 2005
16:30 Kraina lodu 2 - film animowany, USA 2019
18:50 Wydarzenia
19:20 Sport
19:25 Pogoda
19:30 Matteo Bocelli i przyjaciele. Fantasy spełnionych marzeń (2) - koncert
21:00 Uwierz w Mikołaja - komedia, Polska 2022
23:15 Szklana pułapka - film sensacyjny, USA 1988
02:10 Desperado - film sensacyjny, Meksyk/USA 1995

Boże Narodzenie w Republice
05:30 Przyjaciele Republiki
06:00 Agro Info
06:05 Republika wstajemy!
06:20 Przyjaciele Republiki
06:40 Republika wstajemy!
06:55 Przyjaciele Republiki
07:10 Republika wstajemy!
07:25 Przyjaciele Republiki
07:30 Boże Narodzenie w Republice
09:01 Po 9:00
10:01 Po 10:00
11:01 Po 11:00
12:00 W samo południe
12:30 Republika dzień, serwis
14:10 Bitwa polityczna
15:00 Republika dzień - serwis
15:15 Republika dzień
16:00 Republika dzień - serwis
16:15 Republika dzień
16:55 Express Republiki
17:10 Express Republiki +
17:35 Miłosz Kleczek zaprasza
18:55 Sport w Republice
18:58 Prognoza pogody
19:00 Dzisiaj - główne wydanie serwisu informacyjnego
20:05 Gość Dzisiaj
20:35 W punkt
22:00 Piachem w tryby
22:40 Mówi się...
23:20 Republika wieczór
23:55 Ekonomia raport flash
00:00 Express Republiki
00:20 Express Republiki +
00:35 Poland Daily
00:45 Poland Daily - Weather
00:50 Boże Narodzenie w Republice
02:10 Dzisiaj - główne wydanie serwisu informacyjnego

05:40 Miasteczko Christmas - film familijny, Kanada/USA 2018
07:10 Asterix i Obelix kontra Cezar - komedia przygodowa, Francja/Niemcy/Włochy 1999
09:15 Zakonnica w przebraniu 2 - komedia, USA 1993
11:25 Asterix i Obelix: Misja Kleopatra - komedia, Francja/Niemcy 2002
13:30 W imię króla - film przygodowy, Kanada/Niemcy/USA 2007
15:45 Asteriks i Obeliks: Imperium Smoka - komedia przygodowa, Francja 2023
17:50 Książę w Nowym Jorku - komedia, USA 1988
20:00 Robin Hood: Początek - film przygodowy, Hongkong/Francja/Chorwacja/USA/Węgry 2018.
Robin z Loxley po wojnach krzyżowych wraca w rodzinne strony i odkrywa, że Szeryf z Nottingham skonfiskował jego ziemie i zamek. Młody szlachcic postanawia odzyskać majątek.
22:05 Tomb Raider - film przygodowy, Wielka Brytania/USA 2018
00:15 Co wiecie o swoich dziadkach? - komedia, USA 2017
02:05 Dzielnica strachu (275) - serial
02:55 Menu na miarę
03:25 Menu na miarę

06:00 Panorama
06:35 Nasze święta - Andrzej Piaseczny, Kacper Dworniczak i goście - widowisko
07:30 Trędowata - melodramat, Polska 1976
09:10 Kulturalni PL
10:15 W pustyni i w puszczy (1) - serial
11:05 W pustyni i w puszczy (2) - serial
12:00 Zakopower kolęduje w Bukowinie! - koncert
12:30 Rozmowy kontrolowane - komedia, Polska 1991
14:10 Mikołaj na sygnale - film obyczajowy, Polska 2024
15:30 Nie było miejsca dla Ciebie. Polsko-ukraiński koncert świąteczny (1) - koncert
16:15 Nie było miejsca dla Ciebie. Polsko-ukraiński koncert świąteczny (2) - koncert
17:00 Teleexpress
17:20 Komedia amerykańska - sztuka Adolfa Nowaczynskiego
18:35 Z gwiazdą przez świat: Kasia Zielińska i Kapela Ciupaga
19:30 19.30
20:05 Pogoda
20:10 Sport
20:20 Tajemniczy sojusznik - dramat obyczajowy, Tajlandia/Wielka Brytania/Polska/Chiny 2014
22:05 Złoto dezerterów - komedia wojenna, Polska 1998
00:05 Panorama
00:35 Z gwiazdą przez świat
01:30 19.30

RANO

PO POŁUDNIU

WIECZOREM

TRWAM

HISTORIA

KINO POLSKA

TVP DOKUMENT

KULTURA

TVP SPORT

08:00 Boże Narodzenie w Beskidzie Wyspowym
09:00 Na zdrowie
09:20 Zyczenia bożonarodzeniowe
09:30 Msza święta w Święto św. Szczepana
10:30 Kolędy i pastoralki
10:45 Opowieści biblijne
11:10 Bożonarodzeniowe zwyczaje Podhala
11:35 Przyroda i ludzie
12:00 Anioł Pański z Ojcem Świętym Franciszkiem
12:20 Zyczenia bożonarodzeniowe
12:30 Wykłady z konferencji „Reminiscenty śmierci ks. Jerzego Popiełuszki”
12:50 Granica nadziei - dok.
13:20 Zyczenia bożonarodzeniowe
13:30 Nędzarz i madame - film biograficzny, Polska 2021
15:35 Kolędy i pastoralki
15:50 Ma się rozumieć
16:00 Informacje dnia
16:10 Z wędką nad wodę
16:35 Jacek i czwarty król - film
17:05 Akademia pro-life
17:15 Kolędy i pastoralki
17:30 Odpowiedzialni za Kościół
18:00 Boże Narodzenie u Łachów Sąddeckich
19:35 Brat Franciszek
20:00 Informacje dnia
20:20 Różaniec
20:50 Zyczenia bożonarodzeniowe
21:00 Apel Jasnogórski
21:20 Informacje dnia
21:40 Kantata „Mędrzy świata”
22:00 Głos serca
22:45 Koncert „Narodziny Nadziei” w Grajewie
00:00 Słowo życia

07:00 Był taki dzień
07:05 Wszystkie kolory świata: Szwajcaria, bijące serce Alp
08:00 Historia polskiego sportu: Ku wyżynom
09:00 Dziesięcioro przykazań (2) - dramat kostiumowy, USA 1956
10:35 Film dokumentalny
11:45 Cztery strony świata: Dzika Koryka
12:35 Jak rozpętałem II wojnę światową: Ucieczka (1) - komedia, Polska 1969
14:00 Najmłodsza agentka - film dok., Polska 2023
14:30 Kolty siedmiu wspaniałych - western, USA 1969, reż. Paul Wendkos, wyk. George Kennedy, James Whitmore, Monte Markham, Reni Santoni
16:15 Legenda Orient Expressu - film dokumentalny, Niemcy 2020
17:20 Historia Polski: Historia polskiego sportu: A więc wojna
18:20 Jak rozpętałem II wojnę światową: Za bronią (2) - komedia, Polska 1969
19:35 Kolędy pod Tatrami - koncert
19:50 Stańczyk - film dokumentalny, Polska 2023
21:00 O jeden most za daleko - dramat wojenny, Wielka Brytania/USA 1977
23:55 Wtórnik - film dokumentalny, Polska 2023
00:55 Siedmiu wspaniałych - western, Meksyk/USA 1960

06:00 Nikt nie woła - dramat psychologiczny, Polska 1960
07:30 Historia złotej ciemki - film kostiumowy, Polska 1961
09:05 Szaleństwa panny Ewy - film obyczajowy, Polska 1984
11:10 Pan Wołodyjowski - film historyczny, Polska 1968
14:35 C.K. Dezerterzy (1) - komedia, Polska/Węgry 1985
16:30 C.K. Dezerterzy (2) - komedia, Polska/Węgry 1985
17:55 Dzieci i ryby - komedia obyczajowa, Polska 1996
20:00 Disco polo - komedia muzyczna, Polska 2015
22:05 Kochanie, chyba cię zabiłem - czarna komedia, Polska 2014
23:55 Atak paniki - komedia, Polska 2017
02:05 Lokal zamknięty - komedia, Polska 2021, reż. Krzysztof Jankowski. Bart i Nerd mają świetny plan. Chcą włamać się do mieszkania skorumpowanego Polityka, który ukrywa kasę z łapówek w lodówce. Droga do celu wiedzie przez agencję towarzyską, więc panowie będą musieli użyć podstępów, żeby zrealizować swój plan.
03:50 Sny i marzenia - komedia obyczajowa, Polska 1983

06:40 Podróż z historią: Reguły templariuszy
07:10 Kanadyjskie parki narodowe: Ivavik
08:10 Amerykańska Arktyka - zagrożony rezerwat
09:05 Wynalazki Leonarda da Vinci: Środki lokomocji
10:05 Wszystkie kolory świata: Pendżab kraina pięciu rzek
11:00 Hej kolęda, kolęda - dok.
11:25 Kolędy pod Tatrami - skróty koncertu
11:35 Duchowym szlakiem
12:00 Sagrada Familia - wyzwanie dla Gaudiego
12:55 Tom Cruise: ostatnia gwiazda filmu - dok.
14:10 Kolędy pod Tatrami - skróty koncertu
14:20 Kanadyjskie parki narodowe: Saguenay - St. Lawrence
15:15 Preria. Ukryty skarb Ameryki Północnej
16:15 Wynalazki Leonarda da Vinci: Maszyny
17:10 Przepustka do świata: Hongkong. Ze Wschodu i Zachodu
18:10 Tajemnice Mony Lisy - dok.
19:10 Cafe dancing, czyli muzyka rozrywkowa dwudziestolecia międzywojennego
20:10 Ula - dok.
21:30 Pragnienie Robina - dok.
22:45 Krzysztof Krawczyk - całe moje życie - dok.
00:30 Tamte lata, tamte dni - mag. kult.
01:00 Deklaracja nieśmiertelności - dok.

06:05 Afisz kulturalny ekstra
06:10 Muzyczne poranki
06:40 Rozrywka retro: Kolędy retro
07:55 Którędy po sztukę - mag. kult.
08:10 Muly siostry Sary - western, Meksyk/USA 1970
10:05 Nie-Wielka Orkiestra. T 5: Muzyczny świat baśni - koncert
11:20 Reżyserzy: Klasyczna literatura i kino: Zbrodnia i kara Czarny Tulipan - film przygodowy, Francja/Włochy/Hiszpania 1964
14:25 Krytyk muzyczny - spektakl teatralny
15:35 Belle - film SF, Japonia 2021
17:45 Kolędy Śląska - „Lulajże, Jezuniu” - koncert
18:00 Którędy po sztukę - mag. kult.
18:15 Ania - film dokumentalny, Polska 2022
20:00 Pół żartem, pół serio - komedia, USA 1959.
Dwóch muzyków, Joe i Jerry, staje się świadkami porachunków gangsterskich... Scigani przez mafie, decydują się przebrać za kobiety i wyjechać wraz z żeńską orkiestrą.
22:10 John Williams - Koncert z Berlina - koncert
23:45 Złota dama - film biograf., Wielka Brytania 2015
01:40 Kino nocne: Pod powierzchnią - thriller, Belgia/Szwecja/Norwegia 2020

06:00 Strongman: World Super Series w Trzebiatowie - sporty siłowe
06:50 Strongman: Międzynarodowe mistrzostwa Polski - Krynica-Zdrój 2024
08:00 Letnie Igrzyska Olimpijskie Paryż 2024: Siatkówka kobiet
10:00 Letnie Igrzyska Olimpijskie Paryż 2024: Kajakarstwo górskie
10:55 Letnie Igrzyska Olimpijskie Paryż 2024: Wioślarstwo
11:15 Olimpijskie wspomnienia
11:40 Letnie Igrzyska Olimpijskie Paryż 2024: Tenis
13:05 Letnie Igrzyska Olimpijskie Paryż 2024: Sermierka
13:50 Olimpijskie wspomnienia
14:15 Letnie Igrzyska Olimpijskie Paryż 2024: Wspinaczka
14:55 Letnie Igrzyska Olimpijskie Paryż 2024: Kolarstwo torowe
16:10 Olimpijskie wspomnienia
16:25 Letnie Igrzyska Olimpijskie Paryż 2024: Boks
16:55 Letnie Igrzyska Olimpijskie Paryż 2024: Boks
17:15 Olimpijskie wspomnienia
17:40 Letnie Igrzyska Olimpijskie Paryż 2024: Siatkówka mężczyzn
19:30 Olimpijskie wspomnienia
19:55 Letnie Igrzyska Olimpijskie Paryż 2024: Lekkoatletyka
22:05 Sportowy wieczór
22:45 Letnie Igrzyska Olimpijskie Paryż 2024
00:35 Boks: KnockOut Boxing Night 37 we Wrocławiu

Program telewizyjny nie zawiera zmian w ramówkach poszczególnych stacji dokonanych po zamknięciu numeru.

W CZWARTEK, 26 GRUDNIA, POLECAMY



FOT. M. LEWART/MOZEDUŻANOWSKICH.PL

PROGRAM ŚNIADANIOWY
WSTAJEMY! ŚWIĘTA Z REPUBLIKĄ
CZWARTEK 26.12 GODZ. 6.40, TV REPUBLIKA

Dzisiejsze wydanie programu zostało zrealizowane w Muzeum Zamoyskich w Kozłowie. Jego siedzibą jest późnobarokowy pałac w Kozłowie, jedna z najlepiej zachowanych rezydencji magnackich w Polsce. Budowa pałacu zakończyła się w 1742 r. Swoją obecną prezenację zawdzięcza Konstantemu Zamoyskiemu, który zdecydował o przebudowie, zakończonej 110 lat temu. Od roku 1944 kozłowieckie dobra Zamoyskich pełnią funkcje muzealne. Goście programu „Wstajemy” opowiedzą o historii rezydencji i panujących tam dawniej zwyczajach świątecznych. Będzie choćby o tym, dlaczego w dawnych czasach na dworze w Kozłowie w święta spożywano tylko zimne posiłki.


PRZYGODOWY
OPOWIEŚCI Z NARNII: PODRÓŻ
WĘDROWCA DO ŚWITU
CZWARTEK 26.12 GODZ. 11.50, POLSAT

Rok 1943. Rodzeństwo Pevensie musi się rozdzielić. Piotr udaje się na studia, Zuzanna na wakacje do Stanów Zjednoczonych, a Łucja i Edmund wyjeżdżają na wieś nieopodal Cambridge, gdzie poznają swojego kuzyna Eustachego Klarencjusza Scrubba. Kiedy Łucja, Edmund i Eustachy odkrywają obraz przedstawiający piękny okręt „Wędrowiec do Świtu”, zostają przez niego wciągnięci i przeniesieni do świata Narnii, a dokładnie na wody Morza Wschodniego. Ratuje ich król Kaspian i zabiera na pokład okrętu, który widzieli na obrazie. Dowiadują się, że rozpoczął on wyprawę, by odnaleźć siedem mieczy podarowanych siedmiu baronom przez Lwa Aslana. Czekają ich walka o uratowanie Narnii.


FILM ŚWIĄTECZNY
UWIERZ W MIKOŁAJA
CZWARTEK 26.12 GODZ. 21.00, POLSAT

Agnieszka z powodu gwałtownej śnieżycy zostaje odcięta od reszty świata w urokliwej górskiej chatce, a na jej drodze pojawia się tajemniczy i przystojny mężczyzna w stroju Świętego Mikołaja. Pięcioletnia Zosia wraz ze swoją mamą, mimo kiepskiej sytuacji finansowej, próbują przygotować tradycyjną rodzinną wigilię, a pomóc im w tym może Robert – pełniący służbę w święta samotny policjant, który z czystej potrzeby serca chce dla kogoś zrobić coś dobrego. Ten magiczny czas to również szansa, aby pewien mężczyzna ponownie spędził Boże Narodzenie ze swoją ukochaną z dawnych lat – o ile oczywiście kobieta jego życia znajdzie chwilę spokoju.

OGŁOSZENIE REDAKCYJNE


OGÓLNOPOLSKI
DZIENNIK!

Czytaj codziennie najnowsze
wiadomości z Polski i ze świata.
Z nami będziesz na bieżąco!

Więcej na www.gpcodziennie.pl

niecodzienna

Gazeta Polska

20–22 GRUDNIA 2024



#Baśń

JAK POD HYRLATĄ PRAWDZIWĄ PRZYJAŹŃ DOCENIONO

#Baśń

Jak pod Hyrlatą prawdziwą przyjaźń doceniono

Jaką moc mają świąteczne pierniki? Kim są rusałki i jaki mają wpływ na skrzaty? I wreszcie jak to się stało, że dopiero teraz doceniły one prawdziwą przyjaźń? Na wszystkie te pytania znaleźliśmy odpowiedź, jak co roku zaglądając do skrzaciej wioski pod Hyrlatą. Przez cały rok sporo się działo, wiele było chwil szczęśliwych i smutnych, ale przecież nie ma tego złego, co by na dobre nie wyszło! Oto opowieść...

Jarosław **Molga**

Smakowicie już pachnie w skrzaciej wiosce. Ruch ogromny, ponieważ całe ekipy skrzatów wychodzą co dzień pod Hyrlatą stroić choinkę, pod którą jak zawsze do wspólnej wigilii usiądą skrzaty i bieszczadzkie zwierzęta. Przychodzą już na nią goście ze skzaciej wioski z całych Karpat, a nawet z Gór Bukowych na Węgrzech. Gwaro jest, jak się rzekło, i rojno, ale jeszcze kilka tygodni temu nie było skrzatom tak radośnie.

Dziwny to był rok bowiem. Tuż przed ubiegłoroczną Wigilią wrócił do wioski pod Hyrlatą skrzat Ksut. Zawsze wygadany, zawsze światowy – tylko wrócił, a już zakomunikował wiosce, że będzie wszystkim pomagał, że każdy do niego przyjść może, o wszystkim porozmawiać, bo jak się dużo rozmawia, to problemy znikają. Powoływał się przy tym na doświadczenia skrzatów z odległych krain na Zachodzie, które ludzie Niemcami, Belgią czy Francją nazywają. Skrzaty były zachwycone, że jest wreszcie ktoś, kto im będzie pomagał. Tylko starsze skrzaty jak Łazinoga nie tryskały entuzjazmem, a skrzat Ziemostaw wprost mówił, że to kolejna gadanina zachodu nie warta. Obruszyły się na Ziemostawa skrzaty, bo niespecjalnie go lubiły. Ziemostaw bowiem zawsze miał jakieś „ale”, zawsze coś mu nie odpowiadało.

Co innego Ksut. Ten trochę słuchał, ale jeszcze więcej mówił i zazwyczaj to, co skrzaty chciały usłyszeć. Nazywał je przy tym mądrymi, nowoczesnymi i szerokie horyzonty mającymi, ponad wioskową, jak mówił, mentalność. Chodziły do Ksuta skrzaty obgadawać wszystko, aż do listopada. Wtedy w wiosce zdarzyło się nieszczęście. Wielka ulewa podmyła ziemię na zboczu, na którym stała szopa z kadzią miodu. Ta się wywróciła i zbierany przez rok miód wylał się i spłynął razem z deszczem. A miód to był specjalny, na świąteczne pierniki.

Choć skrzatki w wiosce piekły pierniki na święta, to jednak te o największej mocy dla całej wioski piekła mieszkająca w sicieńskiej dolince rusałka Danusia. Znała tajemny przepis, który sprawiał, że jej pierniki dawały skrzatom zdrowie, jędrność i poczucie humoru. Miała ona w swoich słojach

znanym tylko sobie sposobem zgromadzone cynamon i kardamon, goździki i kakao. Z tak dalekich krain, że tylko Łazinoga stopę tam postawił. Gdzie gdy słońce grzeje w pełni, nawet muchom nie chce się latać z gorąca. Gdzie gdy pada deszcz, z nieba płynie ściana wody tak szczelna, że nic nie widać nawet na skrzaci krok. Stąd w rusałkowych piernikach i gorąc słońca, i życiodajna moc deszczu. Na nic by się jednak nie zdała, gdyby nie bieszczadzki miód. To on daje vitalność i jasność umysłu. I odporność, dzięki której nawet stare skrzaty są czerstwe i zdrowe. Bez miodu więc rusałkowych pierników być nie może.

Skrzaty z jeszcze jednego powodu nie mogły dopuścić, by pierników nie było, choć głośno o tym nie mówiły. Rusałki mają bowiem ogromną moc. Nie tylko z powodu urody, ale samą siłą spojrzenia powodują, że dla rusałek skrzaty tracą głowę. Dlatego każda skrzatka chce być rusałką, bo choć czasy się zmieniają, to wciąż największą satysfakcją skrzatek jest, gdy jednym spojrzeniem doprowadzają skrzata do utraty rozumu. Tyle że choć każda rusałka jest skrzatką, tylko nielicznym skrzatom dane jest być rusałką.

Tak czy inaczej gdy miód był stracony, by ratować piernikowy zwyczaj, wioska zebrała się na naradę. Sprawa była prosta na pierwszy rzut oka, choć trudna. Odzyskać w listopadzie miód oznaczało po pierwsze obejść barcie w okolicy bliskiej i dalekiej. Według niedźwiedziego raportu w lasach Hyrlatej, Strybu, Matragony i dalekiej Chryszczatej było barci czterysta i dwie. Po drugie trzeba było pobudzić w każdej pszczoły i przekonać, by podzieliły się zimowymi zapasami. Po trzecie droga była daleka, niebezpieczna. Nocować trzeba było w dziuplach i wykrotach, przetrwać zimne noce i walczyć z błotem na bieszczadzkich stokach.

– Trzeba to przegadać – rzucił na zebraniu Ksut i tłumaczył, że chętnie by poszedł, ale nie ma czasu, bo musi pomagać skrzatom, problemy przegadywać, dobrych rad udzielać, do rozmów nakłaniać.

– Tere fere – stwierdził krótko Ziemostaw, który na zebranie przyszedł odziany w ciepłą kurtkę, zimowe ciżmy i z tobołkiem na plecach. Nałożył czapę i po prostu poszedł zdobywać w listopadzie bieszczadzki miód.

– Głupio wam teraz? Bo powinno! Słusznie ludzie mawiają, że prawdziwych przyjaciół poznaje się w biedzie. Przyjaciele w przyjaźni żyją, a nie o niej tylko gadają – powiedział Łazinoga do skrzatów, patrząc przy tym wymownie na Ksuta.

I zdały sobie sprawę skrzaty, że Ziemostaw, choć gburowaty, nigdy nie mówił, że trzeba płót naprawić, tylko naprawiał, nie dawał dobrych rad, tylko szukał sposobu, jak odwrócić nieszczęście, a zawsze miał jakieś „ale” – nie ze złośliwości, ale by skrzaty do namysłu nakłonić. Bo wielka jest bieda, kiedy innych się nie słucha, zakochanym będąc tylko w swoich pomysłach.

Widząc teraz, kto jest ich prawdziwym przyjacielem, już nie chcieli z Ksutem niczego przegadywać, tylko wyekwipowali Pyskatego i Kumatego, by ruszyli śladem Ziemostawa i miód mu pomogli odzyskać.

W ponad tydzień się udało. Pomogły niedźwiedzie, bo także w Wigilię na rusałkowe pierniki były szczególnie łase. A skrzaty w tajemnicy przed Ziemostawem uprosiły rusałkę Danusie, by upiekła dla niego specjalny piernik. Wielki, w kształcie serca. Dostanie go w Wigilię, jako znak od całej wioski, że nie tylko piernikiem, ale wielkim sercem chcą mu skrzaty za prawdziwą przyjaźń odplacić. Radośnie więc będzie w tym roku, gdy znów jak od zawsze na skrzacią wigilię przez lasy Hyrlatej przybędą zwierzęta, by zasiąść na ławie, którą będzie prastary buk powalony przez wiatry i czas. Wszystkie skrzaty i zwierzęta dostaną po rusałkowym pierniku, które z takim trudem powstały w tym roku. I będą rozmawiać po ludzku, bo ludzki język znają i rysie, i niedźwiedzie. I wilki, i borsuki, i wszystkie skrzaty. I znów w Wigilię, gdy zapadnie zmrok, z Okrąglika, Matragony czy Jasła doskonale będzie widać blask choinki przybranej w gwiazdki z nieba z jasno świecącą największą gwiazdą na samym czubku jodły. Ten blask, prawdziwy klejnot dla nas wszystkich, sprawi, że jeśli ktokolwiek nawet w wyobraźni ten blask choinki zobaczy, choć na chwilę znów stanie się dzieckiem. Będzie miał niezmacony umysł i doskonale usłyszysz, co mu mówi serce. To w nim rodzi się prawdziwa miłość i przyjaźń i to właśnie w tym roku zrozumiały skrzaty. I nawet Ksut nie próbował już tej prawdy ze skrzatami przegadać. **N**

#NiecodziennePodróże

Watykańskie szopka i choinka



Jak co roku nie ma drugiego świątecznego drzewka budzącego aż tak wielkie zainteresowanie jak to na pl. św. Piotra. Podobnie zresztą ma się rzecz z tutejszą szopką. W tym roku nie było inaczej...

Stefan **Czerniecki**
Czerniecki.net

„Presepe” oznacza po włosku szopkę. Do tej pory z tego symbolu zwiastuna zbliżających się świąt Bożego Narodzenia słynął przede wszystkim Neapol. Tamtejsza sławna uliczka Via San Gregorio Armeno w centrum historycznym miasta stała się tak popularna, że właściciele okolicznych butików już jakiś czas temu stwierdzili, że opłaca im się handlować szopkami nie tylko w grudniu, ale przez cały rok. Rzym wcale nie chce być gorszy. W tym roku nieśmiały przyczynę do neapolitańskiej uliczki szopek stanowi przedświąteczne targowisko na Piazza Navona.

Tu także można kupić miniaturowe elementy do szopki. Od napędzanych przelewającą się wodą młynów, przez ruchome domki, aż po miniaturowe figurki Świętej Rodziny. W Watykanie, rzecz jasna, także w tym roku stanęła szopka. Tuż obok świątecznie przystrojonej jodły. Drzewo przywieziono aż z Trydentu. Jodła liczy sobie 29 metrów i waży 5 ton. Przeciwni wycięciu drzewa ekolodzy oraz lewicowi aktywiści zebrali 5 tys. podpisów pod petycją do papieża Franciszka, aby ten w tym roku drzewa nie przyjmował. Tuż przed wycinką zorganizowali nawet specjalne „czuwanie” pod liczącym 200 lat „Zielonym Olbrzymem”. Wszystko na próżno, drzewo zostało ścięte i dziś stoi już na pl. św. Pio-



tra. Przy okazji wyszło na jaw, że jodła i tak zostałaby ścięta: wynikało to z wymiany drzewostanu. Wróćmy jednak do szopki. Ta watykańska od kilku lat budzi bowiem liczne kontrowersje. Znacznie większe niż sama choinka. Trudno się zresztą dziwić: w 2020 r. znajdujące się w szopce postacie przypominały raczej Marsjan aniżeli ludzi. W tym roku aż takich kontrowersji na szczęście nie ma. Motywem przewodnim jest Laguna di Grado – czyli woda, łódzie i przybysze zmierzający na nich do szopki. Aczkolwiek wśród samych rzymian także tym razem daje się słyszeć pomruki niezadowolenia – postacie mają dziwnie bladą karnację. Przypominając bardziej jakieś mary niż postacie z Ewangelii. **N**

#NaturaUzdrowia

Goździkowe święta

Nadają świętom magiczną atmosferę, a potrawom niezwykle aromat. Znane są zarówno w kuchni, jak i medycynie naturalnej. Bogactwo olejków eterycznych sprawia, że wykazują właściwości antybakteryjne, antynowotworowe, przeciwzapalne i przeciwbólowe. Dzisiaj o goździkach.

Justyna **Pietrzykowska**, fitoterapeuta

Goździki to nie tylko aromatyczna przyprawa, ale także potężny sprzymierzeniec zdrowia i urody. Pochodzą z Indonezji, gdzie ich właściwości od wieków wykorzystywane były w medycynie naturalnej oraz sztuce kulinarnej. Dzięki intensywnemu smakowi łączącemu słodycz z pikantnością stanowią wyjątkowy składnik

zarówno potraw słodkich, jak i wytrawnych. W świątecznej kuchni są niezastąpione w grzonym winie, piernikach czy kompotach. Możemy ich używać na kilka sposobów: całe goździki idealnie sprawdzają się jako dodatek do napojów, takich jak herbata czy kawa, a zmielone stosuje się do deserów, marynat czy sosów. Mają wiele właściwości leczniczych i korzystnie wpływają na zdrowie

jamy ustnej, gdyż eugenol, główny składnik, posiada właściwości antybakteryjne i przeciwbólowe. Rozgryzienie goździka może przynieść ulgę i być pierwszą pomocą w bólu zęba, a także zapobiegać infekcjom. Napar z goździków pomaga złagodzić wzdęcia, bóle brzucha i działa przeciwskurczowo. Dzięki stymulacji enzymów trawiennych goździki wspierają procesy trawienne i poprawiają wchłanianie składników odżywczych. Są także skuteczne w walce z pasożytami jelitowymi, a ich regularne stosowanie wspiera oczyszczanie organizmu. Badania naukowe wskazują, że wspomagają metabolizm glukozy, co może być pomocne w stabilizowaniu poziomu cukru we krwi.

Goździki znane są w pielęgnacji i aromaterapii, gdyż olejek goździkowy jest naturalnym środkiem przeciwzapalnym i antyseptycznym. Wspomaga leczenie trądziku, przyspiesza regenerację skóry i łagodzi podrażnienia. Kilka kropli olejku goździkowego w dyfuzorze pozwala stworzyć atmosferę sprzyjającą odpoczynkowi i wyciszeniu, co szczególnie polecamy po intensywnych świątecznych przygotowaniach. **N**



#Kultura

Spotkanie mistrzów

21 prac poświęconych Zbigniewowi Herbertowi – w tym portrety oraz krajobrazy z Polski i z Grecji – można oglądać do końca roku na ekspozycji w siedzibie Radia Wnet. Wystawa powstała z okazji 100. urodzin autora „Pana Cogito”. – Poezja Herberta jest dla mnie życiem, jest materią, która mówi o rzeczywistości, pięknie świata i jego dramacie, ale też o ironii, którą każdy artysta powinien zachować w duszy – mówi autor obrazów Arnold Ananicz Ananiczius, absolwent The New York Studio School, członek ZPAP, propagator kultury polskiej.

Anna **Krajowska**

Tomy jego wierszy należą do najważniejszych osiągnięć polskiej literatury XX w. Jego utwory tłumaczone były na 35 języków. Eseista, dramaturg uhonorowany tytułem Księcia Poetów, a do tego przewodnik po świecie sztuki, sam nie doczekał się zbyt wielu przedstawień malarskich. – Znamy portret Herberta autorstwa Józefa Czapskiego i oprócz tego wielkie nic. Dlatego dobrze, że znalazł się artysta, dla którego Herbert jest olbrzymim autorytetem i źródłem natchnienia. Arnold Ananiczius maluje Herberta w sposób niezwykle naturalny. Poetę propaguje również podczas plenerów malarskich, recytując jego poezję, którą zna na pamięć. Jako jedyny podjął się namalowania tak dużej liczby portretów Herberta i to nie są obrazy na zamówienie, tylko stworzone z potrzeby serca. Dzięki temu są prawdziwe – podkreśla kuratorka wystawy Joanna Korecka.

Na ekspozycji znalazło się 21 prac. Główne miejsce zajmują tam portrety Zbigniewa Herberta, ale też innych ważnych dla naszej literatury pisarzy. Na jednym z obrazów widzimy rozmowę Herberta z Czesławem Miłoszem – maski są już zdjęte i panowie szczerze ze sobą rozmawiają. Na wystawie zobaczymy też polskie i greckie krajobrazy – miejsca bliskie pisarzowi, które niejednokrotnie opisywał w swojej twórczości. Ruiny, świątynie, katedry, muzea – Zbigniew Herbert przez całe życie podróżował do źródeł sztuki europejskiej. Godzinami przyglądał się obrazom, freskom i rzeźbom, a swoje postrzeganie przelewał na papier. „Sztuka uczy dostrzegać więcej. Każe się dziwić, przygotowuje tysiące niespodzianek i zdumień. Odkrywa nam, że codzienność, z którą oswoiiliśmy się, jest daleko bogatsza, niż przypuszczamy. Oczywiście, trzeba zdobyć się na pewien wysiłek wyobraźni, oczu, żeby ta sama

ulica, którą chodzimy do pracy, zależnie od pory dnia i światła, wydawała nam się wciąż ulicą nową. Ale jeśli dojdziemy do tego rozbudzenia wrażliwości, a ułatwić to może kontakt z dziełami sztuki, czekają nas niespodziane zachwyty i przygody” – pisał Książę Poetów.

– Maestria języka polskiego u Herberta przenika mnie na wskroś. Tu chodzi o jakąś bliskość serc, jakieś współtętnienie w postrzeganiu rzeczywistości, opisy-

Na ekspozycji znalazło się 21 prac. Główne miejsce zajmują tam portrety Zbigniewa Herberta, ale też innych ważnych dla naszej literatury pisarzy. Na jednym z obrazów widzimy rozmowę Herberta z Czesławem Miłoszem – maski są już zdjęte i panowie szczerze ze sobą rozmawiają.

waniu świata, także wielkiej radości tworzenia. Jego twórczość z jednej strony jest zanurzona w metafizyce, a z drugiej strony w codzienności. To przywilej największych – mówi Arnold Ananiczius. Dodaje, że poezja autora „Pana Cogito” towarzyszy mu od wczesnego dzieciństwa. – Ona we mnie dojrzewa cały czas. Jestem szczęśliwy, że mogę z nią obcować w dowolnym momencie. Poezji trzeba uczyć się na pamięć. Tak najlepiej się jej doświadcza, dostrzega się jej niuanse – podkreśla artysta.

Na wystawie znalazł się także obraz inspirowany zbiorem esejów „Martwa natura z wędzidłem”. Warto tu przytoczyć opis autorstwa Herberta. „A oto inwentarz wyobrażonych na malowidle przedmiotów: po lewej, brzuchaty dzbanek z wypalanej gliny

w kolorze nasyczonego, ciepłego brązu; pośrodku masywny, szklany kielich zwany römer, do połowy napelniony płynem; po prawej stronie, srebrnoszary cynowy dzbanek z przykrywką i dziobem. I jeszcze na półce, gdzie stoją te naczynia, dwie fajansowe fajki i kartka papieru z nutami i tekstem. U góry metalowe przedmioty, których zrazu nie mogłem zidentyfikować. Najbardziej fascynujące było tło. Czarne, głębokie jak przepaść, a zarazem płaskie jak lustro, dotykalne i gubiące się w perspektywach nieskończoności. Przeźroczysta pokrywa czeluści” – pisał Herbert.

– Najbardziej fascynuje mnie oblicze poety, kiedy miał ok. 45–50 lat. Ten okres jego życia przedstawiłem na – moim zdaniem – najlepszym portrecie mistrza. Na marginesie dodam, że mamy bardzo niewiele jego wizerunków – nagrań czy zdjęć. Ten mój cykl portretów Herberta daje mi poczucie misji. To zarazem odpowiedzialność, żeby uwiecznić na płótnie poetę, którego pomników i obrazów powinno być w naszym kraju mnóstwo, a jest tak niewiele – zauważa artysta. Ekspozycję można oglądać do końca roku w galerii w siedzibie Radia Wnet (Warszawa, Krakowskie Przedmieście 79). Wstęp jest wolny. Wystawie towarzyszyły spotkania, m.in. z siostrzenicą, z przyjaciółmi i znawcami twórczości Herberta.

Zbigniew Herbert urodził się 29 października 1924 r. we Lwowie. W roku 1956 wydał swój debiutancki zbiór wierszy „Struna światła”. Wkrótce później zaczął podróżować do Włoch i Grecji, a także do Niemiec, Francji i Holandii. Wyprawy zaowocowały tomami esejów, m.in. „Barbarzyńca w ogrodzie” (1962) i „Martwa natura z wędzidłem” (1993). Jego najważniejsze dzieła to „Pan Cogito” (1974) czy „Raport z obłąkanego Miasta” (1983). Część wierszy z tego ostatniego zbioru stała się tekstami piosenek Przemysława Gintrowskiego. **N**